

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑ

Δρος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου

Εἰσαγωγή

Ἡ ἰδέα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Ἐνοποιήσεως, ἡ ὁποία τοσαύτην σημαντικὴν θέσιν κατέλαβεν εἰς τὸ σύγχρονον οἰκονομικὸν πνεῦμα, δὲν εἶναι νέα, ὅπως δὲν εἶναι νέα καὶ ἡ ἰδέα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου. Τὰς ρίζας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὰς μεγάλας ἀγροτικὰς ἐκθέσεις καὶ πανηγύρεις τῶν XI, XII καὶ XIII αἰώνων. Τὴν πρώτην ἱστορικὴν μορφήν διευρυνομένης ἀγορᾶς ἀποτελεῖ ἡ διεύρυνσις καὶ ἡ ἐνοποίησης τῶν ὄρων καὶ δυνατοτήτων ἀνταλλαγῆς προϊόντων ἐντὸς τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος πολιτικοῦ πλαισίου μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χώρας.

Καθ' ὃν χρόνον ἐνισχύετο τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἐξ Ἀμερικῆς ρέοντος χρυσοῦ ἐμφανίζεται τὸ δόγμα τοῦ ἐμποροκρατισμοῦ, ἐδραιῶνον τὸν πλοῦτον ἐνὸς κράτους εἰς τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων μετάλλων ἀποθέματα του. Διὰ νὰ προστατευθοῦν τὰ ἀποθέματα ταῦτα λόγῳ τῶν ὑπερψωμένων τελωνειακῶν δασμῶν ἐπενοήθη ἡ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσαγωγή ἐμπορευμάτων. Ἡ τάσις αὕτη τοῦ προστατευτισμοῦ ἔλαβε συγκεκριμένην μορφήν εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τοῦ Γενικοῦ Δασμολογίου τοῦ Colbert τὸ 1664. Εὕρισκόμεθα εἰς τὰ μέσα τοῦ 15ου αἰῶνος καὶ αἱ μεγάλαι ναυτικαὶ ἀνακαλύψεις προκαλοῦν συγχρόνως διεύρυνσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ὀρίζοντος καὶ μετάθεσιν τοῦ οἰκονομικοῦ κέντρου βάρους τοῦ κόσμου. Πλήρης ἀνακατάταξις τῶν περιουσιακῶν στοιχείων καὶ τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας ἐπικρατεῖ, καθ' ὅσον τὸν οὐσιαστικῶς ἀγροτικὸν καὶ χειροτεχνικὸν κλάδον διαδέχεται ὁ ἐμπορικὸς καὶ βιομηχανικὸς τοιοῦτος.

Ὁ προστατευτισμὸς οὗτος ἐξηφάνισε τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ ρεύματα τῶν προηγουμένων αἰώνων. Ἀλλ' ἤδη εἰς τὰς ἀδυναμίας τοῦ συστήματος ἐμφανίζονται αἱ πρῶται μεγάλαι ἀντιδράσεις. Τὸ 1703 ὑπεγράφη ἡ πρώτη ἐμπορικὴ συνθήκη (1) μεταξὺ τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας καὶ τῆς Ἰσπανίας με σκοπὸν νὰ ἐπω-

(1) Πρωτεργάτης ἦτο ὁ Λόρδος Methuen.

φεληθοῦν αἱ δύο χώραι τῶν πλεονεκτημάτων ἐκ τῶν συμπληρωματικῶν οἰκονομῶν των (1).

Εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος ἡ σχολὴ τῶν φυσιοκρατῶν ἀπέδειξε τὰ πλεονεκτῆματα τῆς κυκλοφορίας τοῦ πλούτου καὶ τοῦ ρόλου τῆς κατανομῆς του. Ἐκ τῶν πλέον διασήμων φυσιοκρατῶν ὁ Francois Quesnay (2) ἔθεσε πρῶτος τὴν ἀρχὴν ὅτι «ἡ πολιτικὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου, ἡ πλέον βεβαία, ἡ πλέον ἀκριβής, ἡ πλέον ἐπικερδῆς εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὸ Κράτος συνίσταται εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ».

Ὁ Turgot, οἰκονομικὸς ἔφορος τῆς Limousin, ἐμελλε νὰ ὑλοποιήσῃ τὰ προγράμματα τῶν φυσιοκρατῶν. Διακηρύσσει τὴν κατάργησιν τῶν ἐσωτερικῶν τελωνείων καὶ τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν σιτηρῶν. Ὡς γενικὸς ἐλεγκτὴς τῶν Οἰκονομικῶν τὸ 1774 ἐπεκτείνει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν εἰς ὅλην τὴν χώραν, χορηγῶν ἄδειαν ἐξαγωγῆς των. Τὸ 1776 καταργεῖ τὰ σωματεῖα ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν ἐμπορικὴν καὶ βιομηχανικὴν ὀργάνωσιν. Παρὰ τὰς προσπαθείας του, ὅμως, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐργασίας ἐνεσαρκώθη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἐφαρμογὴ τῆς θεωρίας τῶν φυσιοκρατῶν εἶναι ἡ συναφθεῖσα μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας συνθήκη τοῦ Edem (1786), διὰ τῆς ὁποίας τὸ παλαιὸν σύστημα τῆς ἀπαγορεύσεως ἀντικαθίσταται δι' ἐνὸς δασμολογίου κατωτέρου κατὰ 20% καὶ ὑπολογιζομένου κατ' ἀξίαν (ad valorem). Ἡ Ἐπανάστασις ἀπεδέχθη τὴν πολιτικὴν αὐτὴν, πλὴν ὁ ἐπακολουθήσας μακροχρόνιος πόλεμος ἀνέστειλε τὴν ἐφαρμογὴν του.

Χαρακτηριστικὸν τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς εἶναι ἡ πάλη μεταξὺ τῶν φιλελευθέρων τάσεων τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν ἀναφυσιστῶν ἀναγκῶν συνεπείᾳ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ ἡπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ἡ Ναπολεόντειος Εὐρώπη ἦτο περισσότερον στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ καὶ ὀλιγότερον οἰκονομικὴ. Ἐν τούτοις δὲν παρορᾶται τὸ γεγονός ὅτι ἡ Σύνοδος τοῦ Γενικοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἐμπορίου τῆς 2ας Νοεμβρίου 1810 κατέστησε γνωστὸν ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπητεῖτο, ἦτο ἡ κατάργησις τῶν τελωνείων καὶ ἡ πλήρης ἐλευθερία. Ἡ δημιουργηθεῖσα δυσπραγία συνεπείᾳ τοῦ ἡπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας ἐν Γαλλίᾳ, διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας νέον ηὔξημένον δασμολόγιον ἀνεφάνη.

Ἡ ἄνοδος τοῦ Ναπολέοντος Γ' (Β' Αὐτοκρατορία), φίλου τῶν Ἀγγλῶν ὀπαδῶν τῶν ἐλευθέρων ἀντάλλαγῶν, διηυκόλυνε καὶ πάλιν τὸ διεθνὲς ἐμπόριον.

(1) Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν ἡ κίνησις ἀπελευθερώσεως τῶν ἐσωτερικῶν συναλλαγῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως ἔλαβε χώραν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν οἰκονομολόγων, ὡς τοῦ Adam Smith κ.ἀ., οἱ ὅποιοι ἐθεώρουν ταύτην ὡς προϋπόθεσιν ἀναπτύξεως τοῦ πλούτου, συγχρόνως μὲ τὴν ἐνοποίησιν τῆς Ἀγγλίας, Σκωτίας καὶ Ἰρλανδίας.

(2) Ἀρχηγὸς τῆς Σχολῆς φυσιοκρατῶν καὶ ἱστρος ἐξέθεσε τὴν θεωρίαν του εἰς τὰ ἄρθρα «Ἀγρόται καὶ Γεννήματα» τῆς περιφήμου Ἐγκυκλοπαιδείας καὶ κυρίως εἰς τὸν «Οἰκονομικὸν Πίνακα».

Ἀπὸ τὸ 1860 μέχρι τὸ 1866 μέγας ἀριθμὸς ἐμπορικῶν συνθηκῶν συνήφθησαν μετὰ τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Τουρκίας, τῆς Πρωσσίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Νορβηγίας, τῶν χωρῶν τῶν Hanse⁽¹⁾, τῶν Κάτω Χωρῶν, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Αὐστρίας. Παραλλήλως μὲ τὴν τάσιν ταύτην ἀναφαίνεται γενικὴ πτώσις τῶν δασμολογίων διὰ τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους, διὰ τῆς ὁποίας ἔχουν συναφθῆ συμφωνίαι, δασμολόγια κοινὰ καὶ ἀρκούντως χαμηλά.

Ἡ τρίτη Δημοκρατία τῆς Γαλλίας ἐπιθυμοῦσα τὴν προστασίαν τῆς γεωργίας καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Meline ἐπανάφερε τὰ ὑψηλὰ δασμολόγια. Οὗτος, ἔχομεν τὸ Διπλοῦν Δασμολόγιον τοῦ 1892, τὸ ὁποῖον φθίνον προοδευτικῶς διήρκεσε μέχρι τοῦ ἔτους 1914. Ὅμοία ἐξ ἄλλου ἦτο ἡ ἀκολουθουμένη πολιτικὴ καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Εὐρώπην.

Αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ προστατευτισμοῦ καὶ ἡ ἐκ τούτων ἀγανάκτησις τῆς κοινῆς γνώμης ᾠδήγησαν ὀρισμένας χώρας εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ ἀντιοικονομικοῦ κλεισίματος. Ἡ ἐπίδρασις αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἐκ τῶν πλέον ἐνδιαφερουσῶν πραγματοποιήσεων ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως. Πρόκειται διὰ τὴν Γερμανικὴν Τελωνειακὴν Ἐνωσιν «Zollverein».

I. Αἱ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑΙ ΕΝΟΠΙΗΣΕΙΣ

A. Ἡ Γερμανικὴ Τελωνειακὴ Ἐνωσις ἢ «Zollverein»

Τὸ τέλος τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας ἄφησε τὰ γερμανικὰ κράτη εἰς πλήρη οἰκονομικὴν ἀποδιοργάνωσιν καὶ ἀπίστευτον τελωνειακὸν κατακερματισμόν. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ἡ Γερμανία ἀπετελεῖτο ἐκ τεσσαράκοντα τελειῶς κεχωρισμένων ἀλλήλων Κρατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑφίσταντο πλείστοι τελωνειακοὶ φραγμοί. Ἡ Πρωσία εἶχε περισσότερα τῶν 67 διαφόρων δασμολογίων, ἡ δὲ μετάβασις ἀπὸ Ἀμβούργου εἰς Φραγκφούρτην ἐσήμαινε διέλευσιν ἐξ 144 τελωνειακῶν ἐλέγχων, ἐπιβολῆς διοδίων ἢ δημοτικῶν φόρων⁽²⁾.

Ἡ πρώτη πρότασις περὶ ἐνοποιήσεως τοῦ συστήματος ἐγένετο ὑπὸ τῆς Βαυαρίας τὸ 1819, ἀλλὰ τελικῶς ἡ Πρωσία μὲ ἀξιοσημείωτον συνέπειαν ἐπὶ πεντηκονταετίαν ἐσφυρηλάτησε τὴν Τελωνειακὴν Ἐνωσιν. Ἡ ἀρχικῶς ἀπορριφθεῖσα ἰδέα τῆς Τελωνειακῆς Ἐνώσεως, λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν προσανατολισμῶν τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας, ἐστραμμένον πρὸς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, τὴν Αὐστρίαν ἢ τὴν Ρωσίαν, ὀρίμασε καὶ εἰς πείσμα τῆς ἀντιθέσεως τῶν Νοτίων περιοχῶν τὸ Zollverein ἔλαβε σάρκα καὶ ὄστα τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1843. Ἀρχικῶς εἰς τὴν Γερμανίαν ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐλευθέρα διακίνησις ἐντὸς

(1) Hanse : ἐμπορικὴ ἔνωσις μεταξὺ λιμένων τῆς Γερμανίας κατὰ τὸν μεσαῖωνα, ὡς τὸ Danzig, Meinel, Hambourg, Lubeck κλπ.

(2) J. Lacour - Gayet, Histoire du Commerce, τόμ. IV.

των περιοχών της. Το παράδειγμα διευρύνσεως της αγοράς ώδήγησεν εις τὸν φιλελευθερισμὸν καὶ εἰς τὰς ἐνοποιήσεις τῶν ὁμόρων κρατῶν. Οὕτω, συντόμως ἔχομεν τὴν δημιουργίαν τριῶν τελωνειακῶν ἐνώσεων τὰς ὁποίας ἡ Πρωσσία ἐπέτυχεν τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1834 νὰ ἐνώσῃ εἰς μίαν, τὴν λεγομένην «Zollverein». Τὰ τελωνεῖα κατηργήθησαν μεταξύ τῶν περισσοτέρων περιοχῶν καὶ οἱ ἀντιφρονοῦντες τελικῶς προσεχώρησαν (1). Ἡ ἐνοποιήσις ἤρχισεν ἀπὸ τοὺς τελωνειακοὺς δασμοὺς καὶ ἐπεξετάθη εἰς ὅλην τὴν οἰκονομίαν. Οὕτω, τὸ 1851 ἔγινε ἡ ἐνοποιήσις τῶν συναλλαγματικῶν καὶ τὸ 1861 τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος (2).

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του τὸ Zollverein εὗρεθῃ πρὸ μεγάλων δυσκολιῶν. Δυσκολίας ἐσωτερικὰς κατ' ἀρχάς, ὀφειλομένας εἰς τὸ ὅτι αἱ πολιτεῖαι - κράτη τοῦ Νότου ἠρνοῦντο τὴν ὑπεροχὴν τῆς Πρωσσίας. Ἀκολούθως συνήντησε δυσκολίας δοξασιῶν. Ὑπὸ τοὺς ἐπικρατοῦντας ὄρους αἱ δημιουργηθεῖσαι βιομηχαναὶ συνεπιεία τοῦ ἡπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸν ἀγγλικὸν ἀνταγωνισμὸν. Αἱ δυσκολαὶ αὗται ἐπετείνοντο ἀπὸ τὴν πάλιν τῆς βιομηχανίας, τῶν ἐλευθέρων ἀνταλλαγῶν καὶ τοῦ προστατευτισμοῦ. Μέχρι τοῦ 1867 τὸ Zollverein ἐλειτούργησε μὲ ἐλευθερίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ μὲ κοινὸν ἐξωτερικὸν δασμολόγιον, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον Τελωνειακοῦ Συμβουλίου. Εἰς τοῦτο ἕκαστον κράτος ἀντιπροσωπεύετο ὑπὸ μιᾶς ψήφου, ἡ δὲ δι' ὁμοφωνίας λήψις ἀποφάσεων παρέλυε τὴν ἀνάπτυξίν του. Ἡ νέα συνθήκη τοῦ 1867 συνέστησε διπλοῦν ἔλεγχον ὑφ' ἑνὸς ὁμοσπονδιακοῦ ἐκτελεστικοῦ ὄργανου, τοῦ Zollparlement, εἶναι ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρουσα, διότι διὰ πρώτην φοράν ἀντὶ μιᾶς ἐνώσεως καὶ ἐνὸς συλλόγου τῶν ἀντιπροσωπευομένων δυνάμεων ἀναφαίνεται ἀρχὴ ὑπερεθνικὴ ἐν εἴδει διακρατικοῦ ὄργανου, τοῦ ὁποίου αἱ ἀποφάσεις ὑπεχρέωναν τὰ Κράτη - μέλη (3). Δυνάμεθα, λοιπόν, νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ Zollparlement ὑποδηλοῖ ὀλοκλήρωσιν καὶ εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ Vollparlement. Πράγματι, κατὰ τὴν ἰδρυσίν τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας (1871) τὰ τελωνειακὰ ζητήματα ἐθεωρήθησαν ὡς ὁμοσπονδιακὰ καὶ οὐχὶ ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ ἐπὶ μέρους Κράτη.

Ὑπογραμμίζομεν πάντως ὅτι ἡ τελωνειακὴ αὕτη ἔνωσις, ἡ «Zollverein», ἀντεμετώπισε καὶ ἐξωτερικὰς δυσκολίας. Εἰς τὴν ἔνωσιν ταύτην γειτονικαὶ χῶραι, ὡς τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Ὁλλανδία, ἐπεθύμουν νὰ προσχωρήσουν μὲ σκοπὸν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῶν πλεονεκτημάτων ἢ νὰ διεκδικήσουν ἀπὸ τὴν Πρωσσίαν τὴν ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν γερμανοφώνων χωρῶν. Αἱ δυσκολαὶ αὗται ὡς καὶ αἱ ἀναφεῖσαι ὀξεῖαι κρίσεις ὑπερεφαλαγγίσθησαν χάρις εἰς τὴν εὐκαμψίαν, τὴν σταθερότητα καὶ τὴν ἐπιμονὴν τῆς πρωσσικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἔνωσις «Zollverein» προήσπισε τὰ συμφέροντα τῶν κρατῶν - μελῶν της κατ' ἀρχὰς προστατευτικῶς καὶ ἀκολούθως, καθ' ὃ μέτρον ἡ βιομηχανία τὸ ἐπέτρεπε, προσηνατολίσθη προοδευτικῶς εἰς μετρίαν ἐλευθέραν ἀνταλλαγάν. Περαιτέρω ὁ οἰκονομικὸς ἐθνι-

(1) Τὸ Ἄμβουργον καὶ ἡ Βρέμη προσεχώρησαν μόλις τὸ 1888.

(2) Ἰδέ : M. G. Le Pande Ligny : Marché Commun (1960).

(3) Περὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν τὰ διακρατικὰ ὄργανα κέκτηνται ἀποφασιστικὴν ἀρμοδιότητα πρβλ. L. Cavare, Le Droit International Positif, 1961, I. σ. 587 ἐπ.

Β. Ἡ Ἰταλικὴ Ἐνοποίησης

Τὴν ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ἐνοποίησης τῶν γερμανικῶν Κρατῶν εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ πολιτικὸν τομέα, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχη ἡ ἐνοποίησης τῶν Ἰταλικῶν Κρατῶν. Αἱ δυσκολίαι μιᾶς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως εἶναι ἐξαιρετικῶς μεγάλαι καθ' ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ ἡ διακαῆς ἐπιθυμία πολιτικῆς ἐνοποιήσεως διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ οἰκονομικὴ τοιαύτη.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς ἐνοποιήσεως ἀσφαλῶς δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ σοβαρὸς κίνδυνος δι' ὠρισμένας περιοχάς, αἱ ὁποῖαι προσχωροῦν εἰς τὴν ἐνοποίησιν μὲ βασικὰς καὶ οὐσιώδεις διαφορὰς ἐξ ἐπόψεως ἐπιπέδου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Εἰς τὴν ἐνοποίησιν τῆς Ἰταλίας, ἐπιτευχθεῖσαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1859 - 1870 (1), τὰ Κράτη τοῦ Νότου, γεωργικὰ κατ' ἐξοχὴν καὶ βιοτεχνικά, ἐνοποίησαν τὰς οἰκονομίας των μὲ τὰ Κράτη τοῦ Βορρᾶ, γεωργικῶς πλουσιώτερα καὶ βιομηχανικῶς ἐξειλιγμένα. Εἰς τὸν Βορρᾶν αἱ συγκοινωνίαι ἐπέτρεπον εὐχερεστέραν διακίνησιν καὶ αἱ χῶραι διέθετον ἀφθονώτερα κεφάλαια. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ φιλελεύθερα δόγματα ἡ συγχώνευσις δὲν ἐπέφερε τὰ ἐπιθυμητὰ ἀποτελέσματα ἀναπτύξεως τοῦ Νότου, ἀλλ' ἀπέβη εἰς βάρος του. Τὸ πλεονάζον ἐργατικὸν δυναμικὸν τοῦ Νότου μὲ τὰ χαμηλὰ ἡμερομίσθια δὲν προσείλκυσε τὰ κεφάλαια τοῦ Βορρᾶ. Ἀπεναντίας διὰ τῆς δημιουργίας ἐσωτερικῆς μεταναστεύσεως ὁ βορρᾶς προσείλκυσε τοὺς ἐργάτας. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι αἱ σκαιῶδεις βιομηχανίαι τοῦ Νότου δὲν κατῴρθωσαν νὰ ἀνταπεξέλθουν κατὰ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν βιομηχανιῶν τοῦ Βορρᾶ. Οὕτως, ἀντὶ ὁ Νότος νὰ προσελκύσῃ τὰ κεφάλαια τοῦ Βορρᾶ, λόγῳ τῶν εὐκαιριῶν καλλιτέρας ἀποδοτικότητος, ὁ Βορρᾶς προσείλκυσε ἐκεῖνα τοῦ Νότου, δημιουργηθέντος ἀκόμη εὐρυτέρου χάσματος μεταξὺ τῶν δύο περιοχῶν.

Γ. Αἱ προσπάθειαι κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μεσοπολέμου (1919 - 1939)

Τὴν ἐπομένην τοῦ Πρώτου παγκοσμίου πολέμου (1914 - 1918) ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἰδέα ἐθεμελιώθη εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως τῆς οἰκονομίας, τῆς ἀποδιοργανωθείσης κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ. Μοναδικὴν πρὸς τοῦτο προϋπόθεσιν ἀπετέλει ἡ ἀνάγκη νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν αἰωνίαν ἔριν μεταξὺ Γαλλίας - Γερμανίας. Ἄλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς ἐκ τοῦ πολέμου ἀλληλεγγύης δὲν συνεχίσθη καὶ μετὰ τοῦτον καὶ ὁ ἐθνικὸς ἐγωϊσμὸς διέψευσε τὰς ἐλπίδας.

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἐπιδιώξασα νὰ διασπείρῃ τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα εἰς τὰς ἀνταλλαγάς, λόγῳ τῶν ἀπαγορεύσεων καὶ δυσκολιῶν, ὡς καὶ διακίνησιν τῶν κεφαλαίων ἐκάστης χώρας ἀπέτυχεν εἰς τὴν προσπάθειάν της νὰ δημιουργ-

(1) Πλεῖστα εἶναι τὰ ἔργα τὰ ἀφιερωμένα εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἰταλικῆς ἐνοποιήσεως, μεταξὺ τούτων ἀναφέρομεν ἰδίᾳ : N. Bianchi, Storia documentata della diplomazia europea in Italia, 8 τομ. Torino 1865 - 72. — P. Matter, Cavour et l' Unité Italienne, 3 τομ. Paris 1922 - 27. — L'Europe du XIX et du XX Siècle, Interpretations Historiques, Milano 1959, τῶν M. Belloff — P. Renouvin — F. Schnabel — F. Valsecchi.

Τὸ Ὑπόμνημα Briand (1) ἔθεσε τὴν ἀρχὴν τῆς οἰκονομικῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν πολιτικὴν (?). Ἡ ἀρχή, ὅμως, αὕτη κατέστη ἄνευ ἀντικειμένου διὰ τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις ὀφείλει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τακτοποίησιν τῶν θεμάτων, τῶν ἀφορώντων τὴν Κοινότητα καὶ τὰ μέλη αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ οἰκονομικοῦ, ἡ ὀργάνωσις πρέπει νὰ τείνῃ εἰς τὴν προσέγγισιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Οἰκονομιῶν ὑπὸ τὴν πολιτικὴν εὐθύνην τῆς ἀλληλεγγύης τῶν Κυβερνήσεων. Ὁ ἰδεολογικὸς σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ ἐγκαθίδρυσις κοινῆς ἀγορᾶς διὰ τὴν εἰς τὸ μέγιστον ἀνώψωσιν τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου τῶν ἀνθρώπων τοῦ συνόλου τῆς Κοινοῦτητος. Θὰ ἀκολουθηθῇ δὲ ὑπὸ τῆς προοδευτικῆς ἀπελευθερώσεως τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν, τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν προσώπων.

Παρὰ τὴν σύνεσιν τοῦ ὑπομνήματος τοῦτο δὲν εἶχε καλλιτέραν τύχην. Προέκυψαν διαφωναίαι μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του. Οὕτω, τὸ μόνον ἐπακόλουθόν του ὑπῆρξεν ἡ ἴδρυσις, εἰς τὰ πλαίσια τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, «Ἐπιτροπῆς Μελετῶν», ἡ ὁποία ἐξήτασε τὰς συνεπείας τῆς μεγάλης οἰκονομικῆς ὑφέσεως τοῦ 1930 καὶ τὰ ἀντίδοτα, τὰ ὁποῖα ἀπητοῦντο πρὸς ἀνθρώπῳσιν τῆς.

Ἡ ἐμπορικὴ σύμβασις, ἡ ὑπογραφεῖσα ὑπὸ 18 κρατῶν τὸν Μάρτιον τοῦ 1930, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπικυρωθῇ παρὰ μόνον ὑπὸ 10 κυβερνήσεων. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων οὐδεμία διάθεσις ἐφαρμογῆς τῆς ὑπῆρχε. Μεταξὺ τῶν κρατῶν, τὰ ὁποῖα δὲν συμμετεῖχον, ἦσαν ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία, αἱ Παραδουνάβιοι καὶ αἱ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης χῶραι. Τόσον αἱ πρὸς βελτίωσιν τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν διμερεῖς διαπραγματεύσεις, ὅσον καὶ τὰ σχέδια ἐπιλύσεως τῶν ἐμπορικῶν προβλημάτων τῶν ἀγροτικῶν χωρῶν τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἐσημείωσαν ἀποτυχίαν.

Τὸ 1936 ἐν τούτοις, μὲ τὴν ἐλαφρὰν κάμψιν τῆς κρίσεως, ἐνεφανίσθησαν νέαι ἐλπίδες ἰδίως ὡς ἐπακόλουθον τῆς ὑποτιμήσεως. Ἡ πολιτικὴ τῶν δασμῶν κατέστη εὐκαμπτος καὶ τὰ τελωνειακὰ δικαιώματα ἠλαττώθησαν.

Τὸ χρονίζον ἔλλειμμα τῶν ἐξωτερικῶν χρηματοδοτήσεων καὶ ὁ φόβος τοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος ἤγειρε σκότη εἰς τὸν ὀρίζοντα, δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν ἀναπτυσσόμενον φιλελευθερισμὸν νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα. Ὁ θάνατος τοῦ Briand (1932) καὶ ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἔθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος εἰς τὴν Γερμανίαν ἐπέφερον τὸ τέλος τῆς δραστηριότητος τῆς Ἐπιτροπῆς Μελετῶν.

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ μεσοπολέμου ἀνεπτύχθη μεγάλη φιλολογία σχετικῶς πρὸς τὴν πανευρωπαϊκὴν ἰδέαν. Ἐνδεικτικῶς μνημονεύομεν τὸν ποιητὴν Jules Romains (1919), τὸν γεωγράφον καθηγητὴν τῆς Σορβόνης Albert Demandeον

(1) Briand (1862 - 1932) Γάλλος πολιτικός, 11 φορές πρωθυπουργός καὶ 15 ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν. Μετὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιον Πόλεμον ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς Γαλλο-Γερμανικῆς Συμφιλίωσης, ἐνῶ τὸ 1925 διεπραγματεύθη καὶ ὑπέγραψε τὸ «Σύμφωνον τοῦ Λουκάρνου». Τὸ 1926 τοῦ ἀπενεμήθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ Γερμανοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Στρέζεμαν τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς Εἰρήνης.

(2) Ἡ οἰκονομικὴ ἔνωσις προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν. Ἡ ἀσφάλεια εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν πολιτικὴν ἔνωσιν. Ἄρα ἡ οἰκονομικὴ ἔνωσις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, ἰδὲ Roger Pinto : Les Organisations Européennes.

εις τὸ ἔργον τοῦ «Le déclin de l' Europe» 1920, τὸ ἔργον τοῦ Gaston Rion «Εὐρώπη Πατρίδα μου», τὸ ἔργον τοῦ Bertrand de Jouvenel «Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Εὐρώπης», τὴν μελέτην τοῦ Drieu la Rochelle «Ἡ Εὐρώπη ἐναντι τῶν πατρίδων», τὸ βιβλίον «Εὐρώπη» τοῦ Edouard Herriot. Ὀλίγον ἐνωρίτερον, τὸ 1913, ὁ Ἄγγλος sir Max Wachsler ρίπτει τὴν ἰδέαν εἰς τὸ «European Unity League»,

Εἰς τὴν ἰδίαν κίνησιν λαμβάνουν μέρος σοφοὶ νομομαθεῖς, ὡς οἱ A. de La-pradelle, Le Fur, Joseph Barthelemy καὶ ὁ George Scelle. Ἰδρύεται ὁμοσπονδιακὴ Ἐπιτροπὴ συνεργασίας, ἡ ὁποία προπαρασκευάζει σχετικὰς οἰκονομικὰς καὶ βιονομικὰς μελέτας. Ἡ πανευρωπαϊκὴ κίνησις διὰ μακρῶν ἀναπτύσσεται εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κόμητος Koudehove - Kalergi «Pan - Europa», Βιέννη, 1926. Γερμανοὶ καὶ Γάλλοι φοιτηταὶ ἀνεξαρτήτως πολιτικῆς ἀποχρώσεως καθίστανται ὁπαδοὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐνώσεως. Αἱ ἔθνικαὶ ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τελωνειακὴν Ἐνωσιν ἰδρύουν τὸ 1925 τὴν σχετικὴν Διεθνή Ἐπιτροπὴν.

Εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν φιλολογίαν δύο εἶναι κυρίως τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν δόγματα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Τὸ ἐν ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Δανοῦ ἱατροῦ Heerfordt εἰς τὸ ἔργον τοῦ «Europa Communis» τὸ 1924 καὶ τὸ ἕτερον ἐνεφανίσθη ὀλίγον ἄργότερον (1930) ὑπὸ τοῦ Γάλλου πολιτικοῦ Edouard Herriot εἰς τὸ ἔργον τοῦ «Europe». Καὶ τὰ δύο δίδουν τὰς βάσεις ὀργανώσεως τοῦ ὁράματος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινωνίας.

Ἄλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἄνευ μνείας τῶν ὀλοκληρωτικῶν θεωριῶν τοῦ Χίτλερ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Ὁ Ἄγών μου» (1).

II. Αἱ Ἐνοποιήσεις Μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον

A. Διεθνεῖς Ἐνώσεις καὶ Ὅργανισμοὶ

α. Ἡ Ἐνωσις «Benelux»

Εἶναι ἡ πρώτη προσπάθεια ἐνοποιήσεως κρατῶν μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον. Αἱ πρῶται συμβάσεις τῆς νέας τελωνειακῆς ἐνώσεως ὑπεγράφησαν τὸ 1943 καὶ 1944 (2). Πρόκειται διὰ τὴν ἔνωσιν τοῦ Βελγίου, Κάτω Χωρῶν καὶ Λουξεμβούργου, ἥτις θὰ ἐτίθετο εἰς ἐφαρμογὴν, ἀφοῦ θὰ εἶχεν ἐπιτευχθῆ οἰκονομικός, νομισματικός καὶ κοινωνικός συντονισμὸς μεταξύ των. Ἡ κατάργησις τῶν δασμῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ δασμολογίου ὡς πρὸς τρίτας χώρας ἐπετεύχθη μόλις τὸ 1948, ἐνῶ τὸ 1949 ἐθεσπίσθη πρόγραμμα προοδευτικῆς καταργήσεως τῶν ποσοστῶσεων. Ἡ διστακτικότης αὕτη καὶ ὁ ἐμπειρισμὸς - στοιχεῖα τῆς περαιτέρω ἐπιτυχίας τοῦ ἐγχειρήματος - ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς ἀνομοιογενείας τῶν ἐπιμερῶν οἰκονομιῶν. Τὸ Βέλγιον — πλέον ἀνεπτυγμένον βιομηχανικῶς — ὑπέμεινε ὡς πρὸς τὴν Ὀλλανδίαν εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργίας, ἀλλὰ παρεῖχεν ὑψηλοτέρους μισθοὺς. Διάφορος ἐπίσης ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀκολουθουμένη οἰκονομικὴ πολι-

(1) Ἰδὲ M.G. Le pan de Ligny : Marché Commun.

(2) Ἡ ἰδρυτικὴ πράξις ὑπεγράφη εἰς τὰς 5 Σεπτεμβρίου 1944 εἰς Λονδίνον ὑπὸ τῶν ἐξορίστων τότε κυβερνήσεων τῶν τριῶν χωρῶν.

τική υπό των δύο τούτων χωρών. Θὰ ἀνέμενέ τις, λοιπόν, ἐκάστη χώρα νὰ ἀναπτύξῃ περαιτέρω τὰ συγκριτικὰ πλεονεκτήματά της, δηλ. τὸ Βέλγιον νὰ ἐξειδικευθῇ ἐτι περαιτέρω εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ ἡ Ὁλλανδία εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐν τούτοις, ἡ ἐμπειρία ἀπέδειξεν ὅτι αἱ διαφοροποιήσεις δὲν ἠμπόδισαν τὴν εὐνοϊκὴν ἐξέλιξιν τῶν συναλλαγῶν μεταξύ τῶν δύο Κρατῶν οὔτε τὴν ἰσότημον συμμετοχῶν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς δραστηριότητος. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1948 - 1956 αἱ δύο χῶραι ἐδιπλασίασαν τὰς συναλλαγὰς τῶν ἄνευ σοβαρῶν διαταραχῶν καὶ οἱ μηχανισμοὶ διασφάλισεως ἐλειτούργησαν μόνον τὸ 1952 ὅταν λόγῳ τοῦ πολέμου τῆς Κορέας οἱ μισθοὶ ἀνήλθον περισσότερο εἰς τὸ Βέλγιον.

Αἱ δύο χῶραι ὠφελήθησαν σημαντικῶς. Οὕτως, ἡ βελγικὴ γεωργία τείνει νὰ προσεγγίσῃ τὴν παραγωγικότητα τῆς ὀλλανδικῆς, ἡ δὲ βιομηχανία τῆς τελευταίας ἐξειλίχθη ραγδαίως καὶ ποικιλοτρόπως.

Ὅργανα τῆς Benelux εἶναι : α) Τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁμοφώνως, καίτοι ἡ ἀποχὴ δὲν ἐμποδίζει τὴν λήψιν ἀποφάσεων, ἐπὶ θεμάτων λειτουργίας τῆς Ἐνώσεως. Ἀπαρτίζεται ἐκ τριῶν ὑπουργῶν ἐξ ἐκάστου κράτους, οἱ ὅποιοι κατέχουν ὁμοῦ μίαν ψήφον. β) Τὸ Συμβούλιον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐνώσεως — ἐξαμελές, ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὁλλανδίας καὶ τριῶν τῆς Βελγο - Λουξεμβουργικῆς Ἐνώσεως — ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῶν Ὑπουργῶν καὶ εἶναι ὁ συντονιστὴς τῶν Ὁργάνων τῆς Ἐνώσεως. γ) Συμβουλευτικῶν ἀρμοδιοτήτων ὄργανον, ἀνάλογον πρὸς τὴν Οἰκονομικὴν καὶ Κοινωνικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ε.Ο.Κ. εἶναι τὸ Οἰκονομικὸν καὶ Κοινωνικὸν Συμβούλιον. δ) Ἐπίσης ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1955 λειτουργεῖ τὸ Διακοινοβουλευτικὸν Συμβούλιον ἀπαρτιζόμενον ἐξ ἐκπροσώπων τῶν Κοινοβουλίων. ε) Ὅμοίως λειτουργεῖ ὡς διαιτητικὸν ὄργανον τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν ἡ Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ. Λειτουργεῖ ἐπίσης καὶ μόνιμος Γραμματεία μὲ ἔδραν τὰς Βρυξέλλας.

β. Ὁ Ὄργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας (Ο.Ε.Ο.Σ.)

Διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ μεταπολεμικοῦ χάους, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ συνεπεία τῆς ἀξαναμένους ἐντάσεως μεταξύ Ρωσίας καὶ Η.Π.Α., αἱ τελευταῖαι ἐχορήγησαν βοήθειαν, κατ' ἀρχὰς οἰκονομικὴν, πρὸς τὴν Εὐρώπην, γνωστὴν ὡς σχέδιον Marshall.

Εἰς διάλεξίν του εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Harvard ὁ στρατηγὸς Marshall ἐξήτησεν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην νὰ ἐνοποιηθῇ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ καταρτίσῃ ἕν ἐνιαῖον πρόγραμμα ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν της. Ἀλλὰ καὶ τὰ σχετικὰ νομοθετήματα περὶ τῆς ἀμοιβαίας βοήθειας τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1952 προέβλεπον ὅτι τὰ ἐγκρινόμενα κονδύλια βοήθειας ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου θὰ διατεθοῦν πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς ὁμοσπονδιακῆς πολιτικῆς, τῆς στρατιωτικῆς ὀλοκληρώσεως καὶ τῆς ἐνοποιήσεως τῆς Εὐρώπης.

Ἡ πρότασις διὰ συλλογικὴν ἐνέργειαν τῆς Εὐρώπης, θεωρητικῶς τοῦλάχιστον, προέβλεπε καὶ τὴν Ρωσίαν καὶ τοὺς συμμάχους της. Εἰς τὴν διάσκεψιν, ὅμως, τῶν Παρισίων (27.6 - 3.7.1947) ὁ Μολοτον ἀπέκλεισε τὴν συλλογικὴν συζήτησιν, ἐπιμένοντας εἰς τὰς διμερεῖς διαπραγματεύσεις ἄνευ προκαθορισμένου σχε-

εις τὰς εἰσαγωγὰς καὶ τέλος τὴν δημιουργίαν ἐνιαίας εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδὴ, ὅμως, ὁ Ο.Ε.Ο.Σ. ἠσχολεῖτο μόνον μὲ τὰ προβλήματα τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ ἐπειδὴ οὗτος εἰς τὸν καθαρῶς νομισματικὸν τομέα προέβαινεν εἰς συμψηφισμοὺς καὶ ἐχορήγει εὐκολίας πληρωμῶν, δίχως νὰ θεραπεύη τὰς βασικὰς ἀνισοσκελείας, εἶχε περιορισμένας πιθανότητας ἐνεργείας.

Τὸ 1958, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ εὐρωπαϊκὴ οἰκονομία εἶχεν ἀναπτυχθῆ σημαντικῶς μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Πληρωμῶν ἀντικατέστησεν ἡ Εὐρωπαϊκὴ Νομισματικὴ Συμφωνία. Κύριος σκοπὸς ταύτης ἦτο ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν διὰ τῆς δημιουργίας ἐνὸς πολυμεροῦς συστήματος διακανονισμῶν, τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν συναλλαγῶν ἐξ ὀρισμένων τελωνειακῶν δασμῶν καὶ τῆς ἐδραιώσεώς των ἐπὶ στερεᾶς βάσεως διὰ τῆς καταργήσεως τῶν ὑποχρεωτικῶν καὶ παγίων πιστώσεων.

Βασικὸν σημεῖον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Συμφωνίας πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ ἴδρυσις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ταμείου, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ χορήγησις πιστώσεων εἰς τὰ μέλη διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν καὶ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ συστήματος τῶν πολυμερῶν διακανονισμῶν.

Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Συμφωνίας αἱ οἰκονομίαι τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐσταθεροποιήθησαν καὶ προοδευτικῶς ἀπεδεσμεύθησαν ἐκ τῶν Η.Π.Α., διὰ τῆς ἀυξήσεως τῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων καὶ τῆς δυνατότητος νὰ ἀνταπεξέλθουν εἰς τὸ καθεστῶς τοῦ διεθνοῦς ἐλευθέρου ἐμπορίου.

δ. Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης

1. Εἰσαγωγικαὶ παρατηρήσεις

Ὁ Winston Churchill κατὰ τὴν προσφώνησίν του τὴν 19.9.1946 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ζυρίχης διεκήρυξεν ὅτι «εἶναι ἀνάγκη καὶ ὀφείλομεν νὰ ἰδρύσωμεν ἓν εἶδος Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Εὐρώπης». Ἡ κίνησις διὰ τὴν ἐνοποίησιν ἔλαβε συγκεκριμένην μορφήν εἰς Μεγάλῃν Βρεταννίαν, ἣτις κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν προσχώρησιν εἰς τὴν Χάγην τὸν Μάϊον τοῦ 1948 ἀπάντων τῶν εἰς τὴν ἓν λόγῳ κίνησιν ἀφωσιωμένων μελῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Duncan Sanslys, γαμβροῦ τοῦ Churchill, ἡ ὀργάνωσις ἔλαβε τὸ ὄνομα «Εὐρωπαϊκὴ Κίνησις».

Τὸ συνέδριον τῆς Χάγης, συνελθὸν ἀπὸ μὴ κοινοβουλευτικὰ μέλη, ἀπεδέχθη πλείστας λύσεις, ἀποβλεπούσας εἰς οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ἐνοποίησιν τῆς Εὐρώπης. Διὰ τὴν ἐνοποίησιν ταύτην τὰ εὐρωπαϊκὰ Κράτη ἐκαλοῦντο νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ ὀρισμένα ἐκ τῶν κυριαρχικῶν των δικαιωμάτων. Παράτρυνε τὴν σύγκλησιν συμβουλευτικῆς διακυβερνητικῆς συσκέψεως καὶ ἴδρυσιν Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ὄντως, αἱ προτάσεις αὐταῖ.

ἀπετέλεσαν τὸ πρόπλασμα ἑνὸς νέου ὀργανισμοῦ, ὅστις ἰδρυθεὶς ἀπεκλήθη «Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης» (1).

Κατὰ τὰς διακυβερνητικὰς συζητήσεις κατ' ἀρχὴν ἐπὶ ἐπιπέδου οὐχὶ ἀρχηγῶν Κρατῶν, ἢ συζήτησις δὲν ἐστράφη πρὸς δημιουργίαν Ἐνώσεως ἢ Ὁμοσπονδίας, ἀλλὰ ὁ νέος οὗτος ὀργανισμὸς ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ κλασσικοῦ διεθνοῦς δικαίου, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἑλλειψιν πάσης ἐξουσίας καὶ διακυβερνητικοῦ χαρακτήρος. Συνίσταται ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ ἀπὸ μίαν διακυβερνητικὴν Εὐρωπαϊκὴν Συνέλευσιν, συμβουλευτικοῦ χαρακτήρος. Ἡ Βρεταννικὴ Κυβέρνησις ἠναντιώθη εἰς τὴν σύστασιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συνελεύσεως, ἀποδεχθεῖσα αὐτὴν μόνον ὅτε ἐπακριβῶς καθωρίσθη ὅτι «οἱ ἀντιπρόσωποι ἐκάστου μέλους ὀρίζονται κατὰ τὴν ἀκολουθητέαν ὑφ' ἐκάστου Κράτους - μέλους διαδικασίαν». Οὕτως, ἡ Βρεταννικὴ Κυβέρνησις ἐπέβαλε τὴν ἀτομικὴν ψήφον. Ἡ πραγματοποιηθεῖσα ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 1951 παρέσχε τὴν δυνατότητα εἰς τὰ ἐθνικὰ κοινοβούλια νὰ ὑποδεικνύουν τοὺς ἀντιπροσώπους εἰς τὴν Συνέλευσιν ἢ νὰ προσδιορίζουν τὴν διαδικασίαν ὑποδείξεώς των (2).

Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης εὐρίσκεται πλησιέστερον πρὸς τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Briand, ὡς ἀνεθεωρήθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἐπιφυλάξεων καὶ ὑποδείξεων τῶν κυβερνήσεων καὶ ὀλιγώτερον πλησίον τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κινήσεων, αἱ ὁποῖαι τὸ ἐπέβαλον.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης φαίνεται ὡς σταθμὸς πολιτικὸς τοῦ NATO, μολονότι ἡ σύνθεσις του δὲν εἶναι ἢ ἐνδεδειγμένη. Μέλη τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι μέλη τοῦ NATO (Σουηδία, Ἰρλανδία) καὶ ἀντιστρόφως μέλη τοῦ NATO κείνται ἐκτὸς τοῦ Συμβουλίου (Πορτογαλία). Ἡ Ἑλβετία, μέλος τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ., δὲν ἐξήτησε τὴν εἰσδοχὴν τῆς. Ἀπεδέχθη ἐν τούτοις νὰ ἀποστέλῃ κοινοβουλευτικοὺς ἀντιπροσώπους διὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ ἀναφορῶν τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. καὶ ἐφ' ὀρισμένων ὀικονομικῶν θεμάτων (3). Ἡ ἰδία πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ ἀπὸ τὴν Πορτογαλίαν. Ἡ Ἑλβετία τὸ 1962 προσεχώρησεν εἰς τὸ Συμβούλιον ὡς 17ον μέλος. Αἱ Πορτογαλία καὶ Ἰσπανία ἀπεκλείσθησαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Καταστατικοῦ τούτου, λόγῳ τῆς στερήσεως βασικῶν ἐλευθεριῶν εἰς τοὺς πολίτας των.

Αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἐμφανίζονται ὡς ἀντιφατικαὶ μὲ ἐκεῖνας τοῦ NATO, δεδομένου ὅτι ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου δὲν ἐπεκτείνεται εἰς ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν ἄμυναν. Ἀντιθέτως ἡ δικαιοδοσία τοῦ NATO δὲν ἀποκλείει κοινοτικὰς καὶ ὀικονομικὰς δραστηριότητας.

Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Συμβουλίου εἶναι γενικὴ. Ἐπιλαμβάνεται πλείστων θε-

(1) Πρβλ. γενικῶς περὶ τοῦ διεθνοῦς τούτου ὀργανισμοῦ «Le Conseil de l' Europe», Petit Manuel du Conseil de l' Europe, ἐκδ. 4, Strasbourg 1959.

(2) Πρβλ. ἄρθρ. 25 τοῦ «Statut» τοῦ Συμβουλίου ὑπογραφέν εἰς Λονδῖνον τὴν 5ην Μαΐου 1949 ὅπερ περιλαμβάνει ἐν συνόλῳ 42 ἄρθρα.

(3) Πρβλ. ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Κρατῶν τῆς 22.9.60.

μάτων μὴ δυνάμενον, ὅμως, νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ οὐδενός (1). Ἡ συμβουλευτικὴ του συνέλευσις συζητεῖ κυρίως τὰς ἐτησίαις ἀναφορὰς τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. Τὰ περισσότερα ἐκ τῶν οικονομικῶν θεμάτων, τῶν ὑποβαλλομένων ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὑπουργῶν, ὑποβάλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. Διὰ τοῦτο πολλάκις ἐζητήθη ἡ συγχώνεσις τῶν δύο ὀργανισμῶν. Ἡ συγχώνεσις αὕτη θὰ ἐπέτρεπε τὴν ὀρθολογικὴν κατάταξιν τῶν ὀργανισμῶν τῆς Μεγάλης Εὐρώπης. Ἀλλὰ τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς νέον προσανατολισμὸν, εὐρύτερον, εἰς τὸν ὁποῖον συμμετεῖχον αἱ Η.Π.Α. καὶ ὁ Καναδὰς καὶ οὕτως, ὁ Ο.Ε.Ο.Σ. παρεχώρησε τὴν θέσιν του εἰς τὸν Ὄργανισμὸν Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως (1960). Ὁ ἐλιγμὸς κατέστη ἀναγκαῖος ἐκ τῆς ὑπάρξεως εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ἐνὸς σκληροῦ πυρήνος τῆς Κοινότητος τῶν Ἐξ, ἥτις συνεστήθη τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1958.

2. Διάρθρωσις τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης

Τὰ κύρια ὄργανα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Συμβουλευτικὴ Συνέλευσις, ἅτινα βοηθοῦνται εἰς τὸ ἔργον των ὑπὸ τῆς Γραμματείας.

αα) Ἡ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴ (Comité des Ministres): Αὕτη συντίθεται ἐκ τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Κρατῶν - μελῶν ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν. Ἐκαστὸν μέλος ἔχει μίαν ψήφον. Ἀπὸ τοῦ 1951 καθιερώθη καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ Μονίμου ἀντιπροσώπου, ὁ ὁποῖος εἶναι κατὰ γενικὸν κανόνα καὶ ὁ «πληρεξούσιος» τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὸ Συμβούλιον διὰ τὰ μεταξὺ τῶν συνόδων διαστήματα.

Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνάγονται εἴτε εἰς τὸν τομέα τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως — ὅτε αἱ ἀποφάσεις της ὑποχρεώνουν τὰ Κράτη - μέλη εἴτε εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν βουλήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς — ὅτε διατυπῶνται πρὸς τὰς Κυβερνήσεις συστάσεις, στερούμεναι πάντως δυνάμεως ἐξαναγκασμοῦ (2).

ββ) Ἡ Συμβουλευτικὴ Συνέλευσις (Assemblée Consultative): Αὕτη συντίθεται ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν Κρατῶν καὶ οὐχὶ τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν Κοινοβουλίων ἢ κατὰ τρόπον καθοριζόμενον ὑπ' αὐτῶν (3). Συζητεῖ καὶ διατυπώνει συστάσεις ἐπὶ παντός θέματος,

(1) Πρβλ. Roger Pinto : Les Organisations Européennes σ. 37. — Duclos P. La Reforme du CdE, Paris 1958 — Robertson A.N., The Council of Europe, 2 et. London 1961. — Vasak K., Le CdE, Paris 1965.

(1) Διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεων ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαιτεῖται : α) ὁμοφωνία διὰ σημαντικὰ θέματα, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἔχῃ ἢ μὴ ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν, β) πλειοψηφία τῶν $\frac{2}{3}$ διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ κλπ. Ὁμοίως δὲ διὰ τὴν ἀποδοχὴν νέων μελῶν, γ) ἀπλὴ πλειοψηφία, ὅσον ἀφορᾷ δευτερεύοντα θέματα. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεων αἱ ὁποῖαι εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὰ Κράτη - μέλη, ἀπαιτεῖται πλειοψηφία, ἐνῶ διὰ μὴ ὑποχρεωτικὰς ἀποφάσεις ἀπαιτεῖται ὁμοφωνία.

(2) Πρβλ. ἄρθρον 25 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συμβουλίου ὡς καὶ «Le Conseil de L' Europe» Strasbourg 1959, σ. 15 καὶ ἐπ.

τὸ ὁποῖον ἀνάγεται εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ Συμβουλίου. Συνέρχεται δὲ ἀπαξ ἐτησίως εἰς σύνοδον διαρκείας ὀλιγώτερον τοῦ μηνός (1).

γγ) Ἡ Γ ρ α μ μ α τ ε ῖ α : Συντίθεται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, ἐνὸς Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Γραμματέως καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Συμβουλευτικῆς Συνελεύσεως μὲ βαθμὸν Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, ἐπὶ 5ετῇ θητεία. Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ ὁ Ἀναπληρωτὴς του ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς Συμβουλευτικῆς Συνελεύσεως προτάσει τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς. Τὰ μέλη τῆς Γραμματείας διορίζει ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς συμφώνως πρὸς τὸν Κανονισμὸν τῆς Διοικήσεως. Ἐκτὸς τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ δίκαια γεωγραφικὴ κατανομή (2).

3. Ἡ δρᾶσις καὶ τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου

Διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν του τὸ Συμβούλιον καθιέρωσε δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑπουργῶν τὸν θεσμὸν Μονίμου Ἀντιπροσώπου τῶν Κρατῶν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τῆς Εὐρώπης διὰ νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐπαφὴ τῶν Κυβερνήσεων μετὰ τῆς Ὄργανώσεως. Μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀρμοδιοτήτων τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ εἰσάγῃ πρὸς συζήτησιν θέματα πολιτικῆς ὑφῆς, διὰ τὰ ὁποῖα σημασίαν ἔχει κυρίως ἡ συζήτησις αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν καὶ οὐχὶ τὸ ἀποτέλεσμα. Ὡσαύτως ἐπὶ συγκεκριμένων θεμάτων ἐπεξεργάζεται διεθνεῖς συμβάσεις — καλουμένας Conventions Européennes, Εὐρωπαϊκὰς Συμβάσεις — καὶ ἐπιτηρεῖ τὴν ἐφαρμογὴν των.

Ποικίλον εἶναι, ἐξ ἄλλου, τὸ ἔργον του εἰς τὸν Οἰκονομικόν, τὸν Κοινωνικόν (3) καὶ τὸν Μορφωτικόν (4) τομέα. Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὸν οἰκονομικὸν τομέα, οὗτος βασικῶς περιήλθεν εἰς τοὺς ἐξειδικευμένους διεθνεῖς ὀργανισμοὺς ὡς Ο.Ο.Σ.Α., Εὐρωπαϊκὰς Κοινότητος καὶ Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν. Μεγίστη ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ του εἰς τὴν ἴδρυσιν παντελῶς ἐξειδικευμένων ὀργανισμῶν ὡς ἡ Εὐρωπαϊκὴ Διάσκεψις Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτικῆς Ἀεροπορίας καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Διάσκεψις Διοικήσεων Ταχυδρομείων καὶ Τηλεπικοινωνιῶν.

Τὸ σημαντικώτερον ἔργον του εἶναι ἐν τούτοις ἡ ἐκπόνησις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἡ ὑπογραφή της καὶ ἡ ἐπιτήρησις

(1) Ἡ Συμβουλευτικὴ Συνέλευσις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν της εἴτε : α) ἀπευθύνει συστάσεις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὑπουργῶν ἀναγκαστικῶς, εἴτε β) λαμβάνει ἀποφάσεις πρὸς ὄρισμένα μέλη του ἢ πρὸς ἄλλας συνεργαζομένας ὀργανώσεις κατόπιν αἰτήσεώς των ἢ ἐκφράζει συμπεράσματα καὶ τὴν Γνώμην τῆς Συνελεύσεως, εἴτε γ) διατυπώνει γνώμας ἐπὶ θεμάτων παραπεμπομένων εἰδικῶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

(2) Πρβλ. εἰδικώτερον «Le Conseil de l' Europe», op. cit. σελ. 22, ὡς καὶ Σ. Βαρουζάκη, Διεθνεῖς Ὄργανώσεις, Ἀθῆναι 1972, σ. 206.

(3) Εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἔχομεν τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ταμείου Ἐπανεγκαταστάσεως Προσφύγων καὶ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινωνικοῦ Χάρτου.

(4) Εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἀναφέρομεν τὴν ἴδρυσιν τοῦ Μορφωτικοῦ Ταμείου (1959), τῶν λαμβανόντων χώραν ἀπὸ τὸ 1959 Συνδιασκέψεων Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου Μορφωτικῆς Συνεργασίας.

τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης. Ἡ ἐν λόγῳ Σύμβασις ὑπεγράφη εἰς Στρασβούργον τὴν 4ην Νοεμβρίου 1950 καὶ ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1953.

Σημειοῦται πάντως ὅτι πέραν τῆς συνάψεως διεθνῶν συμφωνιῶν καὶ τῆς υἱοθετήσεως τούτων ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων, αἱ διασκέψεις τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς δύνανται νὰ διατυπωθοῦν ὑπὸ μορφήν συστάσεων πρὸς τὰς Κυβερνήσεις, στερούμεναι οἰασδῆποτε ὑποχρεωτικῆς δυνάμεως. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἑλβετία ἦσαν τὰ μόνα Κράτη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπεκύρωσαν τὴν Σύμβασιν (1). Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ κυρίως κείμενον (2) καὶ ἐκ πέντε πρωτοκόλλων, ὑπογραφέντων μεταγενεστέρως.

Ἡ διαδικασία διὰ τὴν κίνησιν τῆς προστασίας ἀπαιτεῖ προσφυγὴν τοῦ χρήζοντος ταύτην, γνωμοδότησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (3) ἐπὶ τούτου καὶ Ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία εἶναι μὲν ὀριστικῆ, ἀλλὰ μόνον πολιτικῆς ὕφης. Ἐν τέλει εἶναι δυνατὴ ἡ προσφυγὴ τοῦ θιγομένου κράτους εἰς τὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (4).

ε. Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν (Ε.Ε.Ε.Σ. ἢ Ε.Ζ.Ε.Σ.)

1. Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις

Ἡ δημιουργία τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς (Ε.Ο.Κ.) εἶχεν ὡς ἔμμεσον συνέπειαν τὴν οικονομικὴν προσέγγισιν μεταξὺ ἐτέρων ἑπτὰ εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ἐκτὸς αὐτῆς εὐρισκομένων, ἅτινα ὑπογράψαντα, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1960, τὴν σύμβασιν τῆς Στοκχόλμης ἱδρυσαν τὴν λεγομένην Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν (Association Européenne de Libre Echange (A.E.L.E.) ἢ European

(1) Ἡ Ἑλλάς κατόπιν ὑποβολῆς δηλώσεως εἰς τὴν Γραμματείαν τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ καταστατικοῦ ἔπαυσε νὰ ἀποτελῆ μέλος ἀπὸ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1970, συγχρόνως δὲ κατήγγειλε τὴν Σύμβασιν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

(2) Κατὰ τὸ κείμενον τὰ δικαιώματα ταῦτα εἶναι τῆς ζωῆς, τῆς ἀπογορεύσεως βασανισμοῦ, τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀσφαλείας, τῆς δικαίας δίκης, τῆς ἀπαγορεύσεως ἀναδρομικότητος τοῦ ποινικοῦ νόμου, τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν καὶ οἰκογενειακὴν ζωὴν, τὴν κατοικίαν καὶ ἀλληλογραφίαν, τῆς ἐλευθέρως σκέψεως, θρησκείας, ἐκφράσεως, συνειδήσεως, συναθροίσεως καὶ συνεταιρισμοῦ, τῆς δημιουργίας οἰκογενείας καὶ τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπόδοσιν δικαιοσύνης ἐν περιπτώσει παραβιάσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου.

(3) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀπαρτίζεται ἐξ ἑνὸς ὀηκίου ἐξ ἑκάστης χώρας. Ἐνώπιόν της δύνανται νὰ προσφύγουν Κράτη ἢ καὶ πολῖται μεμονωμένως ἐναντίον τῶν Κυβερνήσεών των, ἐφ' ὅσον τὸ κράτος των εἶναι μεταξὺ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀποδέχονται τὴν ἀτομικὴν προσφυγὴν.

(4) Τὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀπαρτίζεται ἐξ ἀριθμοῦ μελῶν ἴσου πρὸς τὰ συμβαλλόμενα Κράτη ἐπὶ 9ετῆι θητεία, δυναμένων νὰ ἐπανεκλεγθοῦν ὑπὸ τῆς Συμβουλευτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου προσφεύγουν εἴτε Κράτη εἴτε ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, οὐδέποτε ὅμως μεμονωμένοι πολῖται. Τὸ Δικαστήριον ἔχει δικαιοδοσίαν δι' ὅσα Κράτη ἀποδέχονται ταύτην. Ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις εἶναι δικαστικῆς φύσεως, πρὸ δὲ τῆς ἐκδόσεώς της δύνανται νὰ ἐπιτευχθῆ φιλικὸς διακανονισμός. Ἡ ἐφαρμοζομένη διαδικασία εἶναι βασικῶς πολιτικῆς φύσεως, ἐξελισσομένη πρὸς δικαστικὴν μὲ ὀρισμένας ἐγγυήσεις. Δὲν ἔχει εἰσέτι φθάσει εἰς τὸ στάδιον τῆς καθαρῆς δικαστικῆς προστασίας.

Free Trade Association (E.F.T.A.), ήτις ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ τὸν Μάϊον τοῦ ἰδίου ἔτους.

Διὰ τῆς ὡς εἴρηται Συμβάσεως τῆς Στοκχόλμης τὰ Κράτη Μεγάλη Βρετανία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Πορτογαλία, Ἑλβετία καὶ Αὐστρία ἐγκαθίδρυσαν ἐν Εὐρώπῃ «Ζώνην» ἐλευθέρων συναλλαγῶν. Ὡς ἐκ τῆς ὀργανικῆς διαρρυθσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν στόχων τῆς δὲν ἀντιμετωπίζεται ἡ δυνατότης ἐν τῇ Ἐνώσει ταύτῃ μελλοντικῆς οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως, οὐδὲ κατὰ μείζονα λόγον πολιτικῆς τοιαύτης.

Οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ε.Ε.Ε.Σ., συνελθόντες εἰς Βιέννην εἰς τὰς 11 καὶ 12 Μαρτίου 1960 ἐπανεβεβαίωσαν τὴν πεποιθήσιν των «νὰ εὐνοήσουν μίαν Ἠνωμένην Εὐρώπην εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα καταργοῦντες τοὺς φραγμοὺς εἰς τὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ διατηροῦντες ἐλευθέρως ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ τὰς λοιπὰς χώρας» (1).

Εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην ἐξητάσθη κυρίως ἡ κατάστασις, ἡ ὁποία θὰ ἐδημιουργεῖτο μετὰ τὴν 1.7.60, ἡμερομηνίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ χῶραι μέλη τῆς Ἐνώσεως θὰ προέβαινον εἰς τὴν πρώτην ἐλάττωσιν κατὰ 20% τῶν τελωνειακῶν δασμῶν (2). Κατὰ τὴν ἰδίαν συνέλευσιν οἱ ὑπουργοὶ τῶν Κρατῶν - μελῶν ἐδήλωσαν ὅτι ἦσαν διατεθειμένοι νὰ προβοῦν ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος μὲ τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ο.Κ. εἰς περαιτέρω ἐλαττώσεις. Ἡ πρότασις, ὅμως, αὕτη ἔμεινε ἀναπάντητος.

Τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ἐχαρακτήρισθη ὑπὸ ἐντόνου δραστηριότητος, εἰς προσπάθειαν προσαρμογῆς τῶν δασμολογιῶν, ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν συναλλαγῶν ἐκ τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν σύνδεσιν τῆς Φιλλανδίας καὶ τὰς πολυπλεύρους συζητήσεις πρὸς ἐπίτευξιν συμφωνίας μὲ τὴν Ε.Ο.Κ. Τὸ πρόβλημα τῆς διαιρέσεως τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης εἰς δύο διαφορετικὰ οἰκονομικὰ στρατόπεδα ἀψησχόλησε τόσον τὴν Ε.Ε.Ε.Σ. ὡς καὶ τὴν Ε.Ο.Κ. Κατὰ τὴν συνέλευσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἐν Στρασβούργῳ, τῆς 29ης Σεπτεμβρίου 1960, ἐνεκρίθη ἐν ὁμοφωνίᾳ πρότασις διὰ τὴν ἔναρξιν διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν δύο οἰκονομικῶν συνασπισμῶν. Ἡ θέσις τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ἦτο, διατήρησις τῶν προσωπικοτήτων τόσον τῆς Ε.Ο.Κ. ὡς καὶ τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. καὶ σύνδεσις αὐτῶν δι' ἑνὸς συστήματος ἐμπορικῶν συναλλαγῶν σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς G.A.T.T.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ Ε.Ε.Ε.Σ. μετέβαλε τακτικὴν θεωρήσασα ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ ἐπιτευχθοῦν διαπραγματεύσεις κεχωρισμένως μεθ' ἑκάστου Κράτους - μέλους τῆς Ε.Ο.Κ. Κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς νέας ταύτης στροφῆς ὁ Ἄγγλος πρωθυπουργὸς MacMillan ἐξήτησε τὴν προσχώρησιν τῆς χώρας του εἰς τὴν Ε.Ο.Κ., συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 237 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, ἐφ' ὅσον αἱ διαπραγματεύσεις θὰ ἦσαν ἱκανοποιητικαὶ τόσον διὰ τὸ Ἠνωμένον Βασίλειον ὡς καὶ διὰ τὴν Κοινοπολιτείαν καὶ τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. Τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν ἐξεδήλωσε καὶ ἡ κυβέρνησις τῆς Δανίας. Τὸ παράδειγμα τῶν

(1) Πρβλ. ἀνακοινωθὲν τῆς Συνελεύσεως τῆς Βιέννης τὴν 11 καὶ 12 Μαρτίου 1960.

(2) Κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον ἡ Ε.Ο.Κ. προέβαινε εἰς τὴν δευτέραν ἐλάττωσιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν ἐκ 10%.

δύο χωρών ήκολούθησεν ή Νορβηγία (Ίούλιος 1962), ενῶ ή Πορτογαλία έκρινε καλλίτερον πρό τῆς προσχωρήσεώς της νά διανυθῆ στάδιον συνδέσεως. Ἐκ τῶν λοιπῶν χωρῶν ή Αὐστρία, ή Σουηδία και ή Ἐλβετία προετίμησαν νά διαπραγματευθοῦν συμφωνίαν συνδέσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 238 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης.

Καίτοι κατ' ἀρχάς ή ὄλη υπόθεσις ἐσημείωσε πρόοδον κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις εἰς Βρυξέλλας, ἐν τέλει ή υπόθεσις ἐναυάγησε, δοθέντος ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας (1) ἠρνήθη τὴν εἰσδοχὴν τῆς Μ. Βρεταννίας εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. Ἡ ἀποτυχία αὐτὴ συνετέλεσεν εἰς τὴν διακοπὴν τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τῶν λοιπῶν χωρῶν τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. πλὴν τῆς Αὐστρίας.

Κατόπιν τῆς ἀποτυχίας ταύτης τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. διετράνωσαν ἐκ νέου τὴν ἐπιθυμίαν των διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς μεγάλης ἠνωμένης Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς, ή ὁποία θὰ ἦτο ἀνοικτὴ δι' ὄλον τὸν κόσμον(2) καὶ προσεπάθησαν νά ἐνδυναμώσουν τὰς μεταξύ των σχέσεις. Ἰδιαιτέρας σημασίας ἦτο ή διάσκεψις τῆς Λισσαβῶνος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῶν ληφθεισῶν σημαντικῶν ἀποφάσεων εἰς τοὺς τομεῖς τῆς ἀλιείας καὶ γεωργίας, ἀπεφασίσθη ή συντόμευσις τοῦ χρόνου τῆς μεταβατικῆς περιόδου, τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς Συμβάσεως κατὰ τρία ἔτη, ἦτοι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1966.

Κατὰ τὸ 1964, ὁ γῦρος Kennedy ἀπετέλεσε τὴν πλέον ἀξιόλογον προσπάθειαν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν εἰς τὰ πλαίσια τῆς Γ.Α.Τ.Τ.. Τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ὑπεστήριξαν τὰς γενομένας διαπραγματεύσεις καὶ πέραν αὐτῆς διεκήρυξαν ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις θὰ ἔπρεπε νά ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς ἑτέρους τομεῖς πλὴν τῶν δασμολογικῶν. Διετήρησαν διαρκῆ ἐπαφὴν — μέσῳ τῶν παρὰ τῇ Γ.Α.Τ.Τ. μονίμων ἀντιπροσώπων των — διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν προκυπτόντων προβλημάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γύρου Kennedy. Ὅμοίως αἱ χῶραι μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ἀναγνωρίζουσαι τὰ ὀφέλη, τὰ ὁποία προσέφευεν ή συνεργασία τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ λοιπῶν βιομηχανικῶν χωρῶν μετὰ τῶν ἐν ἀναπτύξει χωρῶν, συνετέλεσαν κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Διασκέψεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Ἀναπτύξεως (UNCTAD), συνελθοῦσαν τὸν Μάρτιον - Ἰούνιον 1964 εἰς Γενεύην.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεων τῶν Βρυξελλῶν, ὡς ἦτο φυσικόν, τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ἦσαν ἰδιαιτέως ἐπιφυλακτικὰ καὶ προσεκτικὰ εἰς τὰς μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ. σχέσεις των. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ προσπάθειαι των χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων των εἰς ὅσους δυνατὸν περισσοτέρους τομεῖς συνεργασίας. Κατὰ τὸ 1966 ὁ Harold Wilson ἐνόμισεν ὅτι ἐπέστη ή στιγμή διὰ νά ἀρχίσουν συζητήσεις πρὸς εὔρεσιν κοινῶν σημείων εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. καὶ τῆς Ε.Ο.Κ. Μολονότι αἱ προηγουμένα προσπάθειαι εἶχον ἀποβῆ ἄκαρποι, ή παρουσία τῶν ἀρχηγῶν τῶν κυβερνήσεων τῆς Αὐστρίας, τῆς Δανίας, τῆς Φινλανδίας, τῆς Νορβηγίας, τῆς Σουηδίας καὶ τοῦ Ἠνωμένου

(1) Ἡ ἐν λόγῳ ἀρνητικὴ στάσις τοῦ Ch. de Gaulle ἐξεδηλώθη ἐπισήμως τὴν 14.1.1963.

(2) Πρβλ. ἀνακρινωθὲν Λισσαβῶνος εἰς Batir I' Α.Ε.Ε.Ε., ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Γραμματείας τοῦ Ὁργανισμοῦ τούτου.

Βασιλείου έδειξαν την πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀποδιδομένην σημασίαν τῆς Συνελεύσεως τῆς Βιέννης (24 καὶ 25 Μαΐου 1966). Δέκα ἔξ προσέτι Ὑπουργοὶ ἔλαβον μέρος. Δύο σημαντικαὶ ἀποφάσεις ἐλήφθησαν κατὰ τὴν συνέλευσιν ταύτην. Ἡ πρώτη ἀφεώρα τὰς σχέσεις Ε.Ε.Ε.Σ. - Ε.Ο.Κ. καὶ ειδικότερον : ἀφ' ἑνὸς μὲν «τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπελέγοντο, καὶ αἱ διαδικασίαι, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠκολουθοῦντο διὰ τὴν σύσφιγξιν τῶν ἐπαφῶν Ε.Ε.Ε.Σ. - Ε.Ο.Κ.» καὶ ἀφ' ἑτέρου «τῆς μελέτης τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν χρήσιμον ἀντικείμενον συζητήσεων κατὰ τὰς ἐπαφὰς ταύτας» (1). Ἡ δευτέρα ἀπόφασις ἠδράζετο ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος κοινοῦ μνημονίου ὑπὸ τῶν τεσσάρων σκανδιναβικῶν χωρῶν καὶ ἀφεώρα τὴν ἐξέλιξιν τῆς συνεργασίας ἐντὸς τῆς Ε.Ε.Ε.Σ.

Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1965, ὅτε ἔλαβε χώραν ἡ διάσκεψις τῆς Κοπεγχάγης, ἡ Ε.Ο.Κ. ἔδονεῖτο ἔξ ἐσωτερικῆς κρίσεως. Οὕτω, τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. δὲν ἐθεώρουν κατάλληλον στιγμὴν διὰ τὴν ἐναρξιν μετ' αὐτῆς διαλόγου. Αἱ κυβερνήσεις, ὅμως, τῆς Μεγ. Βρεταννίας καὶ Δανίας ἐθεώρησαν χρήσιμον νὰ ἐκδηλώσουν τὸ ἐνδιαφέρον των διὰ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης. Οὕτω, κατὰ τὴν διάσκεψιν ἀπεφασίσθη νὰ προσκαλέσουν τὴν Ε.Ο.Κ. εἰς διάλογον ἐφ' ὅλων τῶν δυνατῶν ἐπιπέδων. Δοθείσης, ὅμως, τῆς ἐπικρατούσης κρίσεως οὐδεμία ἀπάντησις ἐλήφθη.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1966 τὰ πράγματα ἔλαβον διάφορον τροπὴν, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐρευνήσῃ ἕκ νέου μετὰ τῶν κυβερνήσεων τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. τὰς δυνατότητας ὅπως τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον εἰσέλθῃ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα. Αἱ ἐν λόγῳ μακρὰ καὶ ἐπίπονοι διαπραγματεύσεις κατέληξαν εἰς συμφωνίας, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὴν «συνθήκην» προσχωρήσεως τῆς Μ. Βρεταννίας εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. μόλις τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1973.

2. Ἡ Σύμβασις τῆς Στοκχόλμης

Ἡ Ε.Ε.Ε.Σ. ἔχει ὡς κύριον στόχον τὴν καθιέρωσιν μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς εἰδικοῦ τελωνειακοῦ καθεστῶτος, ἐνῶ ταῦτα παραμένουν ἐλεύθερα νὰ ἐφαρμόσουν οἰονδήποτε δασμολογικὸν καθεστῶς ἐπιθυμοῦν ἐναντι τρίτων Κρατῶν. Ὁ νομικὸς δεσμὸς μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς «Ζώνης» παραμένει σχετικῶς χαλαρός, δεδομένου ὅτι οἰονδήποτε τῶν μελῶν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποσυρθῇ τῆς Ἐνώσεως δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ τὸ γνωστοποιήσῃ πρὸ 12 μηνῶν. Ἀντιθέτως δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν Κοινότητα Ἄνθρακος καὶ Χάλυβος, αὕτη εἶναι διαρκείας πεντήκοντα ἐτῶν, τῆς δὲ Κοινῆς Ἀγορᾶς (Ε.Ο.Κ.) καὶ τοῦ Euratom εἶναι ἀορίστου χρόνου. Πάντως ἡ Ἐνωσις τῶν Κρατῶν τούτων ἀποτελεῖ διεθνή ὄργανωσιν, ἀλλὰ καθαρῶς διακυβερνητικὸν χαρακτήρος, δοθέντος ὅτι κέκτῃται μὲν ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα, ἀλλὰ στερεῖται ἀποφασιστικῶν ἐξουσιῶν.

Ὡς εἶδομεν, ἡ θεμελιώδης πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας καθορίζονται οἱ στόχοι, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν Κρατῶν - μελῶν, εἶναι ἡ ὑπογραφεῖσα ἐν Στοκχόλμῃ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1960 σύμβασις, ἥτις ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ

(1) ἰδὲ Batir I' A.E.L.E. ὑπὸ Secrétariat τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου.

τοῦ Μαΐου τοῦ ἰδίου ἔτους. Χαρακτηριστικὸν τῆς συμβάσεως εἶναι τὸ μικρὸν περιεχόμενον τῆς. Ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ προλόγου καὶ 44 ἄρθρων, τὰ ὁποῖα συμπληροῦνται ἀπὸ ἑπτὰ παραρτήματα καὶ ἓν πρωτόκολλον. Τρία εἶναι βασικῶς τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα διαπραγματεύεται : τῆς βιομηχανίας, τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀλιείας. Εἶναι φύσεως καθαρῶς οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς, δίχως ἐν τούτοις νὰ ἀποκλείεται ἐπιδίωξις πολιτικῶν ἢ κοινωνικῶν σκοπῶν. Οἱ συντάξαντες τὴν σύμβασιν ἐπεδίωξαν νὰ δημιουργήσουν πλαίσια καὶ νὰ ὑποδείξουν τὴν διαδικασίαν, τὴν ὁποῖαν ὄφειλον νὰ ἀκολουθήσουν τὰ Κράτη - μέλη διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς Ἐνώσεως, ἀπέφυγον δὲ ἐπιμελῶς νὰ διατυπώσουν συγκεκριμένας διατάξεις ἐπὶ πλειόνων τομέων. Τοῦτο ἔπραξαν μόνον εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις ὡς τῶν ἐλαττώσεων τῶν δασμῶν, τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν ἢ ὅπου λόγῳ τῆς τεχνικῆς φύσεως εἰς ὄρισμὸς ἦτο ἀπαραίτητος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς συμβάσεως, αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς τὸν γεωγραφικὸν χῶρον τῆς Ζώνης, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρον 43, περιλαμβάνει τὸ ἔδαφος τῶν Κρατῶν - μελῶν, ἦτοι : τῆς Αὐστρίας, τῆς Δανίας, ἐξαιρουμένων τῶν νήσων Feroe καὶ Groenland (1), τῆς Νορβηγίας, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Spitzberg, τῆς Πορτογαλίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν νήσων Μαδέραι καὶ Ἀζόραι, τῆς Σουηδίας, τῆς Ἑλβετίας, τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ τῆς Βορείου Ἰρλανδίας ὁμοῦ μετὰ τῶν νήσων Normandes καὶ Man. Διὰ τὸ Πριγκηπάτον τοῦ Liechtenstein ὑπεγράφη ἰδιαιτέρον πρωτόκολλον. Δοθείσης τῆς τελωνειακῆς του ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἑλβετίας ἀποτελεῖ μέλος τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. καθ' ὅσον χρόνον καὶ ἡ Ἑλβετία θὰ τυγχάνη τοιοῦτον. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ μὴ συμπεριληφθέντα ἐδάφη ὡς Νῆσοι Feroe, Μάλτα (2) καὶ Γιβραλτάρ, δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ἔνωσιν διὰ δηλώσεως τοῦ ἀντιστοίχου κράτους περὶ τούτου, πλὴν ὅμως αἱ ἀγγλικαὶ καὶ πορτογαλικάι κτήσεις μόνον κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως δύνανται νὰ γίνουν ἀποδεκταὶ εἰς τὴν ὡς εἴρηται ἔνωσιν.

Ἡ σύμβασις τῆς Στοκχόλμης δὲν προβλέπει κοινὸν τελωνειακὸν δασμολόγιον μὲ κράτη ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω περιγραφομένης «Ζώνης» (3) μὲ συνέπειαν ὥστε τὸ ὄφελος ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ δασμολογικοῦ καθεστώτος τῆς Ζώνης νὰ ἀφορᾷ μόνον τὰ προϊόντα, τὰ παραγόμενα ἀποκλειστικῶς ἐντὸς αὐτῆς. Τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα ἐκ τρίτων χωρῶν ἀποκλείονται, ἐφ' ὃ καὶ τὸ ἐν λόγῳ σύστημα ἀπαιτεῖ συννοριακὸν ἔλεγχον κατὰ τὴν εἴσοδον, ἰδίᾳ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τοῦ «πιστοποιητικοῦ προελεύσεως». Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ τοιοῦτου συστήματος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ Κράτη - μέλη τῆς Ἐνώσεως δὲν εἶναι ὅμορα.

Οἱ κύριοι σκοποὶ τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. διαγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τῆς συμβάσεως καὶ ἀποβλέπουν νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὰ Κράτη - μέλη ἀνάπτυξιν τῆς οἰκο-

(1) Ἡ νῆσος Groenland κατόπιν δηλώσεως τῆς Δανίας (1.7.61) εἰσηλθεν εἰς τὴν Ἐνωσιν.

(2) Ἡ Μάλτα κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀπετέλει κτῆσιν τῆς Μεγ. Βρετανίας, ἀνεξαρτητοποιηθεῖσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964.

(3) Διὰ τοῦ ἄρθρου 27 τῆς Πράξεως προσχωρήσεως τῆς Ἀγγλίας, Δανίας καὶ Βορ. Ἰρλανδίας εἰς τὴν Ε.Ο.Κ., παρομοία ρυθμίσις γίνεται διὰ τὰς νήσους Feroe, Man καὶ τῶν ἀγγλικῶν ὑπερποντίων ἐδαφῶν καὶ Ζωνῶν ἐπιρροῶν.

νομικῆς δραστηριότητος, πλήρη ἀπασχόλησιν, αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος καὶ συνεχῆ οἰκονομικὴν σταθερότητα διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ των. Ἐπιδιώξεις εἶναι ἐπίσης ἡ ὁμαλὴ ροὴ τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν παραγομένων ἐντὸς τῆς Ζώνης, πρὸς ὅλα τὰ Κράτη - μέλη καὶ ἡ ἐπιδιώξις ἐντὸς πνεύματος ἀμίλλης ἐνὸς δικαίου ἀνταγωνισμοῦ. Εἰς τὰς πρὸς τὰς τρίτας χώρας σχέσεις των θὰ ἐπιδιώκουν νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν ἁρμονικὴν ἀνάπτυξιν καὶ διακίησιν τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου.

Ἄξιοσημείωτος εἶναι ἡ διάταξις τῆς συμβάσεως, ἣτις ὀρίζει ὅτι «οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ πρέπει νὰ πραγματοποιηθοῦν ἐντὸς τῆς Ζώνης καὶ ἐντὸς ἐκάστου Κράτους - μέλους». Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ διαφόρου βαθμοῦ ἀναπτύξεως τῶν Κρατῶν - μελῶν, τοῦτο πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἐπιδιώξις διατηρήσεως τῆς μεταξύ των ἰσορροπίας καὶ τῆς ἰσορροπίας μεταξύ τῶν διαφόρων τομέων οἱ ὅποιοι θὰ ἐνδιέφερον ταῦτα ἰδιαίτερος.

Βασικὴ προϋπόθεσις βεβαίως διὰ τὴν ἐπίτευξιν μιᾶς ὁλοκληρώσεως εἶναι ἡ κατάργησις τῶν δασμῶν καὶ τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν. Ἄμεσα ἐμπόδια ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν παρεμβάλλονται ἀπὸ τὰς κρατικὰς προμηδοτήσεις, τὰ Dumping, ἀπὸ τοὺς περιορισμοὺς εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκαταστάσεως καὶ ἀπὸ τὴν τακτικὴν τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων ἢ ἰδρυμάτων νὰ προτιμοῦν τὰ ἐθνικὰ προϊόντα, ἀδιαφόρως τῶν ἐμπορικῶν κριτηρίων, τὰ ὅποια πιθανῶς νὰ προέκρινον τὰ ἐθνικὰ προϊόντα ὡς οἰκονομικῶς ἀσύμφορα. Ἡ κατάργησις ὅλων αὐτῶν παρουσιάζει τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον μὲ τὴν κατάργησιν τῶν δασμῶν καὶ τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν.

Ἡ πολιτικὴ τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀλιείας εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ ἐκείνην τοῦ τομέως τῆς βιομηχανίας. Ἡ σύμβασις δὲν προβλέπει ρητῶς οὐδὲν σχετικὸν μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δασμῶν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν περιορισμῶν διὰ τὰ προϊόντα τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς θαλάσσης. Εἰδικῶς δι' ὅτι ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ προϊόντα διευθετήσεις εὐρίσκομεν εἰς τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 23 τῆς συμβάσεως κεχωρισμένως συναπτομένας διμερεῖς συμφωνίας.

3. Τὰ ὄργανα τῆς Ἐνώσεως

1. Τὸ Συμβούλιον τῶν Κρατῶν - μελῶν εἶναι τὸ κυρίως διευθύνον ὄργανον τῆς Ε.Ε.Ε.Σ.. Δι' αὐτοῦ, αἱ ἑπτὰ χῶραι συσκέπτονται καὶ ἐνεργοῦν ἀπὸ κοινοῦ. Ἐδρεύει εἰς Γενεύην. Συνέρχεται δὲ εἰς ἐπίπεδον ἀνωτάτων διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἅπαξ ἑβδομαδιαίως καὶ κατ' ἀραιότερα διαστήματα εἰς ἐπίπεδον Ὑπουργῶν. Συνεδριάζει ὅτε μὲν εἰς Γενεύην, ὅτε δὲ εἰς ἕτερον Κράτος - μέλος. Προεδρεύεται παρ' ἐκάστου Κράτους - μέλους ἐκ περιτροπῆς κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν, μετὰ ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 32 § 1 αἱ ἁρμοδιότητές του ἐκτείνονται εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐξουσιῶν, τὰς ὁποίας ἡ σύμβασις τοῦ παραχωρεῖ, ἢ ἐπαγρύνησις διὰ τὴν ἔναρξιν λειτουργίας τῆς συμβάσεως καὶ ἡ ἐπιτήρησις τῆς λειτουργίας της. Εἶναι ὡσαύτως ἁρμόδιον νὰ ἐρευνᾷ κατὰ πόσον τὰ Κράτη - μέλη προέβησαν εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς

ένωσης ως και κατά πόσον διηυκόλυνον τὴν σύναψιν δεσμῶν μετ' ἄλλων κρατῶν, ἐνώσεων κρατῶν ἢ διεθνῶν ὀργανισμῶν.

Τὸ Συμβούλιον λαμβάνει ἀποφάσεις, ἢ ἀπευθύνει συστάσεις. Αἱ μὲν ἀποφάσεις εἶναι δεσμευτικαὶ διὰ τὰ Κράτη - μέλη, οὐχὶ ὅμως καὶ αἱ συστάσεις. Περαιτέρω αἱ ἀποφάσεις ἐμφανίζονται εἴτε ὡς ρητὴ ἀπόφασις ἢ ὡς καταχώρισις ἐπιδοκιμασθεῖσα κατὰ τὴν προφορικὴν διαδικασίαν τοῦ Συμβουλίου.

Πλὴν ὀρισμένων περιπτώσεων, διὰ τὰς ὁποίας προβλέπεται ρητῶς ψήφος κατὰ πλειοψηφίαν, τόσον αἱ ἀποφάσεις ὅσον καὶ αἱ συστάσεις λαμβάνονται καθ' ὁμοφωνίαν. Ἐκαστον Κράτος - μέλος ἀντιπροσωπεύεται διὰ μιᾶς ψήφου. Διὰ δὲ τὴν λήψιν ἀποφάσεων κατὰ πλειοψηφίαν ἀπαιτοῦνται τέσσαρες ψήφοι.

Καθ' ὁμοφωνίαν λαμβάνονται αἱ ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι αὐξάνουν ἢ δημιουργοῦν νέας ἢ τροποποιοῦν τὸν χρόνον τῶν ὑποχρεώσεων. Αἱ περιπτώσεις τῶν κατὰ πλειοψηφίαν λαμβανομένων ἀποφάσεων ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον 31 τῆς συμβάσεως.

Περαιτέρω, ἐὰν αἱ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου λαμβανόμεναι ἀποφάσεις καὶ ἀπευθυνόμεναι συστάσεις δὲν τηρῶνται ὑπὸ τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνονται, δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ θιγόμενον Κράτος - μέλος τὴν ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς ἔχει ἐκ τῆς ἰδρυτικῆς Συμβάσεως. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς στοιχειώδους νομικῆς τεχνικῆς, ἣτις εἶναι συνήθης εἰς τὸ κλασσικὸν διεθνὲς δίκαιον καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνημένων ρητρῶν.

2. Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ. Αὕτη ἰδρύθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1961 καὶ ἀποτελεῖ ὁμάδα ἐγνωσμένων προσωπικοτήτων τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Ε.Ε.Σ.. Αἱ προσωπικότητες αὗται εἶναι ἐξωκυβερνητικαὶ καὶ ἔργον των εἶναι νὰ προβαίνουν εἰς ὑποδείξεις πρὸς τὸ Συμβούλιον εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν δραστηριότητα τῆς ἐνώσεως. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸν κρίκον μεταξὺ τοῦ Συμβουλίου, τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων καὶ τῆς βιομηχανίας. Προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου, συνήθως Ὑπουργόν, ἕκαστον δὲ Κράτος ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἢ ὁποῖα ὅμως δύναται νὰ αὐξηθῇ κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας.

Βοηθητικὸν τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὄργανον εἶναι ἡ ἰδρυθεῖσα τὸ 1966 Οἰκονομικὴ καὶ Κοινωνικὴ Ὑποεπιτροπὴ, ἀσχολουμένη μετὰ τὰ προκύπτοντα κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ὀλοκληρώσεως Οἰκονομικὰ καὶ Κοινωνικὰ προβλήματα.

Ὅλα τὰ ἀνωτέρω ὄργανα χαρακτηρίζονται ἀπὸ εὐλυγισίαν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων των, τὸ γεγονός τοῦτο ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν των. Μικροτέρας σημασίας εἶναι καὶ αἱ λειτουργοῦσαι πέντε κατωτέρω εἰδικαὶ ἐπιτροπαί. Ὁ ἀριθμὸς δὲν εἶναι περιοριστικός, διότι τὸ Συμβούλιον ἔχει τὴν εὐχέρειαν δημιουργίας των κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τούτου. Αὗται εἶναι :

— Ἡ Τελωνειακὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἀνωτάτους εἰδικούς διοικητικούς τελωνειακοὺς ὑπαλλήλους τῶν Κρατῶν - μελῶν.

— Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορικῶν Ἐμπειρογνομῶνων, ἀσχολουμένη μετὰ προβλή-

ματα ἐμπορικῆς καὶ τεχνικῆς φύσεως προκύπτοντα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συμφωνίας.

- Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ
- Ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, καὶ
- Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως.

Ἐκτὸς τῶν διαρκῶν τούτων Ἐπιτροπῶν, τὸ Συμβούλιον ἴδρυσεν ἱκανὸν ἀριθμὸν ομάδων ἐργασίας πρὸς ἔρευναν καὶ μελέτην θεμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐμπίπτουν εἰς τὴν ἀρμοδιότητά των.

Εἰς τὴν Ἐνωσιν οὐδὲν δικαιοδοτικὸν ὄργανον ὑφίσταται πλὴν τῶν «Ἐπιτροπῶν Ἐλέγχου», συντιθεμένων ἐκ προσωπικοτήτων τῶν Κρατῶν - μελῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπλῶς συντάσσουν ἔκθεσιν ὑποβαλλομένην εἰς τὸ Συμβούλιον ἐπὶ διαφορῶν, αἵτινες προκύπτουν ἐκάστοτε μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν.

4. Συμπεράσματα

Ἄν ἡ κατάργησις μόνον τῶν τελωνειακῶν τειχῶν καὶ τῶν ποιοτικῶν περιορισμῶν δὲν δημιουργεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μίαν ἐλευθέραν ἀγοράν, ἐν τούτοις, ὅμως ἡ κοινὴ δήλωσις τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τῆς διεθνoῦς ἐμπορικῆς πολιτικῆς, ἥτις ἀποτελεῖ ἐν τῶν στόχων τῆς Ἐνώσεως καὶ ζωτικὸν στοιχεῖον αὐτῆς, ἀποδεικνύει σαφῶς τὴν πίστιν εἰς τὸν τομέα τῶν διεθνῶν ἀνταλλαγῶν καὶ τῆς πρὸς τὰ ἔξω διευρύνσεώς της. Πάντως διὰ τῆς δημιουργίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν αἱ Κυβερνήσεις τῶν Κρατῶν - μελῶν αὐτῆς ἐξ ὑπαρχῆς ἀπέβλεπον εἰς δύο βασικοὺς σκοποὺς : ἀφ' ἑνὸς νὰ δημιουργήσουν μίαν συμπαγῆ δύναμιν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διαπραγματευτικῆς θέσεώς των μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ νὰ διευκολύνουν καὶ προλειάνουν τὸ ἔδαφος πρὸς δημιουργίαν μιᾶς εὐρυτέρας Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, περιλαμβανοῦσης τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ Κράτη τινὰ τοῦ Ο.Ο.Σ.Α. καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ καθιέρωσιν μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν μιᾶς «Ζώνης» ἐλευθέρων συναλλαγῶν διὰ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα.

Ὡς πρὸς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς διαπραγματευτικῆς δυνάμεως τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. ἔναντι τῆς Ε.Ο.Κ. δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐπιτυχίαν της, καθ' ὅσον ἡ πρόοδος τῆς Ε.Ο.Κ. ὑπεχρέωσε τὰ μέλη τῆς Ε.Ε.Ε.Σ. νὰ ἐμφανίσουν τὰ αἰτήματά των, οὐχὶ πλέον ἀπὸ θέσεως ἰσχύος. Ἐξ ἐπόψεως καταβληθείσης προσπάθειάς πρὸς δημιουργίαν εὐρυτέρας Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἡ Ε.Ε.Ε.Σ. ἐπιτυχῶς ἐλειτούργησε καὶ θετικῶς συνεισέφερε. Μετὰ τὴν προσχώρησιν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Δανίας καὶ Ἰρλανδίας εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ τὴν ὑπογραφὴν συμφωνιῶν δημιουργίας εἶδους ζώνης ἐλευθέρων ἀνταλλαγῶν μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων Κρατῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἡ Ε.Ε.Ε.Σ. κατέστη ἄνευ ἀντικειμένου.

στ. Συμβούλιον Ἀμοιβαίας Οἰκονομικῆς Βοηθείας (COMECON)

1. Εἰσαγωγικαὶ παρατηρήσεις

Αἱ χῶραι τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ, χαρακτηριζόμεναι ἐκ τῆς προγραμ-

ματισμένης των οικονομίας, δὲν ἔλαβον μέρος, ὡς εἶδομεν, εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ οικονομικοῦ προγράμματος ἀνορθώσεως τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, γνωστοῦ ὡς σχεδίου Marshall, ἀλλὰ οὔτε καὶ εἰς τὰς ὑπολοίπους οικονομικὰς ἐνώσεις τῆς Εὐρώπης.

Ἐν τούτοις, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, κατὰ τὴν διάρκειαν διασκέψεως εἰς Μόσχαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βουλγαρίας, τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Πολωνίας, τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Ρωσίας, ἀνεκοινώθη ἡ ἴδρυσις τοῦ Συμβουλίου Ἀμοιβαίας Οἰκονομικῆς Βοηθείας (COMECON) (1).

Ὁ τρόπος λειτουργίας καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐνώσεως ταύτης διετηρήθη μυστική καὶ μόλις τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1959 ἐψηφίσθη τὸ Καταστατικόν της καὶ ἔλαβε αὕτη νομικὴν ὑπόστασιν. Εἰς τὴν ἔνωσιν προσεχώρησαν ἡ Ἀλβανία (2) (1949), ἡ Ἀνατολικὴ Γερμανία (1950), ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μογγολίας (1962), ἐσχάτως δὲ καὶ ἡ Κούβα (1972). Πλὴν τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἐνώσεως (3), τὰς ἐργασίας της παρακολουθοῦν καὶ ἕτεραι χῶραι ὡς ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Κίνας, ἡ Γιουγκοσλαβία (4), ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Κορέας καὶ ἡ Δημοκρατία τοῦ Βιετνάμ, αἵτινες παρίστανται ὡς παρατηρηταί.

Σκοπὸς τοῦ Συμβουλίου Ἀμοιβαίας Οἰκονομικῆς Βοηθείας εἶναι ἡ ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ σοσιαλισμοῦ πρόοδος τῶν Κρατῶν - μελῶν διὰ τῆς συνενώσεως καὶ συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν των εἰς τὴν προγραμματισμένην ἀνάπτυξιν τῶν ἐθνικῶν των οικονομικῶν, ἡ ἐπιτάχυνσις τῆς οικονομικῆς καὶ τεχνολογικῆς προόδου των, ὡς καὶ ἡ αὔξησις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τῶν ὀλιγώτερον βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένων χωρῶν - μελῶν. Προσέτι δὲ ἐπιδιώκεται ἡ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἰσοτιμίας ἐδραιουμένη αὔξησις τῆς παραγωγικότητος καὶ ἐργασίας καὶ τῆς εὐημερίας τῶν κατοίκων τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς ἐνώσεως. Καίτοι ἡ συνεργασία μεταξὺ των διενεργεῖται βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων, τοῦ σεβασμοῦ τῆς κυριαρχίας, τῶν ἐθνικῶν ἐνδιαφερόντων καὶ τῆς φιλικῆς ἀμοιβαίας βοήθειας, ἡ ἡγεμονικὴ θέσις τῆς Ρωσίας εἶναι καταφανής.

2. Τὰ Ὄργανα

Ἡ ὀργάνωσις εἶναι κλασσικοῦ τύπου διεθνοῦς συνεργασίας, ὄργανα δὲ ταύτης εἶναι :

α) Ἡ Συνέλευσις τοῦ Συμβουλίου : Τυπικῶς αὕτη θεωρεῖται

(1) Τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον καλεῖται ἀγγλιστὶ Council for Mutual Economic Aid, γαλλιστὶ dé, Conseil de l' Aide Economique Mutuelle (C.A.E.M.). Ἐπὶ τῆς ὀργάνωσεως ταύτης πρβλ. ἰδία : Höhne, Handbuch der Internationalen Organisationen, Berlin 1969. — Szawlonski R., L' évolution du COMECON, AFDI 1963. — Kaser M., COMECON, London 1967. — Peaslee, International Governmental Organisations, the Hague, 2 Ed., 1961.

(2) Ἡ Ἀλβανία ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1961 δὲν μετέχει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου διὰ λόγους πολιτικούς, ἀνευ ὁμῶς τυπικῆς ἀποχωρήσεως.

(3) Μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Καταστατικοῦ τὸν Ἰούνιον 1962 δύνανται νὰ συμμετέχουν εἰς τὴν Ἐνωσιν καὶ μὴ Εὐρωπαϊκαὶ χῶραι, ὡς ἡ Μογγολία καὶ ἡ Κούβα.

(4) Ἀπὸ τὰς 11.9.64 ἡ Γιουγκοσλαβία συνεδέθη μὲ τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς σχετικῆς συμφωνίας Συνδέσεως.

τὸ ἀνώτατον ὄργανον τοῦ Συμβουλίου Ἀμοιβαίας Οἰκονομικῆς Βοηθείας, πλὴν εἰς τὴν πράξιν ὡς ἀνώτατον ὄργανον ἀπεδείχθη ἡ Συνέλευσις τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων καὶ Κυβερνήσεων (1).

Ἡ Συνέλευσις τοῦ Συμβουλίου ἀπαρτίζεται ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν Κρατῶν-μελῶν καὶ συνέρχεται δύο φορές κατ' ἔτος κατὰ σειρὰν εἰς μίαν τῶν πρωτευουσῶν τῶν Κρατῶν - μελῶν.

β) Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ: Αὕτη συνεστήθη κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκτάκτου συνόδου τοῦ Συμβουλίου εἰς Μόσχαν τὸ 1962. Ἀπαρτίζεται ἐκ κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων τῶν Κρατῶν - μελῶν εἰς ἐπίπεδον Προέδρου ἢ Ἀντιπροέδρου Κυβερνήσεως. Συνεδριάζει ἕκαστον δεύτερον μῆνα καὶ οὐσιαστικῶς ὑποκατέστησε τὴν Συνέλευσιν. Ἐξετάζει τὰ θέματα τῶν ἐπὶ μέρους Κρατῶν, συντονίζει τὰς ἐργασίας τῶν Διαρκῶν Ἐπιτροπῶν καὶ κατευθύνει τὰς ἐργασίας τοῦ Συμβουλίου εἰς τὸ μεταξὺ τῶν συνόδων διάστημα. Μεταξὺ τῶν μελῶν του ἐπιλέγεται καὶ ὁ πρόεδρος αὐτοῦ.

γ) Ἡ Γραμματεία: Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς εὐρίσκεται ὁ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου, βοηθούμενος ὑπὸ 6 ὑπογραμματέων.

δ) Αἱ Διαρκεῖς Ἐπιτροπαί: Αὗται εἶναι ἐξειδικευμένοι, ἀνερχόμενοι εἰς 21 καὶ ἐκπροσωποῦμενοι ἐπὶ ὑπουργικοῦ ἐπιπέδου.

3. Δραστηριότης τοῦ Συμβουλίου

Τὰ Κράτη - μέλη παραχωροῦν δωρεὰν τὰ σχέδια μηχανημάτων, ἐγκαταστάσεων καὶ γενικῶς τεχνολογικὰς μεθόδους καὶ εὐρεσιτεχνίας (2). Εἰς τὰ πλαίσια τῆς παρεχομένης τεχνικῆς βοήθειας δημιουργοῦνται σεμινάρια ἐπὶ θεμάτων ἐπιχειρησιακῆς ἐρεῦνης, ἀνταλλάσσονται τεχνικαὶ συμβουλαὶ καὶ δημιουργοῦνται κοινὰ ἐργαστήρια ἐρευνῶν καὶ γραφεῖα μελετῶν.

Πλὴν τῆς τεχνολογικῆς βοήθειας παρέχεται καὶ οἰκονομικὴ τοιαύτη. Οὕτως, ἡ Τσεχοσλοβακία μετέχει τῆς κατασκευῆς ἐνὸς κεντρικοῦ ἐργοστασίου ἠλεκτρισμοῦ εἰς τὴν Ρουμανίαν, ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Οὐγγαρία κατασκευάζουν ἀπὸ κοινοῦ ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς ἀσετυλίνης κ.τ.τ.

Τὸ Συμβούλιον ἀνέπτυξε τὸ ἐμπόριον μέσφ τῶν πολυμερῶν καὶ διμερῶν συμψηφισμῶν μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ὁ συντονισμὸς εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀνάπτυξιν μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ πλέον ἐνδεδειγμένα εἰς τὴν ἐντὸς τῆς Ἐνώσεως ἀνάπτυξιν τοῦ Ἐμπορίου. Οὕτω, τὸ ἐντὸς τοῦ χώρου συνεργασίας ἐμπόριον κατέχει πλέον τοῦ 60% τοῦ συνολικοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου (3). Τοῦτο διευθύνεται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Κρατικῶν μονοπωλίων.

(1) Πρβλ. Σ. Βαρουζάκη: Διεθνεῖς Ὀργανώσεις, τομ. Α', σ. 257.

(2) Ἐκ Σοβιετικῆς πηγῆς ἔχει γνωστοποιηθῆ ὅτι μεταξὺ 1948 - 1960 ἡ ΕΣΣΔ παρέχωρῆσεν εἰς τὰς ὑπολοίπους χώρας 29.000 σχέδια τεχνικά καὶ ἔλαβεν 7.000. Πρβλ. R. Pinto: Les Organisations Européennes.

(3) Πρβλ. Ἀναλυτικῶς κατὰ χώραν τὸ ἐμπόριον ἐντὸς τῆς COMECON, εἰς Europa Year - Book, 1968, τομ. 1, σ. 142 καὶ ἐπ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενικὰς δραστηριότητας τοῦ Συμβουλίου Ἀμοιβαίας Οἰκονομικῆς βοήθειας, αἱ ὑπὸ τῶν ὑπὸ III καὶ IV τοῦ Καταστατικοῦ γενόμεναι συστάσεις περὶ οἰκονομικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς συνεργασίας, υἱοθετοῦνται καὶ ἀνακοινοῦνται πρὸς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου καὶ συγχρόνως λαμβάνονται ἀποφάσεις ἐπὶ ὀργανικῶν καὶ διαδικαστικῶν θεμάτων. Αἱ συστάσεις καὶ ἀποφάσεις υἱοθετοῦνται μόνον κατόπιν συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων μελῶν, ἐνῶ δὲν ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὰ μὴ ἐνδιαφερόμενα τοιαῦτα. Λόγω τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν Κρατῶν - μελῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν ηὔξηθησαν καὶ αἱ δραστηριότητες τοῦ Συμβουλίου, ἀφοῦ διήλθον ἐκ διαφόρων σταδίων, ἦτοι ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς συνεργασίας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνικῆς συνεργασίας, μέχρι τοῦ συντονισμοῦ τῶν ἐθνικῶν οἰκονομικῶν προγραμμάτων, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κυρία μέθοδος τῆς δραστηριότητος τοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς διεθνοῦς σοσιαλιστικῆς κατανομῆς τῆς ἐργασίας. Ἡδὴ τὰ ὄργανα τῆς COMECON ἐπέτυχον τὸν συντονισμόν τῶν 5ετῶν προγραμμάτων τῶν ἐτῶν 1956 - 60, 1961 - 65 καὶ 1966 - 70, τώρα δὲ προέρχονται εἰς τὴν ἐκπόνησιν προγραμμάτων δι' ἐτέρας μελλοντικὰς περιόδους. Ἀποδίδεται μεγάλη σημασία ὑπὸ τῶν Κρατῶν - μελῶν καὶ τῶν ὀργάνων τῆς COMECON εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν πρόοδον εἰς τοὺς βασικοὺς οἰκονομικοὺς κλάδους, εἰς τὰ βασικὰ προβλήματα τῆς ἐξειδικεύσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παραγωγῆς, κυρίως δὲ εἰς τὸν τομέα τῆς μηχανικῆς καὶ χημικῆς βιομηχανίας, τῆς ἠλεκτρονικῆς καὶ μεταλλουργίας, ὡς ἐπίσης τῶν πρώτων ὑλῶν, καυσίμων, ἐνεργείας καὶ εἰς ἄλλας βιομηχανίας (1).

ζ) Τὸ Συμβούλιον τῶν Σκανδιναυικῶν Κρατῶν (Nordic Council)

1. Εἰσαγωγικαὶ παρατηρήσεις

Τὸν Μάρτιον 1952 ὑπεγράφη συμφωνία μεταξύ τῶν Σκανδιναυικῶν χωρῶν Δανίας, Νορβηγίας, Σουηδίας καὶ Ἰσλανδίας διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐνώσεως, ἡ ἰσχὺς τῆς ὁποίας ἤρχισε τὸ ἔτος 1953. Εἰς τὴν Ἐνωσιν ἀπὸ τὸ 1955 προσεχώρησε καὶ ἡ Φινλανδία.

Τὸ Nordic Council δὲν συνεστήθη ἀποκλειστικῶς χάριν ἐνὸς συγκεκριμένου σκοποῦ. Οἱ σκοποὶ του δὲν εἶναι ἐπακριβῶς καθωρισμένοι, ἀλλὰ συνεστήθη χάριν τῶν διαβουλεύσεων τῶν πέντε χωρῶν ἐπὶ θεμάτων κοινῶν ἐνδιαφέροντος.

2. Ὁργάνωσις τοῦ Συμβουλίου

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐνώσεως ὑπάρχει τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζεται ἐξ 69 ἀντιπροσώπων τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐ-

(1) Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω θεμάτων ἐλήφθησαν διάφοροι ἀποφάσεις κατὰ καιροὺς εἰς διαφόρους συνόδους ἀπὸ τοῦ 1965 κ.έ.

Πρβλ. Year - Book of International Organizations, σ. 392.

των είναι ο Πρόεδρος, βοηθούμενος υπό τεσσάρων αντιπροέδρων (1). Τα μέλη διορίζονται υπό των κυβερνήσεων των Κρατών - μελών και ως έκ τούτου έχουν κυβερνητικόν και ἔθνικόν χαρακτήρα. Πλήν τῆς Σουηδίας, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ 5 μελῶν, αἱ λοιπαὶ χώραι ἐκπροσωποῦνται ἐκ 16. Οἱ ἀντιπρόσωποι, ὅμως, οὗτοι δὲν ἔχουν δικαίωμα ψήφου εἰς τὸ Συμβούλιον. Αἱ συνεδριάσεις εἶναι δημόσιαι, πλην ἄλλως ἀν' ἀποφασισθῆ. Τὰ θέματα τῆς συζητήσεως εἰσάγονται εἰς τὴν Προεδρίαν μέσφ των ἀντιπροσώπων των Κρατῶν - μελῶν. Τὸ Συμβούλιον ἀσχολεῖται μὲ θέματα κοινῶς ἐνδιαφέροντος των Κρατῶν - μελῶν καὶ δίδει συστάσεις καὶ πληροφορίας. Εἰς ἐκάστην συνεδρίασιν αἱ κυβερνήσεις των Κρατῶν - μελῶν ἀναφέρουν τὰς ἐνεργείας, εἰς ἃς προέβησαν κατ' ἐφαρμογὴν συστάσεως ἀπευθυνθείσης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Τὸ Συμβούλιον θέτει ἰδίους κανόνας διαδικασίας, ἐκάστη δὲ χώρα - μέλος καταβάλλει τὰ ἐξοδα τῆς συμμετοχῆς τῆς, τὸ ὕψος των ὁποίων ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ προεδρία βοηθεῖται εἰς τὸ ἔργον τῆς ὑπὸ πέντε διαρκῶν ἐπιτροπῶν καὶ δὴ ὑπὸ :

α) Τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς : Τὸ ἔργον ταύτης ἀποβλέπει εἰς τὴν οἰκονομικὴν συνεργασίαν των Κρατῶν - μελῶν. Μία διαρκῆς Ἐπιτροπὴ ἐξ Ὑπουργῶν καὶ μία βοηθητικὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ὑπαλλήλων συνεστήθησαν διὰ νὰ κατευθύνουν τὴν σκανδιναυικὴν συνεργασίαν εἰς τοὺς τομεῖς τῆς παραγωγῆς καὶ των ἐπενδύσεων, τὴν ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν, τὴν στατιστικὴν καὶ τὴν δασμολογικὴν διοίκησιν καὶ νὰ συντονίσουν τὰς ἐρεῦνας εἰς τὴν σύγχρονον Εὐρωπαϊκὴν ἀγοράν. Τὸ 1957 ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπεστήριξε τὴν σύστασιν Σκανδιναυικῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, πλην τὸ σχέδιον ἐγκατελείφθη χάριν τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν Ε.Ε.Ε.Σ. (2). Ἰδιαίτερα σημασία καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν κατάστρωσιν σχεδίων βοηθείας πρὸς τὰς ἐν ἀναπτύξει χώρας.

β) Τῆς Μορφωτικῆς Ἐπιτροπῆς : Ἐπιδιώξις τῆς Μορφωτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἔνωσις των Σκανδιναυικῶν χωρῶν εἰς ἐνιαῖον μορφωτικὸν σύνολον (3). Διευθυνόμενον ὑπὸ κοινῶς συμβουλίου μὲ ὑπερ-ἐθνικὴν ἀρμοδιότητα λειτουργεῖ τὸ Νορβηγικὸν Μορφωτικὸν Ἰδρυμα δαπάναις των Σκανδιναυικῶν Κυβερνήσεων. Μεταξὺ των σκοπῶν τῆς Μορφωτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ διάδοσις των Σκανδιναυικῶν γλωσσῶν εἰς σχολεῖα καὶ κολλεγια.

γ) Τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς : Σκοπὸς ταύτης εἶναι ἡ ἐξασφάλισις ὁμοιομόρφου νομοθεσίας καὶ ἐρμηνείας τοῦ νόμου. Ἰδιαίτερος δὲ ἡ ἐνοποίησης τοῦ Ἀστικοῦ καὶ Ἐμπορικοῦ Νόμου. Ἐπιδιώξις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ διεύρυνσις των ἀρμοδιοτήτων ὡς πρὸς τὴν ἀνάκρισιν ὑπόπτων ἢ μαρτύρων ἐκ μέρους ἄλλης χώρας παρὰ τὰς διευκολύνσεις ἐκδόσεως τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ των

(1) Ἡ πενταμελὴς αὕτη σύνοδος ἀπαρτίζει τὴν Προεδρίαν τοῦ Συμβουλίου.

(2) Ἐξ ἄλλου ἡ Δανία ἐν ἔτει 1973 προσεχώρησεν εἰς τὴν Ε.Ο.Κ., ἡ δὲ ὑποψηφία Νορβηγία δὲν κατέληξεν εἰσέτι εἰς τὴν συμφωνίαν προσχωρήσεως.

(3) Εἰς τὸ Μορφωτικὸν πρόγραμμά τῆς συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Nordic Institute of Theoretical Nuclear Physics εἰς Κοπεγχάγην, τοῦ Institute of Maritime Law εἰς Oslo, τοῦ Institute of American Studies εἰς Οὐψάλαν καὶ τὸ Institute of Asiatic Studies εἰς Κοπεγχάγην.

Σκανδιναυϊκῶν Χωρῶν. Ἐπίτευγμα ἐπίσης εἶναι ἡ ὑπαγωγή τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ νομικὸν καθεστῶς τῆς Χώρας, εἰς ἣν ἐργάζονται, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν εἰς διοικήσεις σωματείων καὶ ἐνώσεων ἐξ ὑπαρχῆς. Νέαι δὲ διαπραγματεύσεις διεξάγονται ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα ἐγκαταστάσεως.

δ) Τῆς Κοινωνικῆς Ἐπιτροπῆς: Ἀπὸ τοῦ 1954 ἐπετεύχθη δι' ὀρισμένα ἐπαγγέλματα ἡ δημιουργία κοινῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, ὡς τῶν ἱατρῶν, τῶν ὀδοντιάτρων κ. ἄ. Ἐντὸς τῶν πλαισίων ἐξ ἄλλου τῆς Κοινωνικῆς Συνεργασίας διεξάγονται ἔρευναι διὰ τὴν ὑγείαν καὶ κοινωνικὴν πρόνοιαν ὑπὸ τοῦ Σκανδιναυϊκοῦ Ἰνστιτούτου διὰ τὴν Κοινωνικὴν Ὑγείαν.

ε) Τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπικοινωνιῶν: Αὕτη ἔχει ὡς ἔργον τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὁμαλῆς διακινήσεως μεταξὺ τῶν Σκανδιναυϊκῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ μεταξὺ Σκανδιναυϊκῶν χωρῶν καὶ Εὐρώπης ἀφ' ἑτέρου (1).

Τὴν ὅλην προσπάθειαν συνεργασίας μεταξὺ τῶν Σκανδιναυϊκῶν χωρῶν ὑποβοηθοῦν Ὑπουργικαὶ συναντήσεις, ἑννέα Ὑπουργικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ ἑπτὰ ἰδιωτικαὶ ἐταιρεῖαι - ἐπιχειρήσεις.

III. ΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

A. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης Ἀνθρακος καὶ Χάλυβος (Ε.Κ.Α.Χ.)

α) Εἰσαγωγικαὶ πορατηρήσεις

Τὴν 8ην Μαρτίου 1950 ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν R. Schuman ἀπέστειλε πρὸς τὰς κυβερνήσεις ὀρισμένων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν πρόσκλησιν, ἥτις ἀπετέλεσε τὴν ἐκκίνησιν πρὸς δημιουργίαν μιᾶς Κοινῆς Ἀγορᾶς Ἀνθρακος καὶ Χάλυβος. Τὸ ἐκπονηθὲν σχέδιον κατὰ τὸν ἐμπνευστὴν του, δημιουργεῖ τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ὁμοσπονδιοποίησιν τῆς Εὐρώπης. Ἀποτελεῖ παράδειγμα τῆς ἀπὸ κοινοῦ χρησιμοποίησεως τῶν πηγῶν καὶ τῶν ἀγορῶν, εἰς ἓνα συγκεκριμένον τομέα, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον εἰδικῶς συνιστωμένης Ἀρχῆς. Ἡ πραγματοποίησις τοῦ σχεδίου τούτου ὀδηγεῖ εἰς τὸ στάδιον μιᾶς ἐμβρυώδους εὐρωπαϊκῆς κυβερνήσεως, ἥτις χαράσσει ἰδίαν πολιτικὴν καὶ συντονίζει τὴν ἐπὶ μέρους πολιτικὴν τῶν συμμετεχόντων εἰς ταύτην Κρατῶν.

Ἐκκινούντες ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι ὁ χάλυψ εἶναι τὸ βασικὸν στοιχεῖον πάσης συγχρόνου οἰκονομίας ἐπιχειρεῖται μέσῳ τούτου ἡ ἔνωσις. Ἡ σύλληψις τῆς ἰδέας ταύτης ἦτο ὀρθή, δοθέντος ὅτι διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ χάλυβος ἀπαιτεῖται τὸ σιδηρομετάλλευμα καὶ ὁ ἄνθραξ. Τὰ προϊόντα δὲ ταῦτα εὐρίσκονται ἰδιαιτέρως εἰς τὴν κεντρικὴν Εὐρώπην καὶ διὰ τὰ κοιτάσματα τοῦ σιδήρου εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Λωρραίνης, ἐνῶ τὰ κοιτάσματα τοῦ ἄνθρακος εἰς τὸ Βέλγιον, τὰς Κάτω Χώρας,

(1) Σπουδαῖον ἐπίτευγμα τῆς διακρατικῆς συνεργασίας εἶναι ἡ Sound Bridge. Διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν λόγῳ γεφύρας, ἡ ὁποία ἦνῶνε τὴν Κοπεγχάγην μὲ τὸ Μαλμὸε τῆς Σουηδίας, ἀπητήθη τὸ χρονικὸν διάστημα 1962-1967.

τὴν Γαλλίαν, ἀλλ' ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸ Ρούρ. Ὑπάρχει, ἀφ' ἑνός, ἡ βιομηχανία τῆς Λωρραίνης καί, ἀφ' ἑτέρου, ἡ βιομηχανία τοῦ Ρούρ. Ἡ Λωρραίνη καὶ τὸ Ρούρ, ἐξ ἄλλου, γειτνιάζουσιν. Ἀποτελοῦν ὄθεν, δύο περιοχὰς παραπληρωματικὰς, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, θὰ εἶχε μεγάλην σημασίαν νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ ἱστορικὴ μεθόριος, ἥτις χωρίζει ταῦτα, διὰ τῶν ὁρίων τῶν μεταλλευτικῶν δεξαμενῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐρείδεται ἡ ἰσχὺς τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν.

Αὐτὴ ἦτο ἡ ἐν ὀλίγοις ἡ θεμελιώδης ἰδέα, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὁ Ρομπέρ Σουμὰν εἰς τὴν περίφημον διακήρυξιν τῆς 9ης Μαΐου 1950 καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἐπήγαγε τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης, ὁ πρῶτος λίθος, ἀλλὰ καὶ ὁ βασικὸς διὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν οἰκοδόμημα.

Ὡς πᾶν δημιούργημα ἐν τῇ γενέσει του οὕτω καὶ τὸ πείραμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἐνθρακος καὶ Χάλυβος (C.E.C.A.), ὡς καινοτομία, ὑπῆρξεν ἐν ἀρχῇ τόσον γόνιμον, ὅσον καὶ δυσχερές. Ἦνοιξε τὸν δρόμον διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος τῆς Ἀτομικῆς Ἐνεργείας, αὐτῶν τῶν δύο νεώτερον κοινοτήτων, αἵτινες ἤλθον νὰ προστεθοῦν εἰς τὴν C.E.C.A., τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις καὶ αἱ βάσεις σαφῶς καὶ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐμπεριέχονται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 232.

Τὸ ἐγχείρημα ἀποτελεῖ τι πλέον μιᾶς ἀπελευθερώσεως συναλλαγῶν καὶ συνεπάγεται μίαν ἀνέκκλητον δέσμευσιν. Ἡ Βρεταννικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀπεδέχθη νὰ συμμετάσχη εἰς τὴν ὡς εἴρηται Κοινότητα δισταζούσα ἰδίᾳ διὰ τοὺς ἐπιβαλλομένους περιορισμοὺς τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων τῶν Κρατῶν - μελῶν καὶ ἐπὶ πλέον διότι ἐφρόνει ὅτι ἦτο ἀσυμβίβαστον μὲ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐναντι τῶν Κρατῶν τῆς Κοινοπολιτείας καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τὰς ἰδιαιτέρας σχέσεις τῆς μὲ τὰς Η. Π. Α.. Ἐν τέλει αὕτη συνῆψε κεχωρισμένην συμφωνίαν ἐνώσεως μετὰ τῆς Ε. Κ. Α. Χ.

Τὴν 21.12.1954 ἰδρύθη τὸ Συμβούλιον Συνδέσεως μετὰξὺ Ὑπάτης Ἀρχῆς καὶ Ἠνωμένου Βασιλείου δι' ὑπογραφῆς τῆς σχετικῆς πρὸς τοῦτο συμφωνίας. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο συνέρχεται συνήθως 4 φορὰς ἐτησίως πρὸς ἀνταλλαγὴν πληροφοριῶν καὶ ἐλάττωσιν τῶν ἐμπορικῶν φραγμῶν μετὰξὺ Ἠν. Βασιλείου καὶ Κοινότητος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Ἠν. Βασιλείου Συμφωνία Δασμῶν Χάλυβος τὴν 25ην Νοεμβρίου 1957.

Ἡ στάσις πάντως τῆς Βρεταννίας παρώτρυνε καὶ τὰς κυβερνήσεις τῶν Σκανδιναυικῶν χωρῶν, ἐν τινι μέτρῳ καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰρλανδίας, διαχωρίσασα τὴν Εὐρώπην εἰς Κράτη ἐπιδιώκοντα τὸν μετὰξὺ τῶν συντονισμῶν ἀπὸ ἕτερα ἐπιθυμοῦντα ὠλοκληρωμένην μορφήν συνεργασίας.

Οὕτως, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινοπραξία Ἐνθρακος καὶ Χάλυβος (Communauté Européenne du Charbon et Acier, ἄλλως C.E.C.A.) ἰδρύθη διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς σχετικῆς συμφωνίας τὴν 18ην Ἀπριλίου 1951 ὑπὸ τῶν Ἐξ Κρατῶν - μελῶν αὐτῆς, ἥτοι Γαλλίας, Γερμανίας, Ἰταλίας, Βελγίου, Ὀλλανδίας καὶ Λουξεμβούργου. Πλεῖστα Κράτη, ἄνω τῶν ἐξήκοντα, διατηροῦν ἀντιπροσωπείας παρὰ τῇ Κοινότητι ταύτῃ, ἡ δὲ Ἑλβετία συνῆψεν ἰδιαιτέραν συμφωνίαν καὶ διατηρεῖ σχέσεις εἰς ἐπίπεδον διαβουλεύσεων.

Σκοπὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς ταύτης Κοινοπραξίας εἶναι ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς τοῦ παραγομένου εἰς τὴν γεωγραφικὴν περιοχὴν τῶν Κρατῶν - μελῶν αὐτῆς ἄνθρακος καὶ χάλυβος. Εἰδικώτερον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 τῆς ἰδρυτικῆς συμφωνίας, αὕτη ἔχει ὡς ἀποστολὴν τὴν ἐξασφάλισιν τῆς πλέον ὀρθολογικῆς κατανομῆς τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ταυτόχρονον συνεχῆ ἀπασχόλησιν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ τομεῖς. Ἐπιδιώκεται κυρίως ὁ κανονικὸς ἐφοδιασμὸς τῆς κοινῆς ἀγορᾶς τοῦ τομέως ἄνθρακος καὶ χάλυβος, ἡ δημιουργία τῶν κατωτέρων δυνατῶν τιμῶν ὑφ' ὀρισμένας προϋποθέσεις, ἡ ἐξασφάλισις ὄρων ἐνθαρρυνόντων τὰς συναφεῖς ἐπιχειρήσεις πρὸς ἐπέκτασιν καὶ βελτίωσιν τῆς παραγωγικῆς τῶν ἰκανότητος, ἡ ἐνίσχυσις ὀρθολογικωτέρας ἀναπτύξεως τῶν φυσικῶν πόρων ὡς καὶ ἡ βελτίωσις τῶν βιοτικῶν συνθηκῶν καὶ ὄρων ἐργασίας τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τοῦ τομέως τούτου.

Περαιτέρω, καθιεροῦται ἡ κατάργησις δασμῶν, θεσπίζεται ἡ ἀρχὴ τῆς μὴ διακρίσεως βασικῶς ὡς πρὸς τὰς τιμάς, ἀπαγορεύεται ἡ καθιέρωσις ἐπιχορηγήσεων ἢ ἐπιβολὴ περιορισμῶν ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς πρακτικῆς. Ἡ ὀργάνωσις τῆς παραγωγῆς θεμελιούται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ ἐπιτρεπομένης τῆς παρεμβάσεως μόνον ὑπὸ τῆς Κοινότητος. Τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ λειτουργεῖ πλήρως, ἐφ' ὅσον προβλέπεται τὸ μὲν ἡ δημοσιότης καὶ ἡ μὴ διάκρισις εἰς τὰς συναλλαγάς, τὸ δὲ ἡ ἀπαγόρευσις μονοπωλιακῶν καταστάσεων διὰ τῆς συγκεντρώσεως ἐπιχειρήσεων εἰς καρτέλ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιτρέπεται εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις χορηγουμένης τῆς σχετικῆς ἀδείας ὑπὸ τῆς Κοινότητος.

Προβλέπεται ὡσαύτως ὅπως ἡ Κοινότης ἀναπτύσσει περαιτέρω δρᾶσιν εἰς τὸν τομέα τῆς κοινῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, τῆς καταναλώσεως ὡς καὶ τῶν ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἡ Κοινότης δύναται νὰ ἐπεμβαίη ἀποφασιστικῶς διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν, ἀνωτάτων, κατωτάτων καὶ ἐξαγωγῆς.

β) Τὰ ὄργανα τῆς Κοινότητος

Ἡ δημιουργηθεῖσα Κοινότης διοικεῖται ὑφ' ἑνὸς ὀργάνου, ὅπερ καλεῖται Ἵ π ἄ τ η Ἄ ρ χ ἠ (Haute Autorité), ἣτις ἀποτελεῖται ἐξ ἐννέα μελῶν ἐκλεγόμενων δι' ἕξ ἔτη, τὸ $\frac{1}{3}$ τῶν ὁποίων ἀντικαθίσταται ἀνά διετίαν τῇ ἐγκρίσει τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς εὐρίσκονται εἰς Πρόεδρος καὶ δύο Ἀντιπρόεδροι. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὀργάνου τούτου εἶναι δεσμευτικαὶ διὰ τὰ κατ' ἰδίαν Κράτη - μέλη καὶ δὲν ἀπαιτοῦν τὴν ὑπὸ τούτων ἐπικύρωσιν, ἐνῶ αἱ γνώμαι του ἔχουν συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα.

Δὲν δέχεται ὀδηγίας ἢ συμβουλὰς ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν Κυβερνήσεων, ἀλλ' ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφίαν, ἡ εὐθύνη του δὲ εἶναι συλλογικὴ ἔναντι τῆς Κοινότητος. Πρὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεώς τινος συμβουλευέται ἀπλῶς τὸ ἐξ Ὑπουργῶν Συμβούλιον καὶ τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν, ὑποβάλλει δὲ ἐτησίως ἀναφοράς πρὸς τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς τὸ κοινοβουλευτικὸν ὄργανον τῆς Κοινότητος.

Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον, ἀπετελέσθη ἀρχικῶς ἐξ 78 μελῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ καὶ ἐκ τῶν ἐθνικῶν Κοινοβουλίων, ταῦτα δὲ ἀπὸ 19.3.1958 ἠῤῥήθησαν εἰς 142. Συνέρχεται εἰς ἐτησίας τακτικὰς συνόδους, ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχει ἀριθμὸν διαρκῶν ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι παρακολουθοῦν τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν τῆς Κοινότητος.

Ἔτερον ὄργανον εἶναι τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν, ὅπερ σκοπεῖ εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῆς λειτουργίας τῆς Ὑπᾶτης Ἀρχῆς πρὸς τὰς πράξεις τῶν ὑπευθύνων, διὰ τὴν οικονομικὴν πολιτικὴν τῶν χωρῶν τῶν, Κυβερνήσεων. Τὸ Συμβούλιον καὶ ἡ Ὑπᾶτη Ἀρχὴ συνεργάζονται στενῶς εἰς τὸν τομέα τῆς ἀνταλλαγῆς πληροφοριῶν διὰ κοινῶν συσκέψεων. Τὸ Συμβούλιον ζητεῖ ἐκ ταύτης τὴν ἐξέτασιν προτάσεων καὶ μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκρίνοντο ἀπαραίτητα πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν κοινῶν σκοπῶν.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν Κρατῶν - μελῶν (ἐν μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐξ ἐκάστης χώρας). Ἡ προεδρία ἐκλέγεται ἀνὰ τρίμηνον ἐκ τῶν μελῶν του, λαμβανομένων κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν. Τὸ Συμβούλιον συγκαλεῖται εἰς σύνοδον ὑπὸ τοῦ Προέδρου του κατ' αἴτησιν Κράτους - μέλους τινός. Ὅσακις ἡ Ὑπᾶτη Ἀρχὴ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου, τοῦτο γνωμοδοτεῖ ἄνευ ἀπαραιτήτου ψηφοφορίας, ἀλλὰ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων του διαβιβάζονται πρὸς αὐτήν. Εἰς ἅς περιπτώσεις ἡ Συνθήκη ἀπαιτεῖ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου, αὕτη παρέχεται ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ πρότασις γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῆς Ὑπᾶτης Ἀρχῆς δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μελῶν, περιλαμβανοῦσης καὶ τὴν ψῆφον τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς χώρας, ἥτις παράγει τοῦλάχιστον τὸ 20% τῆς συνολικῆς ἀξίας παραγωγῆς ἄνθρακος καὶ χάλυβος ἐντὸς τῆς Κοινότητος.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω ὀργάνων ἡ Ε.Κ.Α.Χ. μετέχει ἐπίσης τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐπίσης εἶναι ὄργανον τῆς Κοινότητος. Ἀποτελεῖται ἐξ ἐπτὰ δικαστῶν, δύο Γενικῶν Εἰσαγγελέων καὶ ἐνὸς ὑπαλλήλου δικαστικοῦ. Δικάζει ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ὑπᾶτης Ἀρχῆς καὶ ἐπὶ ἀμφισβητήσεων μεταξὺ τῶν μελῶν ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ε.Κ.Α.Χ. (1).

Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι προσηρτημένη παρὰ τῆς Ὑπᾶτης Ἀρχῆς καὶ ἔχει 30-50 μέλη ἀποτελούμενα ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ παραγωγῶν, ἐργατῶν, καταναλωτῶν καὶ πωλητῶν. Ὅρίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Ὑπουργῶν διὰ περίοδον δύο ἐτῶν καὶ δὲν δεσμεύεται ὑπὸ ἐντολῶν ἢ ὁδηγῶν. Ἡ Ὑπᾶτη Ἀρχὴ δύναται νὰ συμβουλευέται τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς διάφορα ἀναγκαῖα ζητήματα, ἐνῶ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ πράττῃ τοῦτο εἰς περιπτώσεις λήψεως οικονομικῶν καὶ κοινωνικῶν μέτρων.

Τὰ ἀπαιτούμενα ἐξοδα λειτουργίας καὶ δράσεως τῆς Κοινότητος καλύπτονται ὑπὸ ἐσόδου, τὸ ὁποῖον ἰσοῦται πρὸς τὸ 0,25% τῆς ἀξίας τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἄνθρακος καὶ χάλυβος ἐντὸς τῆς Κοινότητος. Ἡ Ὑπᾶτη Ἀρχὴ τῆς Ε.Κ.Α.Χ. διεξάγει διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἀνάληψιν ἐπενδύσεων εἰς ἐταιρείας

(1) Ἀπὸ τῆς 1.4.58 τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἐνὸς μοναδικοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰς τρεῖς Εὐρωπαϊκὰς Κοινότητας.

τῆς Κοινότητος καὶ ἐκπροσωπεῖ τὰ Κράτη - μέλη ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς G.A.T.T. καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου. Συνέρχεται εἰς ἐτησίαν σύνοδον μετὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Ὑπάτη Ἀρχὴ συνέρχεται κατ' ἀρχὴν ἅπαξ ἐβδομαδιαίως, ἐνῶ τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν ἅπαξ μηνιαίως, τὸ δὲ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον μίαν φορὰν ἐτησίως εἰς τακτικὴν σύνοδον, ὡς καὶ εἰς ἐκτάκτους συνόδους, ὡςάκις τοῦτο ἤθελε κριθῆ σκοπιμον.

Κατὰ τὴν μακρὰν λειτουργίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἄνθρακος καὶ Χάλυβος ἀπεδείχθη ἡ ἀντοχὴ τῶν πρωτοποριακῶν ἰδεῶν, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐνεπνεύσθη αὕτη ὡς καὶ ἡ ἐξαιρετικῶς χρήσιμος ὑπαρξίς της παρὰ τὸ περιορισμένον ἀντικείμενόν της (1).

B. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ

Εἰς τὰς 11 Αὐγούστου 1950 ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ὁ Winston Churchill, ἀνήσυχος ἐκ τῶν γεγονότων τῆς Κορέας, ἐπρότεινε τὴν δημιουργίαν μιᾶς εὐρωπαϊκῆς στρατιᾶς, ἣτις θὰ συνειργάζετο μετὰ τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ Καναδᾶ. Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι ἐξήγησαν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ ΝΑΤΟ τὸν ἐπανεξοπλισμὸν τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, πλὴν ὅμως τόσον ἡ κοινὴ εὐρωπαϊκὴ γνώμη ὅσον καὶ τὸ πλεῖστον τῆς τοιαύτης τῆς Γερμανίας διετέλει ἐχθρικῶς πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ἄποψιν.

Διὰ τὴν ὑπερκερασθῆ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τὴν 25ην Μαΐου 1952 ὑπεγράφη εἰς Παρισίους σύμβασις ἰδρύουσα τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα Ἀμύνης. Ἡ Μεγάλη Βρεταννία δὲν συμμετεῖχεν εἰς ταύτην. Ἡ Γαλλικὴ δὲ γνώμη δὲν ἦτο εὐνοϊκὴ. Τουναντίον ἦτο ἐχθρικὴ πρὸς τὸν ἐπανεξοπλισμὸν τῆς Γερμανίας καὶ ἀντελαμβάνετο ὅτι ἡ Μεγ. Βρεταννία ἔμεινε τελικῶς ἐκτὸς ἐκ τοῦ φόβου μήπως ἐμπλακῆ εἰς ἓν στρατιωτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον θὰ ἔθετεν εἰς κίνδυνον τὴν εἰρήνην. Ἐπίσης παρὰ τὰς ἐπιβεβαιώσεις περὶ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ὑπὸ τῶν 5 ἐτέρων μελῶν, ἡ Ἐθνικὴ Γαλλικὴ Συνέλευσις ἀπέρριψεν εἰς τὰς 30.8.1954 τὴν Συνθήκην, ἀρνούμενη νὰ τὴν ἐξετάσῃ. Τότε ἀκριβῶς οἱ Ἕξ ἀνήγγειλον τὴν σύστασιν τῆς πολιτικῆς Κοινότητος.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης Ἀμύνης ἐπιτελεῖ τὸ ἔργον της μέσῳ τῶν ὀργάνων της, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Συνέλευσις — τὸ Συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν καὶ τὸ Δικαστήριον. Ἐκτελεστικὸν ὄργανον αὐτῆς εἶναι ἡ Ἐπιμελητεία (Commissariat).

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης Ἀμύνης ἐπέτυχε μὲν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἄμυνάν της διὰ κοινοτικοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ἡ στρατιωτικὴ αὕτη ἐνότης δὲν εἶχεν ὡς ἐπακόλουθον τὴν πολιτικὴν τοιαύτην, δοθέντος ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Κρατῶν - μελῶν ἦτο διάφορος. Δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν ὅτι εἶναι εἰς ἀνεξαρτητος ὀργανισμὸς. Ἐντάσσεται περισσότερον εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ΝΑΤΟ παρὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, ὡς παρατηρεῖ ὀρθότατα ὁ R. Pinto.

Ἡ ἐνοποίησης τῆς Εὐρώπης ἐπεχειρήθη μέσῳ τῆς Πολιτικῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος. Τὸ σχέδιον τοῦ Καταστατικοῦ της ἐγένετο δεκτὸν εἰς εἰδικὴν

Συνέλευσιν, λαβοῦσαν χῶραν εἰς Στρασβούργον τὴν 10.3.1953. Τοῦτο αὐθημερὸν παρεδόθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν ἑξ Κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Κ.Α.Χ. ἐπὶ τῷ σκοπῷ συμπληρώσεως ἢ ἀναθεωρήσεώς του. Διὰ τούτου προβλέπεται, κατὰ τὸν πρόεδρον Von Brentano τῆς ἐκπονησάσης τὸ σχέδιον ἐπιτροπῆς, ἢ ἴδρυσις ἐνὸς τρόπου τινὰ Κρατικοῦ Ὁργανισμοῦ, χωρὶς ἐν τούτοις τὰ ἑξ κράτη νὰ ἀντικατασταθοῦν ὑπὸ ἐνὸς ὑπερκράτους.

Ἡ Πολιτικὴ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης κέκτηται νομικὴν προσωπικότητα, ἢ ὅποια ὅμως περιορίζεται εἰς τὰς ἀναγκαῖας ἐνεργείας πρὸς ἐπίτευξιν τῶν προβλεπομένων σκοπῶν. Πλὴν τῶν ἀρχικῶν Ἐξ Κρατῶν - μελῶν, γίνεται δεκτὸν οἰονδήποτε κράτος ἢ θελε μελλοντικῶς ζητήσῃ προσχώρησιν. Βασικὴ προϋπόθεσις ἀποδοχῆς τῆς αἰτήσεώς του εἶναι νὰ ἀναγνωρίζεται παρὰ τοῦ αἰτούντος Κράτους ὁ ἀπόλυτος σεβασμὸς πρὸς τὰς θεμελιώδεις ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου (1).

Τὸ καταστατικὸν τῆς κοινότητος δὲν ἐγκαθιστᾷ κοινὴν ἐθνικότητα. Τοῦτο διαφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι μεταξὺ τῶν ὀργάνων του ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν τῶν ἐπὶ μέρους Κρατῶν - μελῶν, τὸ ὅποιον κατὰ τινα τρόπον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐμποδίζει τὴν ὁμοσπονδιακὴν ὀλοκλήρωσιν. Μεταξὺ τῶν ὀργάνων του τὸ Κοινοβούλιον ἐκλέγεται διὰ 5 ἔτη καὶ περιέχει δύο Συνελεύσεις : τὴν Βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν λαῶν καὶ τὴν Γερουσίαν (2). Ὁργανα τῆς Κοινότητος εἶναι ἐπίσης τὸ Ἐκτελεστικὸν Συμβούλιον (3) καὶ τὸ Δικαστήριον.

Γ. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ὑπάτης Ἀρχῆς τῆς Ε.Κ.Α.Χ. Jean Monnet ἀνήγγειλε μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἀμύνης ὅτι ἔθεσεν ὡς ἀποστολὴν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνότητα καὶ ἴδρυσεν εἰς τὰς 14 Ὀκτωβρίου 1955 μίαν ἐπιτροπὴν δράσεως διὰ τὴν Ἠνωμένην Εὐρώπην. Οἱ ὑπουργοὶ τῶν Ἐξ, ἑξ ἐπιτροπῆν δράσεως διὰ τὴν Ἠνωμένην Εὐρώπην. Οἱ ὑπουργοὶ τῶν Ἐξ, ἑξ ἐπιτροπῆς Κυβερνητικῶν Ἀντιπροσώπων ὑποβοηθουμένης ὑπὸ ἐμπειρογνομόνων, ἐπιφορτισμένης δὲ μὲ τὴν σύνταξιν ἀναφορᾶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας τομέα, βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἐμπειρίας τῆς Ε.Κ.Α.Χ. (4).

Ἡ Ἐπιτροπὴ, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ H. Spaak, κατέθεσε τὴν ἀναφορὰν τῆς εἰς τὰς 21 Ἀπριλίου 1956. Αὕτη προέβλεπε τὴν δημιουργίαν μιᾶς γενικῆς

(1) Οἰονδήποτε Κράτος - μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης θεωρεῖται ὡς πληροῦν τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις καὶ κατὰ συνέπειαν γίνεται ἀποδεκτὴ ἢ αἰτήσις προσχωρήσεώς του εἰς τὴν Κοινότητα.

(2) Ἡ Βουλὴ τῶν λαῶν ἐκλέγεται δυνάμει ἐκλογικοῦ νόμου τῆς Κοινότητος, ἐνῶ ἡ Γερουσία διορίζεται ἀπὸ τὰ ἔθνη τὰ Κοινοβούλια.

(3) Τὸ Ἐκτελεστικὸν Συμβούλιον ἐξασφαλίζει ἀδεία τοῦ Συμβουλίου τῶν Ὑπουργῶν τῶν Κρατῶν τὴν διακυβέρνησιν τῆς Κοινότητος.

(4) Ἰδὲ B. Cialdea : La Communauté Politique Européenne : Hier et demain, annuaire Européen, τόμ. I, 1955.

οικονομικής αγοράς και μιᾶς αγοράς ατομικής ἐνεργείας, ἐχρησίμευσε δὲ ὡς βᾶσις τῆς Διακυβερνητικῆς Διασκέψεως τῶν Βρυξελλῶν τῶν ἐτῶν 1956 - 1957. Οὕτως, αἱ Συνθήκαι αἱ ἰδρύουσαι τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα Ἀτομικῆς Ἐνεργείας (Ε.Κ.Α.Ε.) υπεγράφησαν εἰς τὴν Ρώμην εἰς τὰς 25 Μαρτίου 1957, τεθεῖσαι ἐν ἰσχύϊ τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1958.

Εἰδικώτερον σκοπὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἀτομικῆς Ἐνεργείας εἶναι ἡ ἰδρυσις καὶ ἀνάπτυξις πυρηνικῶν βιομηχανιῶν ἐντὸς τῆς Κοινότητος ταύτης. Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, αὕτη ἐνισχύει τὴν ατομικὴν ἔρευναν καὶ τὴν ἐλευθέραν ἀνταλλαγὴν ατομικῶν ἐπιστημόνων καὶ πληροφοριῶν μεταξὺ τῶν Κρατῶν - μελῶν, συντονίζει τὴν λειτουργίαν πυρηνικῶν βιομηχανιῶν καὶ ἐνθαρρύνει τὴν κατασκευὴν ατομικῶν ἀντιδραστήρων, δίχως νὰ ἀναλαμβάνη τὴν εὐθύνην τῆς κατασκευῆς των, περιοριζομένη εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν σχετικῶν ἐπενδύσεων ἢ καὶ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῶν σχεδίων κατασκευῆς των με ἀντάλλαγμα τὴν παροχὴν πληροφοριῶν κατασκευῆς καὶ λειτουργίας των. Ἀπὸ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1959 ἐπέτυχε τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν κεφαλαίων, προοριζομένων δι' ἐπενδύσεις εἰς τὸν ατομικὸν τομέα, ὡς καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀγορὰν πρώτων ὑλῶν καὶ εἰδικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ὡσαύτως ἐναντι τρίτων χωρῶν ἐφαρμόζει κοινὸν δασμολόγιον.

Εἰς τὴν δραστηριότητά της ὀφείλονται τὰ Κέντρα Ἐρεῦνης τῆς ISPRΑ, τῆς Karlsruhe, τῆς Mol, τῆς Petten. Ἔχει συνάψει συμφωνίας τεχνικῆς συνεργασίας με τὰς Η.Π.Α., τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον (ἤδη μέλος της), τὸν Καναδᾶν, τὴν Βραζιλίαν καὶ τὴν Ἀργεντινὴν. Συνεργάζεται με τὸ ἴδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. τὸ 1957 Εὐρωπαϊκὸν Γραφεῖον Πυρηνικῆς Ἐνεργείας καὶ με τὸ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ο.Η.Ε. Διεθνὲς Γραφεῖον Ἀτομικῆς Ἐνεργείας.

Τὸ Φεβρουάριον τοῦ 1959 ἐθέσπισε βασικοὺς κανόνας ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, οἱ ὅποιοι ἐπιδοκιμασθέντες ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἐνεσωματώθησαν εἰς τὰς ἔθνικὰς περὶ πυρηνικῆς ἐνεργείας νομοθεσίας. Οὗτοι εἶναι οἱ πρῶτοι διεθνεῖς νόμοι περὶ ἀσφαλείας κατὰ τῶν πυρηνικῶν κινδύνων, οἱ ὅποιοι υἱοθετήθησαν ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων. Ἡ Ε.Κ.Α.Ε. οὐδεμίαν εὐθύνην ὑπέχει εἰς τὸν τομέα τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τῶν πολεμικῶν σχεδίων.

Διοικητικὰ ταύτης ὄργανα εἶναι ἡ Συνέλευσις, ἀποτελουμένη ἐξ 198 (²) ἀντιπροσώπων, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν Κοινοβουλίων τῶν Κρατῶν - μελῶν, κατὰ διαδικασίαν ὑπὸ τούτων ὀριζομένην (ἄρθρ. 108 Συνθήκης Ε.Κ.Α.Ε.). Ἐπίσης τὸ Συμβούλιον, ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Δικαστήριον, ὄργανα τὰ ὅποια εἶναι κοινὰ διὰ τὰς τρεῖς Κοινότητας μετὰ τὴν συγχώνευσίν των.

Ἀπὸ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1960 λειτουργεῖ τὸ Πρακτορεῖον «Προσφορᾶς», ἀρμοδιότης τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἀγοραπωλησία μεταλλευμάτων καὶ διασπαστῶν ὑλῶν ὡς καὶ ἡ ἐγγύησις τῆς ὀρθῆς χρησιμοποίησεώς των διὰ τῆς καθιερώσεως

(1) Πρόκειται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων ὡς διεμορφώθη μετὰ τὴν προσχώρησιν εἰς τὴν Ε.Κ.Α.Ε. τῆς Μεγ. Βρεταννίας, τῆς Δανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας.

συστήματος ἐλέγχου και ἀσφαλείας, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον αἱ πυρηνικαὶ ἐγκαταστάσεις τῆς Ε.Κ.Α.Ε. ὑποχρεοῦνται νὰ ἀνακοινώσουν πρὸς αὐτὸ τὸ εἰς τὰς ἀποθήκας των ὑλικὸν ὡς και ἐκάστην μεταβολὴν τούτου. Ὅμως ἐπιθεωρητῶν ἐπισκέπτεται περιοδικῶς ταύτας πρὸς ἔλεγχον τῆς εἰλικρινοῦς δηλώσεώς των. Ἡ ὁμὰς αὕτη ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον διεθνὲς σύστημα ἐλέγχου, τὸ ὁποῖον συνδέεται μὲ τὰς Κυβερνήσεις τῶν Κρατῶν - μελῶν.

Ἡ Ε.Κ.Α.Ε., δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν ἀπέδωσε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, ἐν τούτοις, ἡ ὀξύτης μετὰ τῆς ὁποίας ἀντιμετωπίζεται ἡ ἐνέργεια κρῖσις ἐπαναφέρει και πάλιν εἰς τὴν ἐπικαιρότητα τὴν λειτουργίαν της δημιουργοῦσαν πολλὰ ἐρωτηματικά.

Δ. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ (Ε.Ο.Κ.)

α) Εἰσαγωγικὰ στοιχεῖα

Τὰς ρίζας τῆς Ε.Ο.Κ. ἀνευρίσκομεν εἰς τὸ κοινὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1955 τῶν Ὑπουργῶν ἐξωτερικῶν τῶν ἑξ Κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Κ.Α.Χ., οἱ ὁποῖοι συνελθόντες εἰς Μεσσήνην κατέληξαν ὡς ἐξῆς : «πρέπει νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐξέλιξιν μιᾶς Ἡνωμένης Εὐρώπης διὰ τῆς ἀναπτύξεως κοινῶν ὀργάνων, τῆς βαθμιαίας συγχωνεύσεως τῶν ἐθνικῶν οἰκονομιῶν, τῆς δημιουργίας μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς και τῆς σταδιακῆς ἐναρμονίσεως τῆς κοινῆς πολιτικῆς των». Πρὸς πραγματοποιοῖσιν τῆς ιδέας ταύτης, οἱ ἑξ ὑπουργοὶ συνεφώνησαν ὅτι ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἐρευνηθοῦν προηγουμένως ὄρισμένα προβλήματα ἀναφερόμενα :

α) εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῆς γεωγραφικῆς πολιτικῆς,

β) εἰς τὸν ἀκολουθητέον ρυθμὸν ἀπελευθερώσεως τῶν φραγμῶν ἐκ τῶν συναλλαγῶν και τὴν ἐνοποῖσιν τοῦ τελωνειακοῦ τούτων καθεστῶτος πρὸς τρίτα κράτη,

γ) εἰς ἀποκλεισμὸν τῶν διακρίσεων, διὰ τῆς ἐπεξεργασίας κοινῶν κανόνων ἀνταγωνισμοῦ,

δ) εἰς τὸν συντονισμὸν τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς,

ε) εἰς τὴν ἴδρυσιν ταμείου πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς σταδιακῶς πραγματοποιοῦμένης ἐλευθέρως κυκλοφορίας τῶν ἐργαζομένων,

στ) εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἰδίᾳ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας, και

ζ) εἰς τὴν ἴδρυσιν Εὐρωπαϊκῆς Τραπεζῆς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀλιγώτερον εὐνοουμένων περιοχῶν τῆς Κοινότητος.

Ὡς βάσις τῆς ἐρεύνης ἐλήφθη ἡ προκαταρκτικὴ ἔκθεσις Spaak, καλουμένη

(1) Ἐπὶ τοῦ θέματος πρβλ. ἐιδικώτερον : 1) The General Report of the Activities of the Community, 2) High Authority Financial Report, 3) High Authority Investments Survey, 4) Bulletin d' Information, 5) Journal Officiel, 6) Repertoire des Produits Siderurgiques et des Entreprises du Marché Commun de l' Acier, 7) Yearbook of International Organizations, 1966 - 67, σελ. 433 και σελ. 183, 8) The Europa Yearbook, 1968, τόμος I, σελ. 182.

οὕτως ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τοῦ Βελγίου P.H. Spaak καὶ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων, ἡ ὁποία συνέταξε αὐτήν, καὶ ἡ ὁποία ἐνεκρίθη εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Βενετίας τὸν Μάϊον τοῦ 1956 ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν ἐξωτερικῶν ὡς τὸ θεμέλιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐστηρίζετο ἡ μέλλουσα νὰ ὑπογραφῆ συνθήκη. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν «σκοπὸς τῆς κοινῆς ἀγορᾶς πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία μιᾶς εὐρυτέρας ἀγορᾶς μὲ κοινὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν, ἡ ὁποία θὰ συνιστᾷ ἰσχυρὰν ἐνότητα παραγωγῆς καὶ θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συνεχῆ ἀνάπτυξιν, τὴν αὐξοῦσαν σταθερότητα, τὴν ἐπιταχυνομένην ἄνοδον τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἁρμονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν κρατῶν τὰ ὁποῖα θὰ συγκεντρῶνῃ». Διὰ τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς καθορίζετο ἐν τούτοις περιορισμένη γεωγραφικῶς μορφή τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, διότι κατὰ αὐτὴν... «ὅσον καὶ ἂν φαίνεται εὐκαιρία ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν συναλλαγῶν εἰς παγκόσμιον κλίμακα, ἡ πραγματικὴ κοινὴ ἀγορὰ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰμὴ μεταξὺ περιορισμένης ὁμάδος κρατῶν, ἡ ὁποία εὐκταῖον εἶναι νὰ περιλαμβάνῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα κράτη...». Δηλαδή ἐπρεπε νὰ πραγματοποιηθῆ περιφερειακῶς μεταξὺ χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν μίαν κάποιαν ὁμοιογένειαν μεταξὺ τῶν διὰ νὰ δύνανται νὰ προβοῦν εἰς τὰς ἀναγκαίας προσαρμογὰς τῆς νομοθεσίας τῶν καὶ νὰ δώσουν, κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς πολιτικῆς τῶν ἰδιάζουσων σημασίαν εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἀλληλεγγύην διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐγχειρήματος.

Κατόπιν σκληρῶν καὶ ἐπιπόνων διαπραγματεύσεων διεξαχθεισῶν εἰς Val Duchesse τῶν Βρυξελλῶν, οἱ ἑταῖροι κατέληξαν εἰς ἓν σύστημα, ἡ πρωτοτυπία τοῦ ὁποίου συνίστατο εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐγγύησις διὰ τὴν ἁρμονικὴν λειτουργίαν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἀναζητεῖται εἰς τὴν πραγματικὴν συγχώνευσιν τῶν διαφόρων ἔθνικῶν ἀγορῶν διὰ μιᾶς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς προσεγγίσεως, τεινούσης νὰ ἐξισώσῃ τοὺς ὅρους ἀνταγωνισμοῦ καὶ τὰς δυνατότητας ἐξελίξεως. Ἡ σχετικὴ Συνθήκη δὲν ὑπεγράφη ἐν τούτοις εἰς Βρυξέλλας, ἀλλὰ εἰς Ρώμην τὴν 25ην Μαρτίου 1957, καλουμένη ἐκτοτε «Συνθήκη τῆς Ρώμης». Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἔτους 1957 ἠναλώθη ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρος Κρατῶν - μελῶν εἰς τὴν διαδικασίαν ἐπικυρώσεως τῆς Συνθήκης ὑπὸ τῶν Κοινοβουλίων τῶν, διὰ νὰ τεθῆ τελικῶς αὕτη εἰς ἐφαρμογὴν τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1958.

Ἡ ἴδρυσις αὕτη συνιστᾷ τὴν πλέον συστηματικὴν προσπάθειαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν τῶν προβλημάτων. Τελικὸς σκοπὸς ἐν τούτοις τῶν δημιουργῶν τῆς ἦτο ἡ πλήρης πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐνοποίησης τῆς Εὐρώπης, δεδομένου ὅτι τόσον ἡ Ε.Κ.Α.Χ. ὅσον καὶ ἡ Ε.Κ.Α.Ε. ἐμφανίζονται ὡς ἐνώσεις μὲ πολὺ στενότερον περιεχόμενον. Δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν ἐπὶ τὸ ὀρθότερον ὅτι ἡ Ε.Ο.Κ. ἀποτελεῖ τὴν ἐπέκτασιν τούτων εἰς γενικώτερα θέματα καὶ καλύπτει πάντας τοὺς λοιποὺς τομεῖς.

Εἰδικώτερον, ἐπιδιώξις τῆς Ε.Ο.Κ. εἶναι ἡ ἰσόρροπος ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἐντὸς τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ὡς μ ἔ σ α διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἀναφέρονται ἡ ἐλευθέρωσις διακίνησις προσώπων, κεφαλαίων, ὑπηρεσιῶν καὶ ἀγαθῶν. Περαιτέρω ἐπιδιώκεται ἐξασφάλισις τῆς τεχνικῆς καὶ ὀργανωτικῆς συνεργασίας διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς πείρας καὶ τῆς τεχνολογίας, ἡ μετατροπὴ τοῦ

άνταγωνισμού εις εὐγενῆ ἀμίλλαν καὶ ὁ ἐπὶ ἴσοις ὄροις συναγωνισμός.

Ὡς προείπομεν, ἡ συνθήκη τῆς Ε.Ο.Κ. ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1958, ἰδρυτικὰ δὲ μέλη ταύτης ὑπῆρξαν τὸ Βέλγιον, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία, ἡ Ἰταλία, τὸ Λουξεμβούργον καὶ ἡ Ὁλλανδία. Τὰ ἐξ ταῦτα Κράτη - μέλη ἐγένοντο ἐννέα μόλις κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1973, διὰ τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. τῶν Κρατῶν Μεγ. Βρετανίας, Δανίας καὶ Ἰρλανδίας. Ἡ συνθήκη τῆς Ε.Ο.Κ. εἶναι συνθήκη πλαίσιον καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁσάκις λαμβάνονται νέα μέτρα τίθεται αὕτη ὑπὸ δοκιμασίαν. Εἶναι δυναμικῆς μορφῆς, μὴ περιοριζομένη εἰς τὰ θεσπισθέντα ἐξ ὑπαρχῆς μέτρα, ἀλλὰ ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς διαμορφοῦται λαμβάνουσα νέαν μορφήν καὶ ἐγγιζούσα περισσότερον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἐνοποίησην.

Διὰ τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τῆς συνθήκης ὠρίσθη μεταβατικὴ περίοδος, διαρρομένη εἰς τρία στάδια, ἐκάστου τετραετοῦς κατ' ἀρχὴν διαρκείας. Εἰς ἕκαστον τῶν ἐν λόγῳ σταδίων προβλέπεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων, ἀριθμὸς ἐνεργειῶν ἀποσκοποῦσῶν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν συναλλαγῶν καὶ εἰς τὴν λήψιν μέτρων κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐναρμονίσεως. Ἡ μετάβασις ἐκ τοῦ ἐνὸς σταδίου εἰς τὸ ἄλλον δημιουργεῖ ἐν τῶν βασικῶν προβλημάτων τῆς Συνθήκης, λόγῳ ἀνάγκης συγχρόνου ἐφαρμογῆς τῶν δασμολογικῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν τῆς διατάξεων, καὶ τῶν στοιχείων οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας συνεπάγεται αὕτη. Ὁ δημιουργούμενος δεσμὸς μεταξὺ τῶν αὐτομάτων μηχανισμῶν τῶν τελωνειακῶν μειώσεων καὶ τῆς ἐπιβεβαιώσεως ὅτι ἐπῆλθεν πρόοδος εἰς ἄλλους τομεῖς, δύναται ἀπὸ μέτρον ἰσορροπίας νὰ μεταβληθῇ εἰς ἄσκησιν ἀρνησικυρίας διὰ τὴν περαιτέρω ἐφαρμογὴν τῆς Συνθήκης.

Ἡ Συνθήκη τῆς Ρώμης ἔχει βασικῶς οἰκονομικὸν περιεχόμενον καὶ στόχους πρὸς ἐπιδίωξιν, οἱ δὲ μηχανισμοὶ συντονισμοῦ τῆς ἐπὶ μέρους πολιτικῆς τῶν Κρατῶν ἐφαρμόζονται μόνον «καθ' ὃ μέτρον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς», ὡς πλειστάκις ἀναφέρεται εἰς τὸ κείμενον τῆς Συνθήκης. Αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις λαμβάνονται ὅταν καὶ μόνον πρέπει νὰ ληφθοῦν ἀπὸ τὰ ἀρμόδια τῆς Ε.Ο.Κ. ὄργανα. Ταῦτα, ὡς καὶ τὰς ἀρμοδιότητας τούτων ἐν συντομίᾳ θὰ ἀναφέρωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

β) Τὰ ὄργανα τῆς Κοινότητος

Ταῦτα μετὰ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν συγχώνευσιν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1967, εἶναι κοινὰ διὰ τὰς τρεῖς Κοινότητας Ε.Ο.Κ., Ε.Κ.Α.Χ. καὶ Ε.Κ.Α.Ε., διακρίνονται δὲ εἰς πρωτεύοντα καὶ δευτερεύοντα :

1) Ἡ ἐὺρωπαϊκὴ ἐπιτροπὴ. Αὕτη εἶναι ἐνιαία διὰ τὰς τρεῖς Κοινότητας καθ' ὅτι ἀντικατέστησε τὴν Ὑπᾶτην Ἀρχὴν τῆς Ε.Κ.Α.Χ. καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ Ε.Κ.Α.Ε., ἀπαρτίζεται δὲ ἐκ 13 μελῶν ἐθνικότητος τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἐξ ἐκάστου Κράτους - μέλους δέον νὰ ὑφίσταται εἰς ἀντιπρόσωπος, μὴ δυναμένης μιᾶς χώρας νὰ ἀντιπροσωπεύεται διὰ πλειόνων τῶν δύο. Τὰ μέλη ἐκλέγονται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰκανότητός των, μεταξὺ προσώπων παρεχόντων κάθε ἐγγύησιν ἀνεξαρτησίας, διὰ συμφωνίας τῶν Κρατῶν - μελῶν. Τὰ Κράτη - μέλη

ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ ἐπηρεάζουν τοὺς ἀντιπροσώπους κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῶν. Ἡ ἐντολὴ τῶν εἶναι τετραετής, ἀνανεώσιμος. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς.

Ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἐπιδιώξις ὁμαλῆς λειτουργίας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ πρὸς τοῦτο : α) Ἐπαγρυπνεῖ διὰ τὴν τήρησιν τῶν κανόνων τῆς Συνθήκης, ὡς καὶ τῶν κανόνων τῶν θεσπισθέντων κατ' ἐφαρμογὴν τῆς. β) Λαμβάνει ἀποφάσεις καὶ ἀπευθύνει συστάσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης, ἢ ὅπου κρίνει ἀναγκαῖον. γ) Κέκτηται ἴδιον δικαίωμα λήψεως ἀποφάσεως καὶ μετέχει εἰς τὴν λήψιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Κοινοβουλίου ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους εἰς τὴν Συνθήκην. δ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Κοινότητα ἐνώπιον τοῦ Κοινοβουλίου πρὸς τὸ ὅποιον εἶναι καὶ ὑπεύθυνος, ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου καὶ κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις καὶ σχέσεις μετὰ τρίτων Κρατῶν ἢ Διεθνῶν Ὄργανισμῶν.

2) Τὸ ἐξ ὑπουργῶν συμβούλιον. Τοῦτο ἀπαρτίζεται ἐξ ἐκπροσώπων τῶν Κυβερνήσεων τῶν Κρατῶν - μελῶν, συνήθως ἐκ τῶν ὑπουργῶν ἐξωτερικῶν, δυναμένου ἐν τούτοις νὰ ἀποτελεσθῇ κατὰ περίπτωσιν, καὶ ἐξ ἐτέρων ὑπουργῶν. Ἡ προεδρία ἀσκεῖται ἀνὰ ἐξάμηνον ὑφ' ἐκάστου Κράτους - μέλους, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τοῦ Βελγίου. Λαμβάνει ἀποφάσεις ἰδίως κατὰ τὰ πρῶτα στάδια, καὶ εἰς περιπτώσεις ἀποφάσεων πολιτικοῦ κυρίως χαρακτήρος, καθ' ὁμοφωνίαν. Ὁ γενικὸς κανὼν ὡς πρὸς τὸν τρόπον λήψεως ἀποφάσεων εἶναι ἡ εἰδικὴ πλειοψηφία, ἰδίως ὅταν πρόκειται νὰ ἐγκριθῇ πρότασις ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Διὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας οἱ 58 ψῆφοι κατανέμονται ἀνὰ 10 διὰ τὴν Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἰταλίαν καὶ Μεγ. Βρεταννίαν, ἀνὰ 5 διὰ Βέλγιον καὶ Ὁλλανδίαν, ἀνὰ 3 διὰ Δανίαν καὶ Ἰρλανδίαν καὶ 2 διὰ Λουξεμβούργον. Διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεως ἀπαιτοῦνται 41 ψῆφοι ὅταν πρόκειται νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ἐπὶ προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ 41 ψῆφοι ἐκφράζοντες ὅμως ὅπωςδῆποτε τὴν συγκατάβασιν ὅ τουλάχιστον μελῶν εἰς τὰς ἄλλας περιπτώσεις. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ψηφοφορίας ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ἐμποδίσῃ τινὰς τῶν μεγάλων δυνάμεων νὰ ἐπιβάλουν τὴν θέλησίν των ἐπὶ ἄλλης μεγάλης δυνάμεως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν μικρῶν.

Τὸ Συμβούλιον ὑποβοηθεῖται εἰς τὸ ἔργον του ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν μονίμων ἀντιπροσώπων. Εἰς τὴν συνθήκην τῆς Ε.Κ.Α.Χ. δὲν προβλέπεται τοιαύτη ἐπιτροπὴ, μόνον μία συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ δημοσίων λειτουργῶν τῶν χωρῶν μελῶν προετοίμαζε τὰς συζητήσεις τοῦ συμβουλίου. Εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. καὶ τὴν Ε.Κ.Α.Ε. ἐν τούτοις ὁ ρόλος τῆς ἐπιτροπῆς τῶν μονίμων ἀντιπροσώπων προσέφερε μεγίστας ὑπηρεσίας.

Ἐπὶ σκοπῷ ἐξασφαλίσεως τοῦ συντονισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν Κρατῶν - μελῶν, τὸ Συμβούλιον διαθέτει ἀποφασιστικὴν ἐξουσίαν. Ἐν τούτοις εἰς τὰς σοβαρωτέρας περιπτώσεις τὸ Συμβούλιον δύναται ν' ἀποφανθῇ μόνον κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι τὸ κατ' ἐξοχὴν κοινοτικὸν ὄργανον, ἡ Ἐπιτροπὴ, πρέπει νὰ μετέχῃ εἰς τοὺς βασικοὺς τομεῖς λειτουργίας τῆς Κοινότητος, εἰς τὴν θεμελίωσιν τῶν σχεδίων ἀποφάσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων καλοῦνται νὰ ἀποφασίσουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἡ παρέμβασις

του δηλαδή είναι είδος δευτεροβαθμίου έλέγχου ή επικυρώσεως. Έν κατακλείδι δυνάμεθα νά εἴπωμεν ὅτι ή ἰσορροπία εξασφαλίζεται διά τοῦ συνδεδυασμένου ρόλου Ἐπιτροπῆς καί Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καί τήν κινήτηριον δύναμιν ὀλοκλήρου τοῦ θεσμικοῦ συστήματος.

3) Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κοινοβούλιον. Οὕτω συνηθίζεται νά ἀποκαλεῖται ή Συνέλευσις μετὰ τήν 30ην Ἰουνίου 1962. Εἶναι τὸ ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ τὸν πολιτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὀργάνων τῆς Κοινότητος. Τὸ Κοινοβούλιον ἀπαρτίζεται ἐξ 198 ἀντιπροσώπων ἐκλεγομένων ἐκ τῶν Κοινοβουλίων τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἡ διαδικασία ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων δὲν ἀκολουθεῖ ἐνιαῖον σύστημα, ἀλλὰ ἐπαφίεται εἰς τὰ Κράτη - μέλη νά καθωρίσουν τὸν τρόπον ὑποδείξεως. Πάντως αἱ ἀντιπροσωπεῖαι δέον νά περιλαμβάνουν ἀντιπροσώπους ἐξ ὄλων τῶν ἐν τοῖς Κοινοβουλίοις πολιτικῶν κομμάτων. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς τὰς συνεδριάσεις οἱ ἀντιπρόσωποι ἐνοῦνται ὡς πολιτικαὶ ὀμάδες καί ὄχι ὡς ἀντιπροσωπεῖαι Κρατῶν - μελῶν. Ἡ τοιαύτη ἀκριβῶς σύστασις τοῦ Κοινοβουλίου ἐνισχύει τὸ ἐπιχειρήμα τῆς κατὰ δημοκρατικὸν τρόπον λειτουργίας τῆς Κοινότητος καί τονώνει τὸ αἶσθημα τῆς προσεγγίσεως τῶν λαῶν.

Ἀξίζει νά ἀναφερθῆ ὅτι τήν 17ην Μαΐου τοῦ 1960 κατετέθη εἰς τὴν Συνέλευσιν σχέδιον Διεθνoῦς Συμβάσεως δυνάμει τοῦ ὁποῖου θά καθίστατο ἐνιαῖος καί ἄμεσος ὁ τρόπος ἐκλογῆς τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως. Εἰδικότερον δὲ τὸ σχέδιον προέβλεπε τριπλασιασμὸν τῶν μελῶν, τὴν καθολικὴν, ἄμεσον καί κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ψηφοφορίαν διά τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν μελῶν μέχρι τῆς λήξεως τοῦ τρίτου σταδίου τῆς μεταβατικῆς περιόδου, τοὺς ὄρους καί προϋποθέσεις ἀσκήσεως τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος, τὰ δημιουργούμενα ἀσυμβίβαστα μετὰ τῆς ιδιότητος τοῦ μέλους τοῦ Κοινοβουλίου καί τῆς ἀσκήσεως ἀνωτέρων εὐρωπαϊκῶν λειτουργημάτων.

Ὁ ρόλος τοῦ Κοινοβουλίου εἶναι περιορισμένος. Ἡ γνωμοδότησις αὐτοῦ ἀκόμη καί εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς ὑπὸ τῆς Συνθήκης προβλεπομένης, στασιάζεται ἂν πρέπει νά εἶναι καί σύμφωνος. Δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα «τοῦ νομοθετεῖν» ἀνηκόν κυρίως εἰς τὸ Συμβούλιον καί ἐν μέρει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, κατ' ἐξοχὴν ἐκτελεστικὸν ὄργανον, δύναται ὅμως νά ὑποβάλλῃ ἐρωτήσεις ἐγγράφους ἢ καί προφορικὰς. Ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ πρὸς αὐτὸ ὑποχρεοῦται νά ὑποβάλλῃ κατ' ἔτος τὸν ἀπολογισμὸν τῶν πεπραγμένων της. Τὸ Κοινοβούλιον δύναται νά ἀπορρίψῃ τὴν ἐκθεσιν, ὅτε διά ψηφίσεως προτάσεως μομφῆς κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νά τὴν ἀνατρέψῃ.

4) Τὸ δικαστήριον. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 9 δικαστὰς καί 4 εἰσαγγελεῖς ἐπιφορτισμένους μετὰ τὴν τήρησιν τοῦ δικαίου κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν καί ἐρμηνείαν τῶν συνθηκῶν. Τὰ μέλη διορίζονται διά κοινῆς συμφωνίας τῶν κυβερνήσεων τῶν Κρατῶν - μελῶν, μετὰ τῶν προσώπων κατεχόντων τὰ ἀπαραίτητα προσόντα καί εξασφαλίζοντα τὸ ἐχέγγυον τῆς ἀνεξαρτησίας. Μερικὴ ἀνανέωσις τῶν δικαστῶν λαμβάνει χώραν ἀνά τριετίαν, ἀνά 5 καί 4 δικασταὶ ἐναλλάξ. Ἡ ἀρμοδιότης ἐπεκτείνεται εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν μετὰ τῶν Κρατῶν - μελῶν καί ὀργάνων τῆς Κοινότητος καί δέχεται προσφυγὰς ἐκ μέρους τῶν ὀργάνων αὐτῆς.

5) Ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐπιτροπὴ. Εἶναι δευτερεῦον, καθαρῶς συμβουλευτικῶν χαρακτήρος ὄργανον, ἀποτελούμενον ἐξ 144 μελῶν ἀντιπροσωπευόντων διαφόρους κατηγορίας τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, ἰδιαίτερος δὲ παραγωγούς, ἀγρότας, μεταφορεῖς, ἐργάτας, ἐμπόρους, βιομηχάνους, ὡς καὶ ἀντιπροσώπους τῶν ἐλευθέρων ἐπαγγελμάτων καὶ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Ἡ ἐντολὴ τῶν εἶναι τετραετῆς δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ.

Ἡ ἐπιτροπὴ περιλαμβάνει ἐξειδικευμένα τμήματα δι' ἕκαστον κύριον τομέα καλυπτόμενον ὑπὸ τῆς Συνθήκης. Περιλαμβάνει κυρίως δύο τμήματα, τὸ ἐν τῶν ὁποίων εἶναι ἐξειδικευμένον εἰς τὸν τομέα τῶν μεταφορῶν καὶ τὸ ἕτερον εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργίας. Οἱ δύο οὗτοι τομεῖς ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον ἰδιαίτερων διευθετήσεων, καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων. Ἡ γνωμάτευσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ μόνον ὡς πρὸς τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ρητῶς ὀρίζονται ἐν τῇ Συνθήκῃ.

6) Ἡ εὐρωπαϊκὴ τράπεζα ἐπενδύσεων. Διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομίας τῶν Κρατῶν - μελῶν, τὴν ἀναδιοργάνωσιν ὀρισμένων ἐπιχειρήσεων ἐπὶ συγχρόνων βάσεων καὶ κυρίως διὰ τὴν ἐνίσχυσιν περιοχῶν διὰ τὰς ὁποίας ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἐνοποίησης δὲν εἶχε τόσον εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα, ἐδημιουργήθη ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα Ἐπενδύσεων. Ἡ λειτουργία τῆς συντονίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Διοικητῶν (ἀνωτάτη ἐξουσία τῆς Τραπεζῆς ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ὑπουργῶν οἰκονομικῶν τῶν Κρατῶν - μελῶν), τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου (μὲ ἀρμοδιότητα τὰς παρεχόμενας πιστώσεις, ἐγγυήσεις καὶ δανεισμοὺς) καὶ τῆς Διευθύνουσης Ἐπιτροπῆς (ἐπιφορτισμένης μὲ τὰς διοικητικῆς φύσεως ὑποθέσεις τῆς Τραπεζῆς).

Δύνανται νὰ καταφύγουν εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀφ' ἑνὸς τὰ Κράτη - μέλη, ἀφ' ἑτέρου αὐτόνομοι τοπικοὶ ὀργανισμοὶ καὶ δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ ἐπιχειρήσεις. Αἱ σχετικαὶ αἰτήσεις διαβιβάζονται εἴτε μέσῳ τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε μέσῳ τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους, αἱ δὲ ἰδιωτικοὶ ἐπιχειρήσεις ἀπευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Τράπεζαν. Κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν δανείων, ἡ Διοίκησις τῆς Τραπεζῆς φροντίζει ὥστε νὰ εἶναι ταῦτα ἐπωφελῆ διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Κοινότητος.

Διεύρυνσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς Κοινότητος

Αἱ ἀντιδράσεις ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῆς Ε.Ο.Κ. ἤρχισαν ἀμέσως μετὰ τὴν διάσκεψιν τῆς Μεσσηνίας. Αἱ μὴ συμμετέχουσαι χῶραι ἀνεζήτησαν τρόπους διευρύνσεως τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ ἐπεδίωξαν νὰ προσανατολίσουν τὴν ὄλην κίνησιν εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας (Ο.Ε.Ο.Σ.). Τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν παρεξήγησιν, διότι μερικοὶ ἔβλεπον τὴν Ε.Ο.Κ. ὡς μίαν ἐμπορικὴν συνεννόησιν, ἢ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ περιληφθῇ εἰς εὐρύτερον κύκλον ἐμπορικῶν συνεννοήσεων καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ..

Ἡ διάστασις ἀντιλήψεων ἐπεκτείνετο οὐχὶ μόνον εἰς τρίτας χώρας ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς κόλπους τῶν Κρατῶν τῆς Ε.Ο.Κ.. Οὕτω, μερικαὶ χῶραι εἶχον ταχθῆ

ὕπερ τῆς περιορισμένης Εὐρωπαϊκῆς συνεργασίας, μὲ σκοπὸν νὰ ἀποφευχθῆ ἡ διάφορος τελωνειακὴ μεταχείρισις καὶ ἡ τροποποίησις τῶν μεθόδων συναλλαγῆς. Ἄλλαι ἐν τούτοις χῶραι διέβλεπον ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ καὶ τελωνειακαὶ διατάξεις ἀπετέλουν τὸ πρόπλασμα μιᾶς βαθυτέρας ἐπιθυμίας δι' ἀλληλεγγύην μακρᾶς διαρκείας.

Αἱ μὴ συμμετέχουσαι τότε χῶραι ἔρριψαν τὴν ἰδέαν τῆς δημιουργίας μιᾶς Κοινῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς Κλωστοῦφαντουργικῶν Προϊόντων, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. πάντοτε. Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη, ὡς ἀπραγματοποίητος ταχέως ἐγκατελείφθη. Ἀκολουθῶς προσπάθειαι ἐγένοντο διὰ τὴν κατάρτισιν πίνακος, περιλαμβάνοντος κατὰ 80% βιομηχανικὰ προϊόντα Εὐρωπαϊκῆς διακινήσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων προοδευτικῶς τὰ δασμολόγια τῶν Κρατῶν - μελῶν θὰ ἐξισοῦντο. Καὶ ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη ἐγκατελείφθη συναντήσασα ἀντιδράσεις κυρίως ἐκ μέρους τῆς Βρεταννίας.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. τῆς 17-19 Ἰουλίου 1956 διερευνήθη καὶ πάλιν τὸ θέμα τῶν συμμετασχουσῶν εἰς τὸν Ο.Ε.Ο.Σ. χωρῶν καὶ τῆς ὑπὸ διαπραγματέυσιν Ε.Ο.Κ. Συνεζητήθη τὸ θέμα τῆς δημιουργίας Κοινῆς Ἀγορᾶς Βιομηχανικῶν προϊόντων, ἀλλὰ τοῦτο θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὸν ἀποκλεισμὸν χωρῶν τῶν ὁποίων αἱ οἰκονομίαι ἦσαν γεωργικοῦ χαρακτήρος. Ὡς ἦτο ἐπόμενο, δεδομένου ὅτι αἱ ἀποφάσεις εἰς τὸν Ο.Ε.Ο.Σ. ἐλαμβάνοντο καθ' ὁμοφωνίαν, αἱ ἀποκλειόμεναι χῶραι προέβαλον τὸ δικαίωμα τῆς ἀρνησικυρίας καὶ ἀπέκλεισαν τὴν κίνησιν. Οὕτως, ὁ Ο.Ε.Ο.Σ. διεσπάσθη ὀριστικῶς. Αἱ μὴ συμμετέχουσαι εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. χῶραι, συνέστησαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Βρεταννοῦ Καγκελαρίου τοῦ Θεσαυροφυλακίου κ. Maudling εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ἐμελέτησε τὰς δυνατότητας δημιουργίας Εὐρωπαϊκῆς Ζώνης Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν. Περαιτέρω, φιλονικίαι διημείφθησαν μεταξὺ τῶν κρατῶν, ὡς πρὸς ποῖα προϊόντα ἔπρεπε νὰ περιλάβῃ, ποῖαι χῶραι ἀπεκλείοντο καὶ ἄλλα συναφῆ προβλήματα, τὰ ὁποῖα εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναβολὴν τῶν διαπραγματεύσεων κατὰ τὸ 1958 τῆς Ἐπιτροπῆς Maudling, ἀργότερον δὲ τὸ ναυάγιον τοῦ σχεδίου μὲ συνεπακόλουθον νὰ παρασύρῃ καὶ ὅλον τὸν Ο.Ε.Ο.Σ.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1959, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ἐξήταζε τὰ προβλήματα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ καθώριζεν ὅτι :

α) Ἡ ἐπέκτασις εἰς ἕτερα κράτη μιᾶς οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεως, συνεπάγεται καὶ τὴν ἀποδοχὴν ἐκ μέρους των ὀρισμένων ἀρχῶν καὶ δεσμεύσεων.

β) Ὑπάρχει δυνατότης καλλιτερέψεως τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς Ε.Ο.Κ. μεθ' ὅλων τῶν γειτονικῶν χωρῶν, χάριν μιᾶς ἀμοιβαίας φιλελευθέρως πολιτικῆς δυναμένης νὰ ὀφελῆσῃ τοὺς πάντας.

γ) Κοινὴ στάσις τοῦ ἐμπορικοῦ τομέως τῆς Ε.Ο.Κ. ἐναντι τρίτων χωρῶν.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1959, ἡ ναυαγήσασα Ε.Ζ.Ε.Σ., κατάρθωσε νὰ δημιουργήσῃ μίαν περιορισμένης ἐκτάσεως Ε.Ζ.Ε.Σ. (EFTA), μὲ σκοπὸν πλὴν τῶν ἐμπορικῶν πλεονεκτημάτων, νὰ ἐξασκήσῃ πίεσιν ἐπὶ τῆς Ε.Ο.Κ. διὰ τὴν ἐξεύρεσιν γενικωτέρας λύσεως.

Τὰ συνασπισθέντα εἰς τὴν Ε.Ζ.Ε.Σ. κράτη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Βρεταννίας ἦσαν ἡ Δανία, ἡ Νορβηγία, ἡ Ἑλβετία, ἡ Σουηδία, ἡ Πορτογαλία καὶ ἡ Φινλανδία. Οἱ φόβοι ἐν τούτοις τῶν κρατῶν ὡς πρὸς τὴν Ε.Ο.Κ. ἦσαν ἀδικαιολόγητοι διότι :

α) Ὡς πρὸς τὴν δασμολογικὴν πολιτικὴν : Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ δασμολόγιον καθωρίσθη βάσει τοῦ μέσου ἀριθμητικοῦ ὄρου καὶ τὸ ὕψος του εἶναι μέτριον, ὑπάρχει δυνατότης νὰ μειωθῇ διὰ περαιτέρω διαπραγματεύσεων. Ἡ ἀναγγελθεῖσα φιλελευθέρα πολιτικὴ ἐπραγματοποιήθη. Μειώσεις ἐγένοντο εἰς τὰ πλαίσια τῆς G.A.T.T. καὶ τὸ 1959, πρώτη ἡ Ε.Ο.Κ. ἐδέχθη τὰς προτάσεις τοῦ Ἀμερικανοῦ ὑφυπουργοῦ Dillon δι' ἀμοιβαίαν μείωσιν τῶν δασμῶν, ἡ ὁποία καὶ ἐκαρποφόρησε τὸ 1962.

β) Ἡ πολιτικὴ τῶν ποσοστῶσεων, ἡ ὁποία ἐδημιούργησεν ἰσχυρὰς ἀντιδράσεις εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Ο.Ε.Ο.Σ. δὲν ὑφίσταται πλέον, καθ' ὅσον κατηργήθησαν αἱ ποσοστῶσεις ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἡ πολιτικὴ ἐξ ἄλλου ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς GATT, διότι δὲν συνίστατο εἰς ἀπαγόρευσιν προτιμήσεων πρὸς ὄφελος ὀρισμένων μόνον κρατῶν.

Τὸ σημαντικότερον ζήτημα ἐν τούτοις ἐγεννήθη ἐκ τῆς στάσεως τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἐναντι τῆς Ε.Ο.Κ. Ἡ στάσις αὕτη δὲν ὑπῆρξεν ἐξ ὑπαρχῆς θετικῆ καὶ μόνον μετὰ τὴν ραγδαίαν ἐπιτυχίαν τῆς Ε.Ο.Κ. ἐπεζήτησεν αὕτη τὴν προσχώρησίν της εἰς τὴν Κοινότητα. Σχετικὴ αἴτησις προσχωρήσεως ὑπεβλήθη τὴν 9ην Αὐγούστου 1961. Ἡ Βρεταννία ἔθετε τρία προβλήματα, τὴν εὐνοϊκὴ λύσιν τῶν ὁποίων ἐθεώρει προϋπόθεσιν διὰ τὴν προσχώρησίν της :

1) Τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων μετὰ τῆς Κοινοπολιτείας, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ κράτη μὴ δυνάμενα νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὰ συνδεόμενα μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ. ὑπερπόντια ἐδάφη, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τῶν διαφοροποιήσεως.

2) Τὸ ζήτημα τῆς τύχης τῆς Βρεταννικῆς γεωργίας, δεδομένου ὅτι ἡ Βρεταννικὴ κυβέρνησις ἐδεσμεύετο διὰ λίαν εἰδικῶν τρόπων πρὸς ὄφελος τῶν γεωργῶν.

3) Τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων μετὰ τῶν λοιπῶν κρατῶν τῆς Ε.Ζ.Ε.Σ. ὅπερ παρέμενεν ἄλυτον, δεδομένου ὅτι ἡ Βρεταννία ἐπέμενεν εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν προσχώρησιν καὶ τῶν λοιπῶν κρατῶν. Πέραν ὅμως τούτου, διὰ τὴν Βρεταννίαν ὑπῆρχε τὸ πρόβλημα ὄχι μόνον ἀποδοχῆς τῆς Συνθήκης ἀλλὰ καὶ τῆς προόδου ἡ ὁποία ἐπετεύχθη συνεπεία τῆς ἐφαρμογῆς της.

Κατόπιν μακρῶν διαφωνιῶν, ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, στρατηγὸς De Gaulle ἀπέριψε τὴν αἴτησιν προσχωρήσεως τῆς Βρεταννίας τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1963. Κατὰ τὸ 1967 ἡ Μεγάλη Βρεταννία ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο κατάλληλος ἡ στιγμή διὰ νὰ ὑποβάλῃ νέαν αἴτησιν (11.5.67), ἀλλὰ καὶ αὕτη συνήντησε τὴν σθεναρὰν ἀντίθεσιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως μὲ συνεπείαν νὰ ἀποριφθῇ τὸν Νοέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους. Ὡς γνωστόν, ἡ αἴτησις προσχωρήσεως εἶχεν ὑποβληθῆ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ὁμοῦ μετὰ τῶν αἰτήσεων τῆς Δανίας, τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῆς Νορβηγίας. Ἡ ἄρνησις ὑπὸ τῆς Γαλλίας τῆς ἀποδοχῆς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας συμπαρέσυρε καὶ τὰς ὑπολοίπους χώρας εἰς ἀνάλογον στάσιν.

Αί ἀρνήσεις τῆς Γαλλίας νά ἀποδεχθῆ τὴν προσχώρησιν τῆς Μεγ. Βρετανίας ἐκάμφθησαν κατόπιν πιέσεων τῶν λοιπῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς Κοινότητος. Οὕτως, ἐπίσημοι διαπραγματεύσεις ἤρχισαν εἰς Λουξεμβούργον τὴν 30ην Ἰουνίου 1970, αἱ ὁποῖαι κατέληξαν εἰς τὴν ὑπογραφήν τῆς Συνθήκης Προσχωρήσεως τὴν 22.2.1972. Ἡ συνθήκη αὕτη ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ τὴν 1.1.1973. Τὴν ὑπογραφεῖσαν συνθήκην προσχωρήσεως ἐν τούτοις ἡ Νορβηγικὴ Κυβέρνησις τελικῶς δὲν ἐπεκύρωσεν.

δ) ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ. ΜΕΤ' ΑΛΛΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

1) Ἡ σύνδεσις τῆς Ἑλλάδος: Ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξεν ἡ δευτέρα χώρα μετὰ τὰς Η.Π.Α., ἡ ὁποία διώρισεν πρέσβυν, μόνιμον Ἀντιπρόσωπον παρὰ τῆ Ε.Ο.Κ.. Σκοπὸς τοῦ διορισμοῦ ἦτο ἡ δημιουργία καταλλήλου κλίματος διὰ τὴν σύνδεσιν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Κοινότητα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τὸν ἄρθρου 238 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης.

Δέον νά σημειωθῆ ὅτι πλείσται χῶραι κατέβαλον προσπαθείας διὰ παρομοίαν σύνδεσιν ἄνευ ἀποτελέσματος. Τινὲς ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ Ἑλλάς ἐτυχεν προτιμήσεως λόγῳ τοῦ γεωργικοῦ της χαρακτήρος καὶ ὡς δημιουργοῦσα τὰ ὀλιγώτερα προβλήματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπάμβλυσιν τῆς ἐντυπώσεως, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς πλείστας χώρας, ὅτι δηλ. ἡ Ε.Ο.Κ. ἦτο κλειστός ὄργανισμός, καίτοι τὰ ἄρθρα 237 καὶ 238, προβλέπουν ἀντιστοιχῶς τὴν προσχώρησιν καὶ τὴν σύνδεσιν τρίτων χωρῶν, ἣτις ὅμως ἀπαιτοῦσα ὁμοφωνίαν, ἦτο ἀδύνατον νά ἐπιτευχθῆ ὡς παράδειγμα δὲ εἶχον τὴν Δανίαν, ἣτις παρὰ τὰς ἐντόνους προσπαθείας ἀπεκλείσθη τῆς ἐντάξεως. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη διὰ τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὰς χώρας τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου.

Αἱ προσπάθειαι ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς ἤρχισαν ἐπισημῶς τὴν 8ην Ἰουνίου 1959 διὰ τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ., συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 238, ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μέσῳ τοῦ ἐν Παρισίοις μονίμου ἀντιπροσώπου της παρὰ τῷ Ο.Ο.Σ.Α. πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος. Γενομένου ἀποδεκτοῦ τοῦ αἰτήματος καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Ὑπουργῶν (25-7-59), ἤρχισαν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους διερευνητικαὶ συνομιλῖαι εἰς Βρυξέλλας. Αἱ κύρια διαπραγματεύσεις ἤρχισαν μετὰ τὴν 21.3.1960, ὅτε τὸ Συμβούλιον ἐξουσιοδότησε τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς τοῦτο. Αἱ σχετικαὶ διαπραγματεύσεις ὑπῆρξαν μακραὶ καὶ ἐπίπονοι. Κατ' ἀρχὴν τὸ μακροχρόνιον τῶν διαπραγματεύσεων ὠφείλετο εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάς ἦτο ἡ πρώτη χώρα ἡ ὁποία ἐδημιούργει σύνδεσιν καὶ ὡς ἐκ τούτου θά ἐδημιουργεῖτο προηγούμενον διὰ τὰς μετέπειτα συνδέσεις, παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Κοινοβουλίου ἐτονίζετο ὅτι τὰ παρεχόμενα εὐεργετήματα παρέχονται κατόπιν ἐνδελεχοῦς ἐκτιμήσεως τῆς εἰδικῆς καταστάσεως τῆς χώρας καὶ δὲν δημιουργοῦν προηγούμενον διὰ μεταγενεστέρως συνδέσεις.

Ἐπίπονοι ὑπῆρξαν αἱ διαπραγματεύσεις διότι κατ' ἀρχὴν ἡ πρόθεσις τῆς Ε.Ο.Κ. ἦτο νά ἀποκλεισθοῦν ἐκ τῆς συμφωνίας τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Ἡ θέσις αὕτη προεβάλλετο ὑπὸ τινῶν Κρατῶν - μελῶν τῆς Κοινότητος, θιγομένων κυ-

ρίως ἐκ τῆς εὐεργετικῆς μεταχειρίσεως ἣτις ἐπεφυλάσσετο εἰς ὄρισμένα γεωργικὰ προϊόντα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀντίστασις ὁμως ὑπῆρξε σθεναρὰ ἐκ μέρους τῆς ἐλληνικῆς πλευρᾶς καὶ τελικῶς τὴν 30.3.61 ἐμονογραφήθη τὸ σχετικὸν σχέδιον τῆς ἐπελθούσης συμφωνίας. Συμπληρωθὲν τοῦτο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινότητος, ὑπεγράφη εἰς Ἀθήνας τὴν 9ην Ἰουλίου 1961. Ἡ ὑπογραφή του ἐδημιούργησε σοβαρὰν ἀντιδικίαν μεταξὺ Συνελεύσεως καὶ Συμβουλίου, δεδομένου ὅτι τὸ Συμβούλιον διεβίβασε τὸ σχέδιον εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπογεγραμμένον, ἐνῶ θὰ ἔδει νὰ ὑποβληθῆ πρὸς γνωμάτευσιν καὶ οὐχὶ πρὸς ἐπικύρωσιν, ὡς ἐθεωρήθη ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων ὑποβολῆ του.

Ἡ συμφωνία συνδέσεως, συνιστῶσα τελωνειακὴν ἔνωσιν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ε.Ο.Κ., συνεπάγεται ὄρισμένας ἐξαιρέσεις τελωνειακῆς φύσεως, δικαιολογούμενας ἀπὸ τὴν εἰδικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, ἢ ὅποια δὲν τῆς ἐπέτρεπε νὰ ὑπαχθῆ εἰς τὸν κανονικὸν ρυθμὸν τοῦ τελωνειακοῦ ἀφοπλισμοῦ τῆς Συνθήκης τῆς Ε.Ο.Κ.. Τὸ ἐγκαθιδρυθὲν διὰ τῆς συμφωνίας συνδέσεως καθεστῶς, συνίσταται εἰς ἓν σύνολον ἐμπορικῶν καὶ οἰκονομικῶν μέτρων, ἀποσκοπούντων εἰς τὸ νὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Οἰκονομίαν νὰ καλύψῃ τὴν ὑφισταμένην ἐπιβράδυνσιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν οἰκονομίαν τῶν Κρατῶν - μελῶν ἐντὸς τακτοῦ χρόνου μὲ προοπτικὴν τὴν πλήρη προσχώρησιν τῆς Ἑλλάδος.

2) Συμφωνία Συνδέσεως μὲ βάσιν τὸ ἄρθρον 238 τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης, ἢ Ε.Ο.Κ. ἔχει ὑπογράψει καὶ μεθ' ἑτέρων χωρῶν ὡς τῆς Τουρκίας (1.12.64), ἀκαθορίστου χρονικῆς ἰσχύος, τῆς Κύπρου 4ετοῦς ἰσχύος, μέχρι 30-6-77), τῆς Μάλτας 5ετοῦς ἰσχύος (μέχρι 1.4.79), τοῦ Μαρόκου καὶ Τυνησίας, 5ετοῦς ἰσχύος ἀμφοτέραι (μέχρι 1.9.74). Περαιτέρω συμφωνία ὑπεγράφησαν μετὰ τῶν Ἀφρικανικῶν Κρατῶν καὶ τῆς Μαδαγασκάρης, τῆς Ἡνωμένης Δημοκρατίας τῆς Τανζανίας, τῆς Οὐγκάντα καὶ Κένυας, ἅπασαι 4ετοῦς ἰσχύος (λήξις 1.1.75).

3) Ἡ Ε.Ο.Κ. ἔχει ἐπίσης συνάψει ἐμπορικὰς συμφωνίας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 113 τῆς Συνθήκης, διαφόρου ἐκάστοτε περιεχομένου μετὰ τῶν ἐξῆς εὐρωπαϊκῶν κρατῶν : Ἑλβετίας, Σουηδίας, Αὐστρίας, Ἰσλανδίας, Νορβηγίας, Φιλανδίας καὶ Πορτογαλίας, ἀκαθορίστου χρονικῆς ἰσχύος, μετὰ τῆς Ἰσπανίας 6ετοῦς ἰσχύος καὶ μετὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν 5ετοῦς ἰσχύος. Ὡσαύτως παρομοίας συμφωνίας ἔχει ὑπογράψει μετὰ χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὡς Αἰγύπτου, Λιβάνου καὶ Ἰσραὴλ 5ετοῦς ἰσχύος, ὡς καὶ μετ' Ἀσιατικῶν χωρῶν : Ἰνδία, Πακιστάν, Ταϊλάνδη, Φιλιππίνες, Ἰνδονησία, Σριλάνκα, Μπακλαντές, καὶ μετὰ χωρῶν τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς ὡς τῆς Ἀργεντινῆς, Οὐραγουάης καὶ Βραζιλίας.

ε) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κοινότητος, αὐτὴ αὐτὴ ἢ ὑπαρξίς της ἐτέθη πολλακίς ἐν ἀμφιβόλῳ. Ταύτην ἠπειλήσαν ἰδίᾳ ἢ ἐπιγενομένη κρίσις εἰς τὸν τομέα τῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς (τοῦ ἔτους 1965), αἱ ἐπακολουθήσασαι νομισματικαὶ κρίσεις, τὸ ἐξωτερικὸν δασμολόγιον καὶ ἡ πρόσφατος ἐνεργ-

γειακή κρίσις. Ἡ Γερμανία ὠφελήθη κυρίως ὡς βιομηχανικὴ χώρα — λόγω τῆς ἑξ ὑπαρχῆς πλήρους λειτουργίας τῆς βιομηχανικῆς κοινῆς ἀγορᾶς — ἐνῶ ἡ Γαλλία, χώρα ἀγροτική, δὲν ὠφελήθη ὅσον ἀνέμενε, διότι ἡ κοινὴ ἀγροτικὴ ἀγορὰ ἐρρυθμίσθη ἐκάστοτε δι' εἰδικῶν συμφωνιῶν. Ἐξ ἄλλου, πολλὰ προβλήματα ἡγεῖρε τὸ θέμα τῶν γαλλικῶν ἀποικιῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συνθήκης ἦσαν συνδεδεμένα μετὰ τῆς Ε.Ο.Κ., ἡ Γαλλία δέ, ἐθεώρει ἀναγκαῖον νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ εἶναι συνδεδεμένα καὶ μετὰ τὴν ἀνεξαρτοποίησίν των. Διάφορον ὅμως γνώμην εἶχον τὰ λοιπὰ Κράτη - μέλη τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποίησαν τὴν ὑπόθεσιν τελικῶς ὡς μέσον πίεσεως τῆς Γαλλίας διὰ τὴν εἰσοδοχὴν τῆς Μεγάλης Βρεταννίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα.

Διὰ τῆς Συνθήκης Προσχωρήσεως ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης διηύρηνε τὰ σύνορά της εἰς ἑννέα κράτη καὶ εἰς μίαν ἀγορὰν περίπου 240 ἑκατομ. κατοίκων. Οὕτω, διὰ τῆς διευρύνσεως κατέστησαν πλέον ἔντονα τὰ πλεονεκτήματα τῆς μεγάλης ἀγορᾶς. Εἰδικώτερον παρατηροῦμεν ὅτι :

α) Εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. ἐπικρατεῖ τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ καὶ οἱ παραγωγοὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον χάνουν τὴν εἰδικὴν προστασίαν. Ἐχομεν οἰκονομίας μαζικῆς παραγωγῆς, λόγω ἐξειδικεύσεως τῆς παραγωγῆς πλείστων προϊόντων διὰ πλέον ἀποδοτικῶν μεθόδων, συνεπείᾳ ἀποκτήσεως μεγαλυτέρας ἐπιδεξιότητος τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Τοῦτο ἄλλωστε ἀποτελεῖ τὴν μεγάλην ἐπίδοσιν καὶ τὸν κύριον στόχον τῶν τελωνειακῶν ἐνώσεων.

β) Ἡ ἐλευθέρη διακίνησις προσώπων, κεφαλαίων καὶ προϊόντων, βοηθεῖ τὴν συμφῶνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς παραγωγικότητος κατανομὴν τῆς ἐργασίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξασφαλίζει περιφερειακὴν ἰσορροπίαν.

γ) Ὅρια καὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιχειρήσεις μὴ βιώσιμοι καθίστανται ὑγιεῖς λόγω ἀναπτύξεως τῆς ἀγορᾶς. Δηλαδή ἔχομεν θετικὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἀνταγωνιστικῆς ἐπιδράσεως. Ὁ καθηγητὴς Scitovsky πιστεύει ὅτι ἡ ἀνάπτυξις ἀνταγωνιστικῆς διαθέσεως ὑπῆρξε τὸ σημαντικώτερον ἀποτέλεσμα τῆς Ε.Ο.Κ. Τὸ καθεστῶς ὑψηλῶν δασμῶν ὑποβοηθεῖ τὰς μονοπωλιακὰς καταστάσεις. Αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις ἀναγκάζονται νὰ ἀποδυθοῦν εἰς ἀνταγωνιστικὸν ἀγῶνα, ἐνῶ αἱ μικραὶ ἀναγκάζονται ἢ νὰ καταστοῦν ἀποδοτικώτεροι ἢ νὰ ὑποκύβουν.

δ) Πέραν τῆς μειώσεως τῆς τιμῆς τῆς παραγωγῆς καὶ διαθέσεως, ἔχομεν καθαρὰν μείωσιν τῆς τιμῆς συνεπείᾳ τῆς καταργήσεως τῶν δασμῶν, αὔξησιν τῆς καταναλώσεως καὶ κίνητρα πρὸς περαιτέρω ἐπενδύσεις. Κίνητρα δι' ἐπενδύσεις δημιουργοῦνται, ἐξ ἄλλου, λόγω μεταβολῆς τῶν σχετικῶν τιμῶν καὶ τῆς ἀνταγωνιστικῆς διαθέσεως. Εἶναι κυρίως ἐγχώρια ἐπενδύσεις πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς διευρυνομένης ἀγορᾶς. Ἐχομεν ἔλξιν τῶν βιομηχανιῶν πρὸς τὰ πλησιέστερα ἀγοραστικὰ κέντρα τῶν Κρατῶν - μελῶν. Τοῦτο δὲν εἶναι εὐκόλον ἐν τούτοις διὰ περιοχὰς ὡς ἡ Νότιος Ἰταλία, ἡ Ν. Δ. Γαλλία, ἡ Ν. Α. Γερμανία αἱ ὁποῖαι εἶναι μακρὰν τῶν ἀγορῶν τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἐκ παραλλήλου, ἔχομεν ἀρνητικὰς ἐπενδύσεις εἰς ἐπιχειρήσεις δυσμενῶς ἐπηρεαζόμενας ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου. Δηλαδή ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι πρὸ τῆς ἐνώσεως παρήγον προϊόντα ἀνταγωνιζόμενα τὰ εἰσαγόμενα τοιαῦτα, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ ἐξακολουθή-

σουν λειτουργοῦσαι. Πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν δυσμενῶν δι' ἐπενδύσεις περιοχῶν, ἢ Ε.Ο.Κ. ἱδρυσε τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τράπεζαν Ἐπενδύσεων, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, διὰ τὴν χρηματοδότησιν ἐπιχειρήσεων ἐγκαθισταμένων εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσμενῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπενδύσεις, αὗται λαμβάνουν τὴν μορφήν τῆς ἀναδιարθρώσεως τῶν ἐντὸς τῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως τῆς Ε.Ο.Κ., ὑφισταμένων ἀλλοδαπῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν νέων συνθηκῶν ἢ διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως νέων μονάδων ἐντὸς τῆς ἐνώσεως ἀπὸ ἐπιχειρήσεως, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πρὸ τῆς ἐνώσεως αἱ προμηθεύτριαι τῶν χωρῶν μελῶν αὐτῆς καὶ αἱ ὁποῖαι νῦν λόγῳ τῆς ἐνώσεως δὲν ἔχουν πρόσφορον πρὸς ἐξαγωγὰς ἔδαφος. Οὕτως, ἀντὶ ἐξωτερικοὶ ἀνταγωνιστὰι προτιμοῦν νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ νὰ τύχουν τῆς εἰδικῆς προστασίας τῶν λοιπῶν ἐπιχειρήσεων. Οὗτος εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1955 καὶ ἐντεῦθεν πολλὰ ἀμερικανικὰ ἐπιχειρήσεις προέβησαν εἰς σημαντικὰς ἐπενδύσεις ἐντὸς τῆς Ε.Ο.Κ., οὐχὶ διότι ἡ ἐνωσις κατέστησε τὰς ἐπενδύσεις πλέον προσοδοφόρους ἀπὸ τὴν πώλησιν προϊόντων παραγομένων εἰς Η.Π.Α., ἀλλὰ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ χώρος ἀποτελεῖ μίαν ἀναπτυσσομένην ἰσχυρὰν ἀγορὰν ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἐξωτερικοὶ ἀνταγωνιστὰι θὰ ἀπεκλείοντο καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἦτο συμφέρον νὰ ἐγκατασταθοῦν ὡς ἐσωτερικοὶ ἀνταγωνιστὰι.

Εἰς μίαν μεγάλην ἀγορὰν ἡ οἰκονομία ἀκολουθεῖ ἔντονον διαδικασίαν ἀναπτύξεως καὶ καθ' ὃ μέτρον συνεπάγεται ἀνανεωτικὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀποτελεῖ στοιχεῖον οἰκονομικῆς προόδου καὶ ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ ἐπιτυχία μιᾶς μεγάλης ἀγορᾶς συνεπεία ἐνοποιήσεως κρατῶν ἐξαρτᾶται εὐρέως ἐκ τῆς γεωγραφικῆς διαμορφώσεως καὶ συνεχείας τοῦ ἐδάφους. Ἀντιθέτως χῶραι αἱ ὁποῖαι ἀπέχουν μεταξύ των, ἢ μεταξύ αὐτῶν παρεμβάλλονται ἄλλαι χῶραι δὲν δύνανται νὰ ὠφεληθοῦν μεγάλως ἐκ τῆς ἐνοποιήσεως. (Οὕτως, ἔχομεν τὰς χώρας τῆς Ε.Ο.Κ., αἱ ὁποῖαι λόγῳ τῶν μεγάλων ἀποστάσεων δὲν ἐπέτυχον τὰ πλεονεκτήματα καὶ κατὰ συνέπειαν εὐρον ὡς διέξοδον τὴν προσχώρησιν των εἰς τὴν Ε.Ο.Κ.). Ἐξ ἄλλου χῶραι τῆς LAFTA (Περιοχὴ Ἐλευθέρου Ἐμπορίου Λατινικῆς Ἀμερικῆς) ἂν καὶ γειτνιάζουν γεωγραφικῶς, ἐν τούτοις, δὲν ἔχουν οἰκονομικὴν γειτνίασιν. Οὕτως, ἡ μεταφορὰ χάλυβος μεταξύ Ἀργεντινῆς καὶ Χιλῆς, παρὰ τὰ κοινὰ σύνορά των εἶναι εὐθυνότερα διὰ θαλάσσης, ἤτοι διὰ τοῦ περίπλου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς παρὰ μέσῳ τῶν ὑψηλῶν διαβάσεων τῶν Ἄνδεων.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης ἐν τούτοις τόσον πρὸ τῆς προσχωρήσεως τῶν τριῶν νέων Κρατῶν - μελῶν ὅσον καὶ κατόπιν ταύτης, ἀποτελεῖ ἐνιαῖον ἐδαφικὸν χῶρον μὲ ἄριστον ἐσωτερικὸν δίκτυον ἐπικοινωνίας καὶ οὕτως ἔχουν τὰς προϋποθέσεις τῆς περαιτέρω οἰκονομικῆς ἐνοποιήσεώς των.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χώρου τῆς γηραιᾶς Ἡπείρου παρατηροῦμεν ὅτι καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῶν αἰῶνων ἐγένοντο προσπάθειαι, ὅτε μὲν μεμονωμένα μικρᾶς σχετικῶς ἐκτάσεως, ὅτε δὲ συλλογικαὶ μεγαλυτέρας τοιαύτης, τείνουσαι κατ' ἀρχὴν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς συσφίξεως, ἰδίᾳ τῶν οἰκονομικῶν δεσμῶν, συνεργασίας μεταξὺ ὀλίγων ἢ πολλῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Ἐκ τῆς γενικῆς ἀναλύσεως ἣτις ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον τῆς παρουσίας μελέτης καταφαίνεται ὅτι ἡ ἰδέα τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκονομικῆς ἐνότητος συμπλέει μὲ τὸ διαμορφούμενον διεθνὲς κλίμα τῆς παγκοσμίου ὑφέσεως καὶ τῆς δημιουργίας μεγαλυτέρων διεθνῶν συνόλων καὶ οἰκονομικῶν συνεργασιῶν. Κατὰ θεωρητικὴν ἀξιολόγησιν τῶν πραγμάτων θὰ ἔλεγε τις ὅτι ἡ ἐν δυτικῇ Εὐρώπῃ κινήσις πρὸς ἐνοποίησησιν ἔχει ὡς κοινὴν βάσιν καὶ ἀφετηρίαν τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἑλληνο-λατινικοῦ πνεύματος καὶ πολιτισμοῦ καὶ τὴν καθολικότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἔχει ὡς ἀποστολὴν νὰ προστατεύσῃ ταῦτα ἐκ τῶν παρεκλίσεων ἢ τῆς ἀποπείρας καταστροφῆς τῶν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ διεισδυουσῶν λοιπῶν οἰκονομικῶν γιγάντων.

Πέραν τῶν θεωρητικῶν δοξασιῶν ἡ Εὐρώπη τῆς πραγματικότητος, ἡ μικρὰ Εὐρώπη τῶν Ἐξ ἰδρυτικῶν μελῶν, ὑπακούουσα εἰς τὰ μυνήματα τοῦ ΧΧου αἰῶνος τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν ἐνώσεων καὶ τῆς παγκοσμίου γενικῆς κινήσεως πρὸς τὴν ἐνότητα, ἐπίστευσε πῶς οἱ εὐρωπαῖοι ὀφείλουσι νὰ συσφίξουν τοὺς μεταξὺ τῶν δεσμοὺς διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν ἀπὸ κοινοῦ πλέον κατὰ ἀποτελεσματικώτερον τρόπον τὰ προβλήματα τῶν.

Οὕτω, σαφῶς διαφαίνεται ὅτι ἡ προωθητικὴ δύναμις δημιουργίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ὑπῆρξεν ἡ συνειδητοποίησις τῆς ὑπάρξεως κοινῶν προβλημάτων καὶ τῆς ἀποτελεσματικώτερας συλλογικῆς ἀντιμετώπισεως τούτων. Ἡ Εὐρώπη ὑπηγορεύθη ἐκ τῶν γεγονότων. Ἐκαστὸν Κράτος τῆς Εὐρώπης τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα ὑποστηρίζει κάλλιον ὅταν εὐθυγραμμίζῃ ταῦτα μὲ τὰ ἀντικειμενικὰ συμφέροντα τῆς Κοινότητος ὡς προσδιωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἰδέα τῆς δημιουργίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἐγεννήθη, ἀνεπτύχθη καὶ ὑλοποιήθη ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν θέλησιν τῶν «eurocrates». Οἱ λαοὶ τῶν ἐπὶ μέρους κρατῶν δὲν εἶχον τὸν τρόπον νὰ συμμετάσχουν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη εἰς τὸν κοινοτικὸν βίον. Κατὰ τὴν δημιουργικὴν μεταβατικὴν περίοδον τὰ πάντα ἐκτυλίσσονται κατὰ τρόπον ὑπογραμμίζοντα τὴν ἀπουσίαν τῆς κοινῆς γνώμης καὶ δὴ ἐπὶ ἐπιπέδου καθαρῶς τεχνικοῦ εἰς ὃ μάλιστα οἱ ἔχοντες τὴν πρωτοβουλίαν ἐρρῦθμιζον μεταξὺ τῶν θέματα ἀπτόμενα καθαρῶς τοῦ ἰδιωτικοῦ συμφέροντος τῶν πολιτῶν, ὑπηκόων τῶν συνεταιρῶν Κρατῶν.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐν τῇ οὐσίᾳ του καταδεικνύει ὅτι τὰ πάντα ἐγένοντο ὑπὸ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἀφανοῦς δυνάμεως καὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς πίεσεως τῆς ὀρίμου πλέον κοινῆς γνώμης. Ἡ πλειοψηφία τῶν πολιτῶν ἐκάστου Κράτους μέλους καὶ τὸ μέγα μέρος τοῦ τύπου ἐκδηλώνονται ὑπὲρ τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ νὰ μὴ τολμοῦν πλέον νὰ ἀνακόψουν τὴν ἀνάπτυξίν της.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Κοινότης ἐμφανίζεται ὡς ἡ εἰκὼν αὐτῆς ταύτης τῆς Εὐρώπης ἐν προόδῳ, ὡς τέλειος μηχανισμὸς δημιουργηθεὶς διὰ τῆς ἐπικοινωνίας ἀτόμων ἐπιθυμούντων τὴν μεταξύ των ἔνωσιν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἑνὸς πανευρωπαϊκοῦ μέλλοντος καὶ ἀνεπαισθήτως ἐπηρεαζομένη ἀπὸ γεγονότα πολιτικῆς φύσεως.

Δέον ὅπως προστεθῆ ὅτι ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι μία. Αὕτη εἶναι κεχαραγμένη ὑπὸ τῶν συνθηκῶν κατὰ τρόπον ἀκριβῆ, οὕτως ὥστε παρὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ «Imperium», δι' οὗ ἡ Κοινότης εἶναι περιβεβλημένη ἕναντι τῶν Κρατῶν - μελῶν, ἐμφανίζεται κυρίως αὕτη ὡς ὁ ἐκτελεστῆς κοινῆς τινος θελήσεως ἐντὸς δεδομένων πλαισίων. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς, αἱ μὴ συμμορφούμεναι πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Κοινότητος, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ὑπὸ τῶν Συνθηκῶν, οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουν.

Ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς δὲν ἀποτελεῖ «αὐτοσκοπὸν» ἀλλὰ τὴν δημιουργίαν νέων δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ὀφείλουν νὰ πειθαρχηθοῦν ἐπ' ὀφελείᾳ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ οἰκονομικῆς προόδου, δοθέντος ὅτι ὁ βασικὸς στόχος τῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος εἶναι νὰ παράσχῃ εἰς τὰ μέλη της μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν ἰκανότητα, νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, νὰ ἐξυψώσῃ τὸ ἐπίπεδον ζωῆς, νὰ ἐγείρῃ τοὺς ἀποθαρρυσμένους, νὰ γονιμοποιήσῃ ταχύτερον τὴν τεχνικὴν πρόδοον.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω διαγραφείσαν προσπάθειαν ὀφείλει συγχρόνως νὰ κατευνάσῃ τὸν «δαίμονα» τοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ νὰ ὀπλισθῆ καλλίτερον, διὰ νὰ ἀντιστῆ εἰς τὸν Ἰλιγγὸν τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας.

Ἡ Εὐρώπη τῶν Κοινοτήτων ὀφείλει νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν κόσμον ἕν νέον οἰκονομικὸν «savoir - vivre», ὥστε νὰ μὴ συγχέωνται αἱ ἔννοιαι τοῦ «εἶναι» καὶ τοῦ «ἔχειν», ὡς συμβαίνει μεταξύ ἐκμεταλλευτῶν καὶ κερδοσκόπων.

Τὸ «nouveau - vivre» ἐν συμβιώσει μεθ' ὅλων τῶν πολιτῶν τῶν συνεταιρισμένων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν θεωρεῖται ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, ὥστε νὰ μὴ συγκεντρωθῆ ἡ ὅλη δύναμις εἰς χεῖρας μιᾶς τάξεως, ἥτις θὰ παραμένῃ πρακτικῶς ἀνεύθυνος ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ὅστις δὲν θὰ δύναται ν' ἀσκήσῃ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ ταύτης.

Ἡ Ἑλλάς μὲ τὸν τίτλον τοῦ πρώτου «συνεταίρου» τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ὀφείλει ἀδιαλείπτως νὰ ἐνημεροῦται καὶ νὰ ἑναρμονίζεται πρὸς τὰ τεκταινόμενα ἐν Βρυξέλλαις, νὰ προετοιμάζῃ δὲ καταλλήλως τὸ θεσμικὸν τῆς πλαισίον, ὥστε τὸ ταχύτερον δυνατόν νὰ εὔρῃ τὴν ἀξίαν θέσιν της εἰς τὰ πλαίσια τοῦ μηχανισμοῦ τὸν ὁποῖον τοσοῦτον περίτεχνα ὑφαίνει ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης.